

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8. } చెన్నపట్టణము 1922 వ సం. జనవరి నెల 1 కి తేది బుధవారము
సంపుటము. ౮ } దుర్బితా ముఖం వత్సరము, పుష్యమాస బహుళ పంచమి గి

No. 230.
వంచిక. ౨౩౦

“ప్రశస్తమైన ఎన్ గల్ బర్లు” రేస్ మెషిన్ రి ధరలు

ప్రస్తుతము ఇంకను తగ్గించబడియున్నవి

బ్లాక్ స్టోను సూనెయంత్రములు

ఒక క్షణము నుండి మరియొక స్థలమునకు నులభముగా తీసికొని
పోవుటకు వీలగునట్టియు, ఒకేచోట స్థిరముగా కదలకుండ అమర్చు
నట్టి అవిరియంత్రము, బాయిలరులు అతి చౌకధరలకు దొరక గలవు.

ఫోను నెం 108

నెం 9, సెకండు

తంబివిలాసము, ఎంజిను మృదాను

లైనుబీచ్,

మార్షల్ సన్నుఅండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఇంజినియరులు

(1806)

కలకత్తా

మదరాసు

బెజవాడ

బొంబాయి

లాహారు

కలకత్తా

అమృతంజనము

తలనొప్పిలకు క్రమిద్ధి క్షిప్రము.
ఇతర వీధిధనున నొప్పిలను కూడ
మా అమృతంజనమును వాడి
నంత మాత్రమున నయమగును.
నులభ వెల 0-10-0 అణాలు

మోహనితైలము

సీసా 1-8 0-12-0

తామర తైలము

కచ్చి 1-8 0-3-0

వండ్ల పోడి

కచ్చి 1-8 0-2-0

అమృతంజనం డిపో,

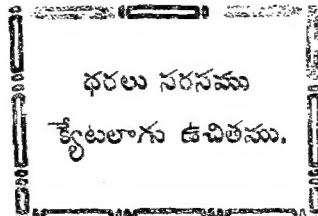
బొంబాయి మదరాసు,

ఒంటిపాళముతోటా తుపాకి కుక్రసిద్ధముగ కంపెనీవారిచే
జేయబడ్డది. (3060)

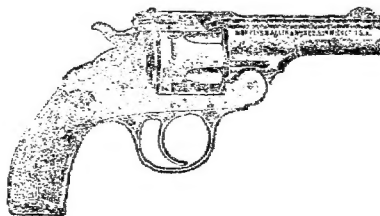
కానావిధములకు రివాల్యర్లు, అరులేక విడుదలయ్యె
క్కునని. [స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.]

౧౮ సెంటు.

ధరలు సరసము
కేటలాగు ఉచితము.

కాళిఘ. 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములతో దొరుకును.

చిన్నవి. కేబుల్ కేట్రుకోగలిగినవి కూడ దొరుకును.

యంక. వి. రామారావుల కేట్రీ అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, ముదా

(3081) “కత్తి కట్టలు”

వెదక త్తి కత్తి గజము పొడుగు గలవి. పొగ నైపు.
1-3 రూ 4-8-0.

దబుల కొనుగాటికి 1 కి ఉచితము పోస్టల్ షిప్ము చేత.
కలయజారు అడ్డగుతో ఒకరూపాయి
అదాపు పంపకతెచ్చి వెంకటేశ్వర్లు అందు కో,
కట్టచ్చి అండ్ లాక్ మేకర్స్,
వెదక త్తి కత్తి, (గోదావరిపల్లి)
కత్తిగోళ్ల అడ్డగు: “వెదక త్తి కత్తి” వెదక త్తి కత్తి.

కావలెను.

మా జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన పుష్టి నిచ్చు
నట్టి మదనమంజరి మాత్రం
విక్రయించుటకు కన్ వానదు, ఏజంట్లు
కావలెను.

రాజప్రద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
(8198) 27, చివాబజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

మలయ చంద్రము.

గణేరియా అను తెగతోగలనట్టి మృతము.

పథ్యమలేదు. పిడికారితో పనిలేదు
ఎటువైతూ, అనుమానము
విధముల సెగతోగలనట్టి మృతము
టలలో నున్నను. శ్రీల దేవుడు
హృదయమును కూడ ఇది రాజోధము.
(1251) డబ్బీ 1-కి 5ల 2-4-0

చందినీ (మలయచంద్రమున కనుపాదము) టెన్సు 8-0-0

శ్రీ పాప చారి పంచాంగము

దండుభి సంకల్పర పంచాంగము అచ్చులో నున్నది.
మా పంచాంగముయొక్క ఘటన అందఱు తెలిసినట్లే.
కలి 1-కి 0-2-6; నాలుగు ప్రతులకు తక్కువ పీసీ చేయను.
ఒకటి కావలెను వారు 0-4-0 పోస్టుచీట్లు పంపవలెను.
12 ప్రతులకు 2 కప్రతి ఉచితము. త్వరపడకుండు దొరకత్తు.
గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం, (గోదావరి).

భృంగములక తైలము

(వైద్యచింతామణి)

భృంగములక తైలము :- కిరన్ను మర్చనచేసినను
మొట్టొక్కటి ప్రతిదినమున నశ్యముచేసినను,
కొరోగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తైలము :- తలకు పట్టించిన కంటి
కొరగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తైలము :- అపస్తంబకొరగమును ఉన్నద
కొరగమును, కపరోగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తైలము :- తల వెండ్రుకలను తుమ్మె
దలులతో నల్లగా చేయను.

4 టెన్సుల సీసా వెల రూ 1
1 పాడు " " 3

కృత్రిమము ఉచితముగా పంపబడును.

చక్కని అంతు లక్ష్మీవతి, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హుస్ సే రోడ్,

మాంబు రోడ్ - మదరాసు.

(అధ)

నమకము (1842)

బంగారు, వెండి, రత్నము

ల నగలును, యితరవస్తువులును,
వాడుకవిస్తవస్తువులను నైకముయ్యవలెను.

ఉమిడి - రామయ్య శెట్టి.

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ.

25, చైవాబజార్ రోడ్, మదరాసు

నగలు నాణ్యముగాను పూచీతోడను సరియైన ధరలకు
తయారుచేసి విక్రయించుటకు వలెను. తయారుచేసిన
తయారుచేసిన అతి శ్రేష్ఠముగ అర్జును మేరకు తయారుచేసిన
యివ్వబడును. ఒకసారి అర్జును యిచ్చి నగలు తయారు
చేసికొన్న వారివలన మానవ్యకము తెలిసికొనవచ్చును.

ఇంకను శ్రమకర్తలకు

శ్రీ దక్షిణవల్లూరు, కయ్యూరు (యన్టీబి) సంస్థానాధి
పతులచే పోషింపబడుచున్న శేటిపు దాక్టరు అబ్దుల్ అజీజ్
సాహెబుచే నువ్వులముగా తయారుచేయబడి అనేకయోగ్య
తావులముల బడసిన మందుల వివరములు:-

1. సిల్వరు పౌడరు - ఇది రావపుండ్లు మేనములు
ములు, నుఖసంబంధమైన రోగములు, తుపాకి దెబ్బలు మాన్పు
ను. కర్రలములో చిక్కినప్పుడు తుపాకి పండ్లు, గాజు ముక్కలు
ఇనుప ముక్కలు వగైరాలు అపరేమను లేకనే బయటకు తీ
యటకు పనికివచ్చును. కత్తిపొట్టు వగైరాలున్న గోరుచుట్టు
తాచుర కలుపుకొని గజ్జి కర్పాణి మదనములను వగైరాలు
అమోఘముగా కుదురును. యావత్తు జీవజంతువులకు గాయ
ములకు జబ్బులకు పనికివచ్చును.

వెల తులం 1-కి 5 రూపాయలు.

ఒక కేసుకు పావుతులం మందు సరిపోవును.

2. సిల్వరులోషను - ఇది నోటిపుంజు, కాల్షి
పుంజు రక్తవాళమునుండి కారుచున్న రక్తము నాపుటకున్న
పువ్వుగొనించును. గళేరియాను మాన్యుటలో దీనికి మించిన
మందు లేదని హాకుకలన మీకే తెలియును. (8188)

వెల 1 అన్నబుడ్డి 1 రూపాయ.

3. పాముకాటుకు మందు - ఒకబుడ్డివెల రూ. 1.

4. కాభీయాల్ సులేమాని - ఇది యూనానీ
కాత్రిము ప్రకారముగా తయారుకాబడినది. ఇది కండ్లు యె
రుపు నీరుకారుట దురద కండ్లకలక యెండ చూడలే కుండుట
మొదలగు యావత్తు కండ్లజబ్బులకు వ్యభిచారియగును.

ఒక బుడ్డి వెల 8 అణాలు.

5. కలరా మూత్రము - i మూత్రము 25 గల డబ్బీ
1-కి వెల 1 రూపాయ. ii తెజాబీ ఫరాకు, అవున్న సీసా
0-8-0. ఇది కలరా వగయిరా యావత్తు విరేచనములు వాం
తులు వగయిరాలను అమోఘముగ పనిచేయును.

6. పార్వపునొప్పి వగైరా యావత్తునొప్పలకు
మందు - వెల సీసా 1-కి 8 అణాలు.

వై నుదహరించిన మందులన్నియు బర్మా చే నాడేశము
ల పుంజి ఆను ఒక మహానీయునివలన కనిపెట్టబడినది.

ఇంకను వివరములు కోరువాడు యీ క్రిందిదిరసామాట
వ్రాసిన బడయగలరు. వై నుదహరించిన మందులు పువ్వుగొ
నించు విధము, అనుపాదములు మందు పంపునపుడు తెలుప
బడును.

Abdul Aziz Sahib, Native Doctor,
South Vallur and Vuyyur Estates,
Thota-Vallur, Kistna District

ఆరోగ్యములకు

ఒక మార్గము

8188

తక్షణమే మీరు

ఒక రూపాయి మాత్రము ఖర్చుచేసి

ఆతంకనిగ్రహమాత్రము

నంది

జాబితలు వ్రాయువాడికి ఉచితము.

త్వరకును!

వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ.

ఆతంకనిగ్రహమాత్రము, బ్రాహ్మ, 26 మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర చారము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోగవృత్తి
కాత్రిమును, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, ముఖ్యకాత్రిము,
మోతైవము, యోగములు, అమోఘముగా చిట్టచేత తయారు
చేయబడినవి. ఇంకొకటి యావత్తును ముందుగా
మామూలుచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవమునో
కనాగిగలనుట, శరీరములేని తలకాయలేత మామిడిగలనుట,
భూమిపైన గలవానివలెను గాభిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
లిట్టుల మొదలగు విశిష్టములు ఆచేతము అన్నవి. ఈ గ్రంథ
మును చదివిన అత్యుత్పరమాగా మేటికే యోగములని గట్టలంజ
యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4-0-0 లు. (2123-868)
డి. ఆర్. జగద్గుప్తం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

"గొప్ప మార్పు"

అయుధకావనమందు యిటీవల చేయబడిన మార్పు
ప్రకారము ప్రతిమనుషుడును లైసెన్సు లేకయే సాధారణ
మయిన కత్తులు స్వరక్షకార్థము ఉంచుకొనవచ్చును. అట్టి
కత్తి చేతికట్టయందు ఇముడ్చబడి బహు అందముగాను చేతికి
తెలిక గాను ఉంచునట్లు మన దేశమున తయారు చేయబడి
స్వదేశ "కత్తి కట్టలు" అను పేర విక్రయమునకు సిద్ధముగా
చున్నవి. ఒకటి తెప్పించి చూచినయెడల దాని ప్రయోజనము
మీకే తెలియగలదు. కావలసినవారు:

ఈ క్రింది చిరునామాదారులకు వ్రాసిన దొరకగలవు.

కొలదిమాత్రమే గలవు గనుక త్వరపడి వ్రాయుడు.

వెద్దకత్తి కట్ట 1-కి రూ 6-8-0; చిన్నకత్తి కట్ట 1-కి 5-8-0

దజను కట్టలు కొనువారికి ఒక కట్ట ఉచితముగా నీయబడును.

వలయువారు అర్జునునో ఒక రూపాయి అడ్వాన్సు

గా పంపవలెను.

పోస్టేజీ వగయిరా ఖర్చులు కొనువారు భరించవలయును.

మాతం శెట్టి కృష్ణారావు, బెజవాడ.

(8079)

బెంగళూరు

స్వదేశిబనీనులు, మేజొర్లు.

మితమైన ధరలు మేలైన సరకు

యంత్రాలయమునుండి నేరుగా తెప్పించునట్టి
మాను ప్రత్యేకముగా వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

కాడి, బెంగళూరు రత్నకంబళ్లు, కంబళ్లు,
రగ్గులు, కృష్ణ, లక్ష్మీ, సరస్వతీ, తిలక్, గాంధీ
మున్నగు మెడి ప్రతిములుకూడ మా వద్ద గలవు.

బాగుగా పనిచేయునట్టి యోగ్యత గల
ఏజంట్లు కావలెను.

Pahiajrai Ramnarayan & Co.,

Dept A. P.

Wholesale Hosiery Merchants

Bangalore City.

(8840)

స్వరాజ్య కీర్తనలు, పాటలు.

1. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు 0-4-0
2. దేశీయకీర్తనలు (గీతములు) 0-3-0
3. దేశీయపదము (చక్కనిపాట) 0-2-0
4. రామదండుపాట, పద్యములు 0-3-0
5. స్వరాజ్యపద్యములు (150) 0-3-0
6. పంజాబుపాట (బాబ్బిలికథ) 0-2-0

వి. పి. 0-5-0 అవును. ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములుగలవు.
స్వదేశపు స్తకశాల, గవర్నరుచేట, బెజవాడ.

మహాత్మా గాంధీ

ఆరోగ్య దిగ్దర్శి

వడ్డి శ్రీరామమూర్తిగారిచే సంపూర్ణముగా నాంధ్రీక
రింపబడినది. సర్వజనులను చదివి ఆచరణలో పెట్టుటయే మా
ముఖ్యోద్దేశము గనుక అసలు ఖరీదునకే అమ్ముచున్నాము.

ప్రతి 1 కి 0-6-0 లు మాత్రమే.

మేనేజరు:- పాపులర్ స్వదేశీస్టోర్సు.
(8858) పెద్దాపురం (గోదావరి)

Wonderful Leprosy Cure.

"కుష్మరోగ నివారణి"

ఒక మహాత్మునివల్ల లభించినది.

అష్టదిశాపుష్పాదులను, యేకాతి సహాయనయనను,
పాడలు, మచ్చలు మొదలగు మహావ్యాధులను రూపుమాపును.
వీర్యవృద్ధి శరీరకాంతి కలుగజేయును, నుణచులేదని ఋజువు,
చేసిన వోరు 116 లు బహుమానము పథ్యములేదు. ఒక నెల
దినములుకంటె నుమారుగా సరిపడు మందు డబ్బీ రూ 6-0-0.

రెడ్డి అండ్ కో, ప్రొఫెషయుటరు యం. నుబారెడ్డి
(8833) గోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్టు గోదావరి జిల్లా.

స్వరాజ్యము వచ్చు పెట్టు?

[చల్లా జగన్నాథంగారు]

భారతీయులు స్వరాజ్యమున కర్హులైనట్లు లాయని మీన మేషములు లేక్క పెట్టుకాలముగఁదలచిరి. స్వరాజ్యమునకు అర్హులుగానివా రెవరును ప్రపంచమునలేరు. తిలకుమహాశయుడు ముందును, పిదప గాంధీ, దాసుమున్నగు వేర్తలు దెల్పినటుల స్వరాజ్యము ప్రతిపాదనలపై జన్మస్వత్వము. అట్లయినను భారతదేశము వంటి నిరంకుశాధికారవర్త పరిపాలితదేశములో ఆజన్మస్వత్వముయొక్క ఫలము ననుభవించుట దుర్లభము. ఆధ్యాత్మిక బుద్ధితో యోచించి ప్రాపంచిక కాంక్షలేక వ్యభిచారులవలన పరిపాలన విరాగుల కప్పడను స్వరాజ్యమే, అనందమే, సౌఖ్యమే, వారలకు కష్టమనుమాట లేదు. ఎల్లప్పుడను వారు భగవదారాధనతత్పరులై, సర్వవిధముల స్వాతంత్ర్యమును గల్గి ఆనందాంబుధి నోలలాడుచుందురు. అట్టివారికి స్వరాజ్యము లేకుండుటగాని వచ్చుటగాని లేదు. ఇకను స్వరాజ్యము లేదే, వచ్చుపెట్టు అనువిచారణ యాభౌతికప్రపంచములో నుండి ప్రభుత్వనియమములకును చట్టములకును కర్తవ్య యాండువారలకు మాత్రము గల్గును. ఇప్పుడీ సంస్థానము ఆధికముగ నున్నది కావున దానిని విచారించవలయును.

పరాధీనభారతమును స్వాధీనము చేసికొనుటయే స్వరాజ్యము. ప్రభుభయమున ప్రతిభారతీయునకును భావదాస్యము విడవలయును. భావములో తాను దాసుడననుకొన్నవాళ్లును విముక్తి లేకుండ సర్వకాలము దాసుడుగనే యుండును. తద్దాస్యము ప్రతిభారతీయుడును యెప్పుడు విడనాడి భావస్వాతంత్ర్యమును గల్గియుండునో అప్పుడు దేశ మంతటను స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన దనవచ్చును. భావస్వాతంత్ర్యము గల్గితే రహస్యమునదిగూడ నుండదు. నున న్ను వికసించును. వికారభావ ముండును. సర్వవత్సవము గల్గును. ద్వేషముబోయి అందఱు ప్రేమబాడమును. భావదాస్య మెప్పుడుండునో, అప్పుడు యేమాట మాటాడుట కైనను భయమండును. దైర్యముండదు. స్వభావము సంకుచితమై, జ్ఞానము లేకమై, యెంతటి సదయ హృదయుడైనను తద్దాస్యమునకు లోబడి దుష్కర్మంబుల చేయవలసివచ్చును. కావున భారతీయులందఱును మున్ముందు భావదాస్యమును తొలగించుకొనవలయును.

దాస్యభావము తొలగినపుడు వాక్కుర్మస్వాతంత్ర్యములు వానియంతట నవియే గల్గును. గాంధీయహాత్మ్యు డిప్పుడు స్వరాజ్య కిలాభుతు సుపస్థులకన్న వాక్కుర్మస్వాతంత్ర్యమును బొందుటావశ్యక మని యంగుయిండియా పత్రికలో దెలుపుచున్నాడు. వాక్కుర్మస్వాతంత్ర్యమున, యిష్టము వచ్చుటులై మాటాడి, యిష్టమువచ్చి పనిచేయుటగాదు. ప్రతిమాత్రమకును కొన్నిభావము లుండును. ప్రస్తుత ప్రభుత్వపద్ధతిలో ఆభావములను వెల్లడిచేయుటకు కొన్ని యాతంకములు గలవు. అట్టివేదమున లేకుండ స్వీయాభిప్రాయముల దెలుపుటకు స్వాతంత్ర్యమును గల్గియుండవలయును. అట్లేకర్మలయందుగూడాను. ఏదైన పనిచేయుటకు స్వాతంత్ర్య ముండవలయును. కావున యీ వాక్కుర్మస్వాతంత్ర్యము ముందు లభింపవలయును. ఈ స్వాతంత్ర్యమును బొందుటకే గాంధీయహాత్మ్యము కాంతులై కాననోల్లంఘన వను మార్గమును జూచెను. తద్వారా స్వాతంత్ర్యమును బొందవచ్చునని పొందితీరదము. కాననోల్లంఘనము జేయుటకుముందు వానికి బద్ధులైయుండుటను కేర్చుకొన వలయును. కాననములకు బద్ధులైయుండిన వానికే యల్లంఘనమున కేమియో జెలియను ఏకానకమైనను మానవుని వాక్కుర్మస్వాతంత్ర్యము సరికట్టినపుడు దాని నల్లంఘించుట మానవుని విధియైనది. అటుల నల్లంఘించుటకు తగిన దైర్యశక్తియు లును, సత్యాహింసలను, ధర్మబుద్ధియు నుండవలయును కష్టసుఖములకుం దేకబుద్ధి గలవాడై యుండవలయును. కాననోల్లంఘనమునకు కష్టమేగాని సుఖములేదు. కారాగారములకు వెళ్లుటయే కాననోల్లంఘన ఫలితము. అచటనే వెళ్లడే స్వాతంత్ర్యముండునని మహాత్ముడు జెప్పెనున్నాడు. ఎంతటికష్టము లనుభవించినను స్వరాజ్యమును గెలిచి తేను వలె లోనికి వచ్చును. ప్రస్తుతము ప్రతిభావమున జేయవలసినది కాననోల్లంఘనమును, అనగా వాక్కుర్మస్వాతంత్ర్యము గెలిచించుటగాదు, తత్ఫలితము కష్టభావమునై యున్నది. కష్టి ఫలితమును వాక్కుర్మస్వాతంత్ర్యము గావేరదు. కష్టము దీనిసంస్థాపకము జేసిన స్వరాజ్యము ఒకరియొద్దగారు. బ్రిటిషు

పన్నుల నిరాకరణ

వల్లారి సూర్యనారాయణరావు గారు.

తూర్పు టిప్టెజిల్లా సంఘమువారు, యీనెల 11 వ తారీఖున బంధులలో సమావేశమై, గవర్న మెంటువారికి పన్నులు చెల్లించుటకుగాని, నిరాకరింుటకుగాని రయాతులకు పది నోజులు వ్యవధియిచ్చుటకును యీలోగా భూమి పన్ను మొదటికి స్త్రీ చెల్లించక, ప్రతిగ్రామములోని పెద్దలు యీవిధానమునకు యిష్టపడుదురో లేదో, యీనెల 23 వ తారీఖున పావు ప్రయాణమునకు పోయి స్వప్రయోగముగా చెప్పబడును, అన్నట్లు, ఒక తాలూకాలోగాని, కనీసము ఒక ఫిర్కాలోగాని అన్ని గ్రామములలో నూటికి యేబదిమంది లయతులైనను పన్నుల నియమండుటకు సంతకములు పెట్టి సిద్ధముగానున్నట్లు తేలినగాని, యీ విధానము ఆరంభించుటకు వీలుండదనియు తీర్మానించివారు.

ఇది రోగికి ఆఖరుమందు—సింహాప్రతిపాదనమే యని చెప్పవచ్చును. దీనితో బ్రతుకుటయో వచ్చుటయో లేదును. కాబట్టి, తక్షణమే ఔషధ ప్రయోగములు సరిగా చేయుటదేనా అని అనుమతాగ మైనవా యీ విషయమును బాగుగా కనిపెట్టి గాని గరళము ప్రయోగించ కూడదని ప్రతిజ్ఞెద్యుడు చెప్పుచున్నాడు. సహాయ నిరాకరణ విధానమునకు మూలకందమైన వాక్కుర్మస్వాతంత్ర్యమును ఆకట్టుచున్న క్రిమినల్ అమెండు మెంటు అట్ల పీనల్ కోర్టు క్రిమినల్ ప్రొసీయ్యుర్ కోర్టు నకుల నోల్లంఘించి జయలుకు పొమ్మని ప్రతిష్ఠికి గాంధీగారు ఆజ్ఞాపించుచుండగా, సేనానాయకుని ఆజ్ఞలను తిరస్కరించి, ఆయన ప్రతిపాదించిన పరిస్థితులలో యేవియు లేని తాలూకాలో యీవిధానమును అమలులో పెట్టుట అనుచితమని కొందరు చెప్పుచున్నారు. కాని యీవిషయమై విద్యాధికుల యభిప్రాయములను పల్లెటూరి వారికి తెలియజేయుటకు వ్యర్థ బౌద్ధిక లేదు. ఆయా గ్రామములే దీనిని తేల్చుకొనవలసియున్నది.

కాబట్టి, తక్షణము, ముఖ్యులుగూ పెద్దగ్రామములలో నైనను, భవంతులు, బలవంతులు, పలుకుబడికలవారు కలసి చర్చించి, సాధక బాధకములను విచారించి, ఒక నిష్పత్తిభి ప్రాయమునకు రావలెను. తమకు పన్నులను నియమండు నిరాకరించుటకు యేర్పాటుచేసికొని లేనియడల వీరు యితర గ్రామములకు పో నక్కరలేదు. అట్లు యేర్పాటుచేసి కొన్నయెడల తమ ఫిర్కాలో యితర గ్రామముల వారెంతవరకు తోడ్పడదనో కనుగొనవలెను.

వాత మెనకంబ జేసినయడల తాముకూడ ఆగవలసి యుండును. గాంధీయహాత్మ్యుని యుపదేశము ప్రకారము చేతి నూలుతో చేతితో జేసిన వస్త్రములనే ధరించుట, బ్రిటిషు కోర్టులకు పోక గ్రామ పంచాయితీలనే యేర్పరుచుట మద్యపానమును పూర్తి నిషేధించుట పూర్వపు బదులనే పునరుద్ధారణము చేయుట, వాక్కుర్మస్వాతంత్ర్య తేలగా స్వాతంత్ర్యముల నిమిత్తము కాననోల్లంఘనము కావించుటకు వాలంటియరుగా చేరి శిక్షలనుభవించుట మంచములకు కావలసిన సదుపాయములను చేయుట, అస్పృశ్యతా దోషమును రూఢుమాపుట తిలకు నిధికి విరాళములను ప్రోగుచేయుట— యీ మొదలగు విషయములకు తమ యావచ్చుకొని ధారపోసినయెడల, వచ్చే దినంబరునాటికి, తమలో నుంచి కట్టిడి యేర్పడి పన్నుల నియమండు విధానమును జయప్రదముగ ఆచరణలో పెట్టగలుగుదురు. ఈ లోతుగ కే మన ప్రభువులు కాళ్లన బేరముకు వచ్చితిరెదరు. అట్లు లాంగక, తమ భుజాశక్తిని ఉపయోగించినయెడల మన యా ఆఖరుమందు సుమంగించగలము అప్పుడు వారు కమ్మెచ్చిన సాగతీయ తీగను పోలియుండురు.

ఏజిల్లాగాని, యేతాలూకాగాని, యేఫిర్కాగాని, యీ విధానము ఆచరణలో పెట్టుటకు సిద్ధముగానున్న యెడల, అక్కడ దానిని ప్రజేక పెట్టవచ్చునని ఢిల్లీ కాంగ్రెసు కమిటీ

సార్ల మెంటువా గనుగ్రహించినను వారు మన జన్మస్వత్వమును నిరసరచుట మార్గమే యగును.

కాన భారతీయులందఱును దాస్యభావమును వీడి, వాక్కుర్మస్వాతంత్ర్యమునై కాంతులై కాననోల్లంఘనము గావించి, అంతటికి క్రియించెదమని ప్రభుత్వమున కిచ్చు పన్ను నిచ్చుటకూడ వెగపెట్టి అర్హులైనను, స్వరాజ్యమును బొంది, యెట్టి బంధనములతో స్వరాజ్యానందమున నోలలాడుచుటగాక!

వారును, గాంధీగారును చెప్పియున్నారు. కాని వారేన్నరచిన కఠిన నియమములు మనస్సునందుకొని కాగ్యములోకి జిగవలెను. పురినిచూచి నక్కవాతి పెట్టుకొన్న చండాన, తమరు వెనుకబడి పోగూడదని, అక్కడక్కడ కొద్ది గ్రామములవారు తమ ప్రజలను బలవంతముగ బయలుదేర తీసినయెడల, మనము లాంగిపోయి యీ యుద్ధములో అపజయము పొందుటయేగాక, గాంధీగారి గుజరాతులోజేయు ప్రయత్నమునకూడ వెనుకకు మరల్చిన వారమగుదుము.

గుంటూరు జిల్లాలో పల్నాటి పరిస్థితులకును మన తాలూకాకునుక చాలా భేదము కలదు. గోదావరిజిల్లాలో నిరంకుశతాలూకా వంటిది మనకున్నయెడల, యిక్కడను అట్టి పిత్తురీ వచ్చియుండును. మెట్టి తాలూకాలనును, పల్లెటూరి తాలూకాలను పరిస్థితులు వేరు. గుంటూరుజిల్లాలో ముందుగా యీ విధానమును అవలంబించగల తాలూకాలు ఉండవచ్చును. అక్కడ వారికి గల సాధక బాధకములను గమనించి మనముకూడ దిగవచ్చును. వారి కీవిషయములో ప్రభుత్వస్థానము రాగలదని కించపడకూడదు. దేశమంతయు యీవిధానము జయప్రదముగ కొనసాగవలెనన్న మంచి పరిస్థితులుగల తాలూకాలోనే దీనిని ఆచరణలో పెట్టవలెను. దానివలననే, మన యాంధ్రకాష్ఠా మంతకును గౌరము రాగలదు.

కృష్ణా గోదావరిజిల్లా వట్టుకు, పన్నుల నియంధర్మప్రచారకులు చెప్పలేదు. చెప్పటకు వారి కధికారములేదు. ఇప్పుడు యీకృష్ణాజిల్లా చరణిపర్యయించును, మన నాయకులు సిరికి పంపించియు త్యాగశిలరు బహుళుంచి బయలుదేరిప్రచారము చేయలేదనియు విలపించుటవలన ప్రయోజనమేమి? ఈ జిల్లా ప్రజలు మిక్కిలి తెలివిలేకును కలవారు. ఇతరులు చెప్పేమాటలకు నమ్మి కార్యాచరణలో దిగరు. వారా పత్రికలలోని విషయములు అంగీకరించి విద్యాధికులకంటె బాగుగా వీరికి తెలియును కోర్టులకు కక్షి దారుగగాని, సాక్షులుగగాని దయచేసి, స్త్రీడర్శకు సలహాల నొసగగలరు అన్నవస్త్రములకు లోపములేని యిట్టి మహానుభావులే తమ గ్రామములలో గ్రామకట్టిడి యేర్పరచలేనపుడు, వీరి దయావాక్కిణ్యములకు లోబడియున్న స్త్రీడర్శకులకు, కరణములు యేమిచేయుగలరు? వీరి బోధనలను వినువా రెవ్వరు? స్త్రీడర్శకు వీరిలోనుక. జీవనోపాధికి బాధపడుచున్న స్త్రీడర్శకు తన పట్టాను వదలవలెనట! వీరు మాత్రము ఆగర్భ శ్రీమంతులుగానుండి తమ భూమి పట్టాలను కదలలేరట! ఈబంధు గారు పిచ్చుకలు యెంత శీఘ్రకాలములో తమ త్యాగమును చూపించిన ఆత త్వరగా స్వరాజ్యము చేకూరగలదు నేను నైన చెప్పిన విషయములకు గుడివాడ తాలూకాయే తార్కాణము.

పన్నుల నిష్కృతుల నిరాకరించినయెడల, జవించారులకును, భూమి భామందులకును యాయవలసిన పన్నులు కట్టుబట్టుమాత్రము సరిగా యాయవలసిందని తీర్మానమైనది గనుక యిదిగంత మేలే. శాజికుడ ఒకచిన్ని విన్నవమున్నది. కొంత కాలమునుండి, యెన్నియో తంటాలుపడుచు, దేవాదాయ ధర్మాదాయపు యీనాములను నిలపి, వాని అయికజాను క్రమముగా ఉత్తరము ప్రకటనలు చేయుచున్నాను గనుక, యీనాములను సేవ్యముచేయు వెద్దలు, గవర్న మెంటు తీగవను యెంబెట్టి వానిని యేలముచేయించి, పూర్వపుచ్చిన ధర్మములను చెడగొట్టి వద్దని ప్రార్థించుచున్నాను. దైర్యశాలుక, త్యాగశీలులైన రుతుకులు, తమ స్వంత ఆస్తులను అమ్మించుకొనవచ్చుచుగాని, దేవాదాయ ధర్మాదాయములను నష్టపెట్టవద్దని నా ప్రార్థన.

చెన్నపట్టణం విక్టోరియా హాస్టలునుండి నాటకం ప్రదర్శనం బాటు దీపావళి సంచాలక్రింద విద్యార్థి కొల్లూ సత్య నారాయణగారు యివరలో పంపిన రు 1002/- గాక 10-12-21 తేదీన రు 95/- అన్న 11-1-22 తేదీన రు 182-12-0 న్ను గందరగోళం ఆంధ్రజాతీయ కళాకాలకు పరివారని తెలియజేయుటకు సంతోషించుచున్నాము.

ఒంగోలు తాలూకా దుర్గముకు ఫిర్కాతైరు సహజన సర్ యీనెలతేది 19వ లు, 10 గంటలకు జరుపబడును. కనుక తైరు సహజములు తదభిమానులు దయచేయ ప్రార్థింతు. (కాన్వెరెన్స్)

144 నెక్లము ప్రయోగములు:—11-1-12 తేదీన పత్తి కొండగ్రామమున శ్రీమతి ప్రాచీ సామనాథమ్మగారిని తాలూకా కాంగ్రెసు కాన్వెరెన్స్ కు పంపింకొనెదమని నియమించుకొని గోడు చట్టాధికారులతో గాడికి, అతాలూకాలో కృష్ణానదు ములవర కుపస్థానింపకూడదని నోటీసులు బారితేయించెను.

రాజీనామాలు

అసహాయోద్యమముననుసరించి మండపేట బోర్డుమిడిల్ స్కూలులో సహాయోపాధ్యాయులుగ నున్న చహీధర కామేశ్వరరావుగారు తమ పనికి రాజీనామా నిచ్చిరి.

* * * ప్రస్తుత ప్రభుత్వ స్పృహవిధాన విజృంభణము కేవలించినా సజా అస్తిస్థైర్యము యనస్సెక్టర్ పదవికి రాజీనామా నిచ్చుచున్నాను. — కురుగంటి సీతారాయయ్య, నేమూరు.

* * * ఈనెల 12 వ తేదీని తణుకు తాలూకాలో రాజీనామాలు దాఖలుచేసిన గ్రామోద్యోగులను విచారణ చేసెదనని నరసాపురం కలెక్టరుగారు పెరవలిలో మకాముచేసి విచారణ చేసిన ఫలితముల వివరము.

* * * గంజాంజిల్లా ఆస్కాలో వ్యవసాయపు డిపార్టుమెంటు నందు డిమాన్డ్ నేటరు పదవియం దొప్పారునున్న శ్రీనివాస పురీ బాగారు, ప్రస్తుత రాజీయ పరిస్థితులు ప్రజల యాశయములకు భంగకరముగా నున్నవని తలచి తాముచూడ దేశోద్యమముతో ద్వేషనలెన్న కుతూహలముతో తమ యుద్యోగ పదవికి రాజీనామా యిచ్చిరి.

* * * వీరువరంతాలూకా 1 వట్టూరు గ్రామమునందేగా రైన కొల్లెపర వెంకయ్యగారున్న 2 వీరేశ్వరపురం కర్ణంగా రైన మండలపర్తి రామమూర్తిగారున్న 3 గ్రామమునందేగా రైన అడబాల వెంకన్నగారున్న 4 అర్ధవరం అప్పల కర్ణంగారైన క్రొవ్విడి చూచిరాజుగారున్న 5 కొమ్మర గ్రామమునందేగా రున్న, 6 కొమ్మరగ్రామ అప్పల కర్ణంగాగ న్న, అసహాయోద్యమము ననుసరించి తమపదవులకు రాజీనామా నొసంగిరి.

* * * బాపట్లతాలూకా పెదనంపాడు ఫిర్కా కొమ్మూరు గ్రామ హెడ్ కరణం గంగరాజు వెంకట సుబ్బారావు గారు మునసబు దొప్పలపూడి వెంకట సుబ్బయ్యగారు శివారు మునసబు దొప్పలపూడి అప్పయ్యగారు కల్లపాడుగ్రామ హెడ్ కర్ణం గంగరాజు రామకృష్ణయ్యగారు మునసబు గొట్టుముక్కల రంగనాయకులుగారు శివారుమునసబు పాటిబండ పాపయ్యగారు పెదనందిపాడు గ్రామ మొహతాడులు పేరు మొహిదీన్ షేఖర్ పత్రి రమ్యుసాహేబు గారు మునసబు నూతి బాపనయ్యగారు, ఆంధ్రపండ్ల గ్రామ ఉద్యోగియల తృతీయ మహాజన సభ మూడవ తీర్మానము ననుసరించి తమ ఉద్యోగమును వదులు కొని రాజీనామా లిచ్చినారు.

* * * సగ్గూరువారు అవలంబించుచున్న నిర్బంధవిధానము సహింపకనున్న అఖిలభారత దేశీయమహాజనసభ తీర్మానానుసారముగా గుంటూరుజిల్లా వంగోలుతాలూకాలోని యాదిగన గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాలు తమశిల్పారుని వారివద్ద దాఖలుచేసినారు.

1 కొణికి కరణం అబ్బరాజు సుబ్బారాయుడు గారు 2 కొణికి నిలేజి మునసబ్ బంగారు వెంకటసుబ్బయ్య గారు 3 కొణికి మొహతాడు 4 వేములపాడు కరణం శ్రీకంఠం శ్రీరాములుగారు 5 డిటో మున్సిఫ్ ముప్పగజు బాపానాయుడు గారు 6 మాచవరం డిటో శ్రీకంఠం రాఘవయ్యగారు 7 నేలటూరు కరణం నేలటూరు నారాయణగారు 8 నేలటూరు మున్సిఫ్ దుంపా పేరాడెడ్డి గారు 9 అనమనమూరు కరణం పమిడిఘంటం సుబ్బారాయుడుగారు 10 మున్సిఫ్ మక్కపాటి నరసింహగారు 11 డిటో మొహతాడు.

* * * దేశీయ మహాజనసభ తీర్మానానుసారముగా గుంటూరు జిల్లా రేపల్లెతాలూకా ఖట్టిప్రోలు ఫిర్కాలో ఈదిగన గ్రామముల గ్రామపాలకులు రాజీనామాలు నిచ్చిరి:—

౧. గొరిగిపూడి:— పులిగడ్డ, కామేశ్వరరావుగారు, కరణం. గొర్రెపాటి గోపయ్యగారు, మునసబు. ౨. పెదపులిపర్రు బొయ్యరాజు రామారావుగారు, కరణం. పుట్టగంటి నాబ్బయ్యగారు, మునసబు. 3. పెనరలంక గుళ్ళపల్లి రెడ్డయ్యగారు, మునసబు. ౪. పెదలంక జటా కామేశ్వరరావుగారు, కరణం. ౫. ఓతరు-గొర్రెపాటి వెంకటయ్యగారు, హెడ్ కరణం. పరుచూరి పిన్నయ్యగారు, మునసబు. కొర్రెపాటి శ్రీరాములు గారు, అసిస్టెంటు కరణం.

ఈక్రింద పేర్కొనిన పశ్చిమ కృష్ణామండలములోని గ్రామోద్యోగులు తమ పదవులకు రాజీనామా నిచ్చినారు:—

1. నూకల వీరరాఘవయ్యగారు (గ్రామమునసబు, కానుమోలు, గన్నవరం తాలూకా. 2. డిటా గ్రామ మొహతాడు 3. కొల్లి బుచ్చయ్యగారు (గ్రామమునసబు అంజనేయపురం, తిరువూరుతాలూకా 4. వంకాయలపాటి సత్యనారాయణగారు (గ్రామమునసబు, చిట్టేల, తిరువూరుతాలూకా 5. రావి వెంకటయ్యగారు, గ్రామమునసబు, లక్ష్మీపురం, తిరువూరుతాలూకా,

* * * అఖిలభారత దేశీయమహాజనసభ తీర్మానానుసారముగా యీ నిరంకుశ ప్రభుత్వముక్రింద నేవచేయుట మహాపాతక మని రాజీనామాలు నిచ్చితి మని వాఙ్మూలముల నిచ్చినవారు.

(1) ఏలేటి పాటి అగ్రహారము కరణం యిమ్మూరి వీరబసవ రాజుగారు, (2) ఈ గ్రామ అర్జింగుకరణం యి. కోటి లింగంగారు (3) వడ్డూరి మునసబుగారు కరారి అచ్చుతరాజుగారు. (4) దినవహి లక్ష్మీపతిగారు.

తాలూకా గ్రామపాలక సభ తీర్మానానుసారము రాజీల నిచ్చితిమని వాఙ్మూలముల నిచ్చినవారు (1) అజ్జరపు కరణం అజ్జరపు సుబ్బారావుగారు. (2) తణుకు వేమవరం కరణం తణుకు సత్యనారాయణగారు. (3) సింగవరం అసిస్టెంటుకరణంగారు. (4) ఇరగవరం కరణములు (1) కాకిరాజు బ్రహ్మయ్యగారు (2) నంధూరి రాధాకృష్ణ మూర్తిగారు. (3) యారామలక్ష్మయ్యగారు. (5) సింగవ ముప్పవరం త్రియూకా అశీసరుగారు (6) బ్రాహ్మణగుడిం కరణంగారు.

* * * కైకలూరుతాలూకా చావలిపాడుకరణం ఉప్పలూరు ముర్రంరాజుగారు, పిప్పర గ్రామమునందేగా రొలనువాడ వెంకట్రాజుగారు, కొట్లపాడు గ్రామకరణం కొట్లపాటి లక్ష్మీనరసింహంగారు, కొత్తపేట డివిజన్ వాడపాలెం గ్రామకరణం పెదనందిపాడుగ్రామ వెట్టిల తెలగతోటి వీరయ్య తాలపాకులయల్లూరు, వెలగతోటి చినకోటయగారు, శేకురు గ్రామమున సబు వాసిరెడ్డి వెంకటనారాయణగారు అప్పలూరు గ్రామ మొహతాడు, అనంతవరం గ్రామకరణం గాదిరాజు లక్ష్మీనారాయణగారు అసిస్టెంటుకరణం జొన్నలగడ్డ సుబ్బయ్యగారు, గ్రామమునసబు నాగర్ల వెంకటరత్నంగారు, నందిగామ తాలూకా మునగాలపల్లి గ్రామకరణం చతుర్వేద్యుల రామకృష్ణయ్యగారు, ఎలకురుగ్రామ అసిస్టెంటుకరణము, నాడెండ్ల గ్రామకరణము బందరుతా|| వడ్డయ్యగారు గ్రామ అసిస్టెంటు కరణము, గాడేపూడి అగ్రహారం బ్రయూన్ అశీసర, సత్యపల్లి తాలూకా పొణుకుపాటి గ్రామమునసబు, భీమవరంతాలూకా సత్యపల్లి గ్రామకరణం, మునసబు, జగన్నాధపురం గ్రామకరణం, ముగ్గుళ్ళ గ్రామకరణం, గుంటూరుతాలూకా కాట్రపాటి గ్రామమునసబు, మొతాడు, జెట్టి పనలపూడి గ్రామకరణం, తలూతి, మునసబు, పల్నాడు తాలూకా గంగవరం మోతాడు, రేపల్లె తాలూకా కోనేటిపురం గ్రామమునసబు, పెనాలి తాలూకా మున్నంగి మోతాడు, ముని కొటిపురం గ్రామమునసబు, కరణం, తాడేళ్ళరమునందేగా రు బాలికాపాతశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు బొగ్గరపు సూర్యనారాయణగారు, అసహాయోద్యమము ననుసరించి తమ పదవులకు రాజీనామా నిచ్చిరి.

* * * రాజమండ్రితాలూకా గ్రామపాలకుల రాజీనామాలు

1. సీతానగరం కెట్టి రమణయ్యపంతులుగారు, మట్ల వెంకయ్యగారు, 2. సింగవరం మహూరి సాంబయ్యగారు, నీరుకొండ వెంకటరత్నం 3. వంగలపూడి దుళ్ళ వెంకట్రావుగారు నీరుకొండ వెంకటసుబ్బయ్యగారు 4. కాటవరం రెంటూల వీరాజుగారు, 5. కాట్రగడ్డ వెంకట్రావుగారు 6 రఘుకేశవపురం, రాపాక మహూరి నరసింహంగారు, మొగడకాడల రాయలయ్యగారు 7. చినకొండపూడి, పెదకొండపూడి పీసపాటి పుష్కరకాశ్రిగారు 8. కాండ్ల నూరన్నగారు 9. రాఘవపురం మిరియాల రంగయ్యగారు, కురుపుల వచ్చయ్యగారు 10. జాలుమాడి భట్టు నరసింహంగారు సల్లిపాక పాపయ్యగారు 11. ములకలలంక పోలిన బాపిరెడ్డు (మడిగారు) గారు 12.13. నల్లకొండ, బాపయ్యపాలెం వెలిదిమళ్ళ వెంకట్రాయుడుగారు, కూచిపూడి బాపన్నగారు 14. బూరుగుపూడి క్రొవ్విడి స్రాజుగారు, తన్నీరు కామన్నగారు 15. దోసకాయలపల్లి వైజయ్య వీరాజుగారు,

మార్ని వెంకన్నగారు 16. నిడిగట్ల దేందులూరి తళ్ళంరాజుగారు, మట్టా అచ్చుతరామయ్యగారు 17. గండరాజు కొల్లూరి పాపయ్యగారు, అధురుపల్లి వెంకట్రాయన్నగారు 18. కృష్ణాపి పాలెం అమరా జగన్నాథులుగారు, 19. రాజనగరం క్రొవ్విడి బుచ్చిరాజుగారు 20 కాకేరు వెన్నేటి వెంకటరత్నంగారు వద్దిబట్ల నారాయణస్వామిగారు 21. జంబుపట్నం పున్నమరాజు వెంకట్రావుగారు 22. ఉండేళ్ళపురం భేరి లక్ష్మీనారాయణ, భేరియ్యం 23. మిర్రిపాడు కుచ్చలకోట సుబ్బరాయుడుగారు వద్దిపూడి రాజుగారు.

వేల్పుయువరాజుగారు.

సోమవారం సాయంత్రము యువరాజుగారు గిండిలో పోలోఆడిరి. రాత్రి వారిగౌరవాధ్వమి అడమూరు కల్లుపంజరిగిన విందునకు నాట్యమునకు వెల్లియండిరి.

మంగళవాసు మధ్యాహ్నం గిండిలో గజపురపండ్లములు జరిగెను. ఎప్పటివలెనే పండ్లములు మాడవచ్చినవారిసంఖ్య అతిస్వల్పముగను జూదమాడవచ్చిన వారిసంఖ్య అత్యధికముగను యుండెను. పండ్లములుమాచుటకు వర్తకశిఖామణులు, ఉన్నతాధికారులు, కాననవిభాగస్థులు ధనవంతులు, మహాకాజులు వచ్చియుండిరి. యువరాజుగారు, విలింగుడేశ ప్రభుదంపతులు, ప్రభుత్వము లిగంటలకు గిండిచేరిరి కొంతకాలము పండ్లములుచూచిరి. పిమ్మట గన్నరు ప్రాపునకు చేరిన వారిచ్చిన అతిథ్యమును గైకొని యువరాజుగారు రాయశేటయందలి మద్రాసు కల్లునకు వెళ్ళిరి. అచ్చట కల్లుసభ్యుల విందుజరిగెను. అక్కడనుండి బయలుదేరి, రాత్రి 8½ గంటలకు నిలుపు గ్రాండునందు జరిగిన బాణవేడుకకు యువరాజుగారు వెడలిరి. మందుసరుకంతయు ఇంగ్లాండునుండి తెప్పించబడెను. ఇదికాక గౌ. ఆనాయకుల తండ్రిమరకయారుగారు స్వయముగ ధనము వ్యయమొనర్చి, జపానునుండి కొంతసాకు తెప్పించిరి. దాదాపు ఒకగంటకాలము బాణవేడుక జరిగెను.

యువరాజుగారు ప్రధ్వతులు కొంతకాలము బాణవేడుకచూచి వెడలిపోయిరి. నిన్న రాత్రి 10-30 గంటలకు స్పెషలు బండిలో యువరాజుగారు సిబ్బందితో బెంగళూరునకువెళ్ళిరి యువరాజుగారిని సా నంపుటకై సెంట్రలుస్టేషనువద్ద విలింగుడేశ ప్రభుదంపతులు, ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘస్థులు, మంత్రులు, కొందరు హైకోర్టు జడ్జిలు మరికొందరు ప్రముఖులు చేరియుండిరి. అంతటితో అధికారవ్యవహారము యువరాజున కొసంగిన స్వాగతము, ఉత్సవములు ముగిసెను.

ఆర్థికసంఘము. భారతీయ నారయంత్రాలయ సంఘమువారు ఆర్థిక సంఘమువారి ఎదుట ఇట్లు సాక్ష్యమిచ్చిరి:— శార ఎలమతిపల్లి యుద్ధయమునకు ముందు విధింపబడునుకములే విధింపవలెను. అవకాశపదార్థములవై ఎక్కువపన్ను విధించుట లాభకరముకాదు. ప్రస్తుతము ఈసంఘమువారు యంత్రాలయములకు తయారుకావకు సరకులవై ఎక్కువతివన్న విధించుట యుక్తముకాదు. దిగుమతి కావకు వెనుకట్టువైన నూటికి 331/3 వంతున పన్ను విధించవలెను.

వంగరాష్ట్ర)కానన సభ 17 వ తేది సమావేశమయ్యెను. సురేంద్రకాధరాయిగా రధ్యక్షతవహించిరి. సర్ ఆబ్దురుహీంగారు వంగరాష్ట్రపు బాటల బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. చిన్నకయ స్కూల నిందితులకు ప్రత్యేకశిక్షలు ఏర్పాటులు చేయుటగో యాశిల్లు ముఖ్యోద్దేశము. బాటు కిషోరి మోహనచౌదరిగారు 10 సహజాణపపాశించెదరు మరికొందరు కొన్ని సవరణలుపపాదించెదరు. బిల్లుకు పరిశీలించుటకు సెలవుకమిటి ఏర్పరప బడిది.

డిసంబరు 31 వ తేది బొంబాయిసదరిక స్టాపి మొముల్ స్టీరురు ఈనెల 15 వ తేది మాల్వేస్సుచేపట్లు తెలియుచున్నది.

జ్యోతిషము 803

బాతకఫలములు కావలసినవారు సరియైన జన్మకాలజన్మదేశములను వ్రాసి పంపినవో, స్థూలముగ బాతకమును తయారు చేసి ఆయోగ్దాయము కొన్ని భావఫలములు దశాఫలములు వ్రాసి రు 1-4-0 వి.సి. గా పంపబడును. సిద్ధాంతరీత్యా బాతకమునకు గ్రహస్థూట, లగ్నస్థూటములు విశేషఫలములు, శ్రీ బాతకము, ముహూర్తములు వాస్తుమున్నగువాటిని వ్రాయించుకొనువారు రిష్టయికార్లు వ్రాసిన వాటి ఛార్జీని తెలిపెదను. సిద్ధాంతి తిప్పవర్షుల రామశర్మ, కాశ్యేటిసగరం పోట్ల, చిత్రావజిల్లా

దేశీయనాయకుల సమావేశము.

సర్. శంకరకృష్ణ నాయుడు గారు టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు వ్రాసిన లేఖ:—(17-1-22).

పత్రికలలో నిద్రవరకే కొన్ని వ్యాఖ్యానములు వెలువడినవి గాన మీ పత్రికలో నీయుత్తరమునకు చోటియ వేడుచున్నాను. మే మందరముకూడ సంతకించి సమాధానము తుదురుమార్గ మాలించియుంటును సమావేశ మయితిమి. గాంధీ గారితోను ఆయన అనుచరులతోను ఇక సంప్రదింపులు నిరుపయోగమనియు, ఆయన మర్యాదయిన సమాధానమున కొప్పు కొడవనియు, ఏ సమాధానము నయినను వారు నమ్మకముగ కొనసాగింపరనియు నాకు తోచినది. వారు గల కారణములను తెలియజేయుట యుక్తము. సమావేశ ప్రకటనయందు సంతకములు చేసినవారు కొన్ని తీర్మానములను సమావేశము ముందట బెట్టిరి. గాంధీగారు వానినంగీకరింపలేదు. సమావేశము వారిచే నియమింపబడిన సంఘములో గాంధీగారి కోరికపై ఆయన గాని ఆయనయనుచరులుగాని నియమింపబడలేదు. ఇందుకుగల కారణము ముందు తెలియగలదు. ఈసంఘము గాంధీగారితో సంప్రదించి ఆయన కోరికలకు వీలయినంత యనుగుణముగ తీర్మానములను తయారుచేసిరి. ఆయన ఈతీర్మానములగుడ నంగీకరింపలేదు. ఇందు దీర్ఘస్వామ్యము లిచ్చుచు గాజప్రతినిధి గారితో సమాధానముగూర్చి గాంధీగారి యుద్దేశముల నాయన యీవిధముగ విశదీకరించెను.

“ప్రభుత్వమువారు పశ్చాత్తాపము చూపవలెను. అనుకూల వాతావరణ మేర్పడుటకుగాను ప్రభుత్వమువారిదివరకు ప్రారంభించిన చర్య లన్నిటిని యుపసంహరించుకొనవలెను. కాననముల ననువర్తింపజేయుచు చేసిన ప్రకటనల రద్దుచేయుటే గాక శిక్షింపబడిన కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు కలంటిరులను పీనుకొడు, క్రిమినల్ ప్రాసీజరుకోడు నిబంధనల ప్రకార మిమధ్య శిక్షించినవారి నందరినిగూడ విడిచిపెట్టవలెను. ఈ చివరకోరిక ఒక్కవిషయముగూ తరువాత మార్పుచేయబడినది. ఇదిగూడ సానుభూతివలన గాదట. ప్రభుత్వమువారు పశ్చాత్తాపము చూపుట కనుకూల వాతావరణ మేర్పడుట కేనట. నియమము లేమియు చెప్పకుండ నాహ్వానించినయెడల రాజప్రతినిధితో సంప్రదింపుటకు తాను గూడ వచ్చుట కధ్యంతరము లేదని గాంధీగారు చెప్పిరి. ఇదిగూడ ఆయన స్వంతబాధ్యత వైసినేగాని ప్రతినిధిగా కాదట. ప్రజలు ఆత్మస్వాధీనము కలిగియుండుటకు తగినంత బాధ ననుభవించి యుండనందున రాయబారముల కింకను యదను రాలేదని ఆయన యభిప్రాయము. కాపలాచేయుట, హత్రాశము, కానసోల్లంఘనము మొదలయిన విజనవరి 31వ లేదీవరకాక య న యాపు ను. అప్పుడు ప్రభుత్వము వారు సమాధానమును కొప్పుకొనుపక్షమున తరువాతగూడ నాపునుగాని వలంటిరులను చేర్చుట, ప్రచారము మొదలైన సన్నాహములమార్గము మానుటకు వీలులేదట. తృప్తికరమైన సమాధానము రాకపోయినయెడల నిది యొప్పుకొనుటకు వీలులేదు. పంజాబు, ఖిలాఫతు, స్వరాజ్యముల గూర్చి కాంగ్రెసు పార్టీ వారాఖరుకు ఒప్పుకొను కోరికలను తెలియజేసెను. ప్రభుత్వము వారు మూల్లోలా ప్రకటింపబారని ఆయన యభిప్రాయమును తెలియజేసెను. మేమెంతదూరము పోయినను గాంధీ గారి యనుచరులలో కొన్ని విషయములలో నాయనతో స్వల్పభేదములను కనుబరచినను ఆయన సిద్ధాంతములనే బలపరుచుచున్నాడు. ఈబలపరచినవారిలో ముఖ్యులు యన్. త్రినిదానయ్యంగారు, ఇ. ఆర్. ఖోమాంటి గారు; వీరుగాంధీగారినిగూడ మించిపోయి ప్రభుత్వమువారితో సంధిచే నిరసించిరి. ఎట్టిసమాధానములు నిరుపయోగము కాగలదనియు స్పష్టికరమగు ఫలితము రాజాలదనియు యాభిప్రాయములవలన తేలవలదు. అదువలన గాంధీగారితోను, ఆయన యనుచరులతోను కలసి సమాధానమున ప్రభుత్వమునదకు పోవుట యుక్తముకాదు. గాంధీగారి యసభ్యపుషరతులుగాక వేరుషరతులపై నాయనకు సమాధానమే యక్కరలేదట. ఇంక నేను భిప్రాయమునైన బలపరచు వాక్యము లెప్పుడైన పలికినను ద్రిమింపజేయుటకేగాని చేరు కాదు. ప్రభుత్వమువారు తమదుర్జయముకు పశ్చాత్తాపము చూపవలెనట. ఇది యంగంధకము. సమాధానము కొరవచా చెవు నీవరకును చెప్పుట. పంజాబునుగూర్చి కాంగ్రెసు ఉపసంఘుని వేదికలలోని కోరికలు తప్పక నెరవేరవలెనట. వీనిలో క్రింది నాకరులను శిక్షణమేగాక డయరు ఓర్వయరుల పించను నావలననని యున్నది. ఖిలాఫతునుగూర్చి ప్రాంతీకవారు నీరియను వదలవలెనట. ఇది యంగంధకము. ఇంగ్లీషువారు

ఈజిప్తును వదలవలెను. దీనిని గురించి వేరు విమర్శన యనవసరము. స్వరాజ్యము విషయములో కేంద్రప్రభుత్వమునందును, రాష్ట్రములందును అధినివేశరాజ్యముల నంటి సంపూర్ణహక్కు లీయవలెనట. ఇది ప్రజల ప్రతినిధులచే నిర్ధారణ చేయవలెనట. ఎన్నికలకు కాంగ్రెసు నిబంధనలను స్వీకరింపవలెనట. అధ్యయన యీ కోరికలపైన ప్రభుత్వమువారును రాంతుటేబిల్ సమావేశమును స్వీకరింపవలెని పలుమారు చెప్పెను. గాంధీ ప్రభుత్వములతో ప్రభుత్వమువారు సంధిచేయ ప్రయత్నము కల్గెను. ఈ మరతులను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపరు. కావున కాంగ్రెసువారు సమాధానము కొరకు లేదని గాంధీ గారు నుడువుట యుక్తమే. సంగ్రహ విధానము పార్లమెంటు వారు యుద్దేశించినట్లు జనుమందలేదని మనభవమువలన తెలిసినది. తరువాత జరిగిన విషయములవలన సంస్కరణముల నభివృద్ధి చేయవలెనని తేలికది. ఖిలాఫతు పంజాబుల గూర్చి యిట విస్తరించుటనవసరము. గాంధీగారు రుపపాదించిన విధానము కంటే వారు రణ యుక్తము, అందరు నొప్పుకొనుటలే మార్గమును మనము నూచింపవలెను. స్వరాజ్యము, సెనెట్టు సంధినిగురించి మహమ్మదీయభిప్రాయము, పంజాబు సమస్యల గూర్చి ప్రభుత్వము వారితో రాంతుటేబిల్ సమావేశము చేయుట కానక్షితో నున్నాను. కానమాగములో నాటంకములేమియు లేకుండనాచేత నయినంతవరకు చేయ సెందుచున్నాను. పంజాబు ఖిలాఫతు మొదలైన విషయములలో అధ్యయన మరతులని యొత్తిడిచేయ గూడదు. ఈ సమస్యలపై నిర్ధారణ రాంతుటేబిల్ సమావేశము చేయవలెను. వలంటిరులవంటి శిక్షితులను వదలుటయును, ఇతరులను వదలుట, గూర్చి ప్రత్యేక న్యాయస్థాన మేర్పాటుచేయుటయును సమావేశమునకు మరతులుగ నేర్పాటు చేయబడినది. ప్రభుత్వమువారు కొప్పుకొనుపక్షమున, న్యాయమువారు నందరిని ప్రభుత్వమువారే నియమింపక పోయినను, వారు చేయు నిర్ధారణల నంగీకరించుటకు నాకభ్యంతరము లేదు. అలీసోదరులను అదేస్థితిలోని యితరులను ఈమరతులు వర్తింపవు. అయితే ఫర్మాటెదీల నందరిని వదలవలెనని ప్రభుత్వమరతుగ వారు చెప్పుచున్నారు. ముందుగా ఖైదీలను వదలవలెనను మరతు వీధవలెనని నాయభిప్రాయము. గాంధీగారి యుద్దయము దౌర్జన్యరహితముగ నున్నంతవరకు ప్రభుత్వమువారు నాటంకము కలిగింప గూడదని సమావేశమువారు రంగీకరించుపక్షమున, ఖైదీల నందరిని వదలవలెనను మరతుగూడ ఈ దౌర్జన్యరాహిత్యమే యీటంకము కలిగించుచున్నది. ఈమరతును సమావేశమునకు పూర్వము కొరగూడదు. ఉద్యమము కాంతి యుత మయినదని చెప్పట కర్థమేయన, కాంతికి భంగము కలుగ గనే దానికి బాధ్యులగువారిని ప్రభుత్వమువారు శిక్షింపవచ్చుననియు, దౌర్జన్యము నిన్ని క్రమమార్గములను ఆపవచ్చునని చెప్పట. దీనివెంటే దౌర్జన్యము కలుగజేయు కార్యము లన్నియు కలుగకుండజేయు అధికారముగూడ నుండును. ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశప్రకారము దౌర్జన్యము సాగించుటకు సంఘము లేర్పగుచున్నవని తోచినయెడల నా సంఘములను చంపి జేయుట ప్రభుత్వమువారి విధి, భర్యము. ప్రభుత్వమువారి కిట్టి సమాచారములు వచ్చినో లేదో నాకు తెలియదు. అట్టి సమాచారము, కొందరి ఖైదీలవిషయములో, ప్రభుత్వమువారికి చేరయింపదని గాంధీ ప్రభుత్వము తృప్తిపడి, ప్రభుత్వకార్యమును ఖండింపవలెననియు, వారిని వెంటనే వదలుట ప్రభుత్వ మరతు చేయవలెననియు కొరుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు కొన్ని విషయములలో పొరబడియుండ రనుటకు సందియము లేదు. కాని శిక్ష లన్నియు తప్పేనని నేనొప్పుకొన జాలను. వేరంతటను జరుగుచున్న సంతుల, చెన్నరాజధానిలో జరుగుచున్న సంగతులు చూచిన నట్లు ఒప్పుకొనుట యసంభవము. ఖిలాఫతు వారందరు తమతో చేరిన వారిపై నులబారు నందుచేసే దౌర్జన్యమును తగ్గించి పట్టు వారి యభిప్రాయములను ఋణపులేకుండ యొప్పుకొనుటకు వీలులేదు. నేనీస్థితికి నిగుటకు కొన్ని విషయకర మగు కాణము లున్నవి. కొందరు శిక్షితు లిచ్చిన నాబ్యాలములమూడ వారిని యూరకవదలుట మంచిది కాదని తోచును. ఒకరు తాను ప్రభుత్వమువారి తో యుద్ధము చేయుచున్నానని చెప్పెను ఇతరులు న్యాయసానముల నంగీకరింపవలెనని. అనగా మొదటివాతో సమానమే అట్టి శిక్షితుల నూరకవదలవలెనని యే ప్రభుత్వమును కొరకుట వీలులేదు. సమావేశమునకు పూర్వ మిట్టి శిక్షితులను వదలవలెనను మరతుండగూడదు. అలీసోదరుల విషయములో ప్రభుత్వమునకు నెట్లడు బలమైన కారణములున్నవి. వారు దౌర్జన్యరహిత

మయిన యాందోళనానుశ్రమల నొప్పుకొనడనుట గాంధీగారికిని మనకందరకును తెలియను. గాంధీగారు దౌర్జన్యరాహిత్యమువలన సంవత్సరములో స్వరాజ్యము వచ్చునని చెప్పిరి గానవారు దౌర్జన్యమును ప్రోత్సహింపలేదు. సంవత్సరము గడచినదిగాన గాంధీగారితో తాము చేసికొనిన సమాధాన మయిపోయిన దని మహమ్మదీయులు తుంచుచున్నారు. ఖిలాఫతు ముస్లింలకు సభావ్యలు, అచటియుపన్యాసములు, వాటి అధ్యక్షులు అలీ సోదరుల యభిప్రాయముల నామోదించుటయు చూడగా గాంధీగారియనుమతిను మహమ్మదీయులు గమనింపరనియు ప్రభుత్వముయొద్దనేగాక తమతో చేరినవారిమితగూడ దౌర్జన్యము ప్రయోగింతుననియు నాకు తోచుచున్నది. కొద్దికాలముక్రిందట జరిగిన సంగతులుచూడ నాయభిప్రాయమును బలపరచును. ఎన్ని విషయములు పరిశీలించినను వారిని వదలగనే యాందోళన పారంభింతురనితేలును. అందువలన వారిని నియమములు లేకుండ వదలుటగాని, సమావేశమునకు పూర్వమే వారిని వదలవలెనుట గాని యుక్తము కాదు. మత సంబంధమైన విషయము లలో రాజకాసనములను నిధిక్రమించి యొకటము నిలుపుకొనవలెనను యంతయును మలబారులో జరిగిన ద్విత్వము జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను. వదలగనే కొద్ది వారక్రమచరిత్రకటించిన మార్గములయందు దాందోళనచేయుటకు వారికి స్వేచ్ఛవచ్చును. అందువలన విషాదకరమైన సంగతులు జరుగవచ్చును గాన నామతబాధ్యతయే వారిని వదలక పోవుటకు బలమైన కారణము. గాంధీగారు ఆచరులను నిష్పంధములకు భయపడరనియు, నిష్పంధింపబడుటకే ప్రయత్నము చేయుదురనియు జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను. కావున వారిని వదలవలెనని కొరకుట ప్రభుత్వము వారి సమానించుటకును రాంతుటేబిల్ సమావేశము జరుగకుండజేయటకును నేను దీక్షపడుటయందు తృప్తి లేదు. కానసోల్లంఘనమునకు, పన్నులక బెట్టుటకును వీరిని వదలకపోవుట యొకపాకుగావచ్చును. అప్పుడే యొప్పుకొనుచున్న యాక్రమము, భయంకరస్వభావము తేటతెల్లమగును. ఆంధ్రవయసుని భానమున లన సమయములను మోసము చేయుటగాను సంవత్సరములో స్వరాజ్యము వచ్చునని చెప్పటకు తగినఫల మిదియే. భానముకల వారిందరి కిట్టికార్య ముంధవమని తోచిపోలేదు. దీనితోడ మార్గమున కొన్ని చర్యలు తీసికొనుట, వారి నిరుపయోగత గ్రహించినవెన వీరట. చేతకానివారి నాయకత్వము, మొదలైన సన్నియు రక్తప్రవాహములకును, స్త్రీలకు శిశువులకు హింస సంభవించుటకును, స్త్రీలు చెవిపెట్టుటకును కారణమైనవి. ప్రస్తుతపరిస్థితులందు కానసోల్లంఘనము వలన రక్తప్రవాహములు కట్టకమానవు. చెల్లెలుభర్త ప్రభువు గారి ప్రభుత్వముయొక్కయు అచేపద్ధతి నవలంబించిన క్రొత్త ప్రభుత్వమువారి మొక్క నీచమయిన బలహీనకవలన గాంధీగారి గూడ్యమ మిట్లు మారిపోయినది. ఉద్యమనిశ్చితి యిప్పుడు బయట పడుటలో విచిత్రమేమియులేదు. భారతీయాభివృద్ధికి విరోధమయిన ప్రభుత్వముగాక వేరొక ప్రభుత్వము, కాలసోల్లంఘనము మూలమున రాబోవుచున్న ప్రజలలో ప్రజలు చంపుకొని మరణించుటకు సంతోషముతో చూచుచు నూరకుండజాలరు. వైచెప్పిన కారణములవలన సమాధానము కొరకుట గాంధీగారితో నేను చేరజాలను, గనుకన, గాంధీగారితో సమావేశమువారు లేకపోయిన ముఖ్యవిషయములలో నొకదానిలో నేను భేదాభిప్రాయమే నుటచేతను, నాయభ్యక్షత వదలి లేచి రావలసినదని.

సి. శంకరకృష్ణ నాయుడు

ఈ వైయంశములు వ్రాసిన వెనుక, నేను లేచినదని తరువాత నామోదించిన తీర్మానములో అలీసోదరుల విషయముగూడ ప్రత్యేక న్యాయస్థానమునకు పంపుట, కేర్పాటు చేయబడినదని తెలిసినది. అట్లయినయెడల నా తీర్మాన నిబంధనలు మామూలు చదువులను ప్రభుత్వములకు తయారుచేయబడినవి. వారి విషయ మే న్యాయస్థానమునకును పంపవలసినది కాదుగాన, నేను వ్రాసిన యభిప్రాయములలో నేమియున్నాయు లేదు.

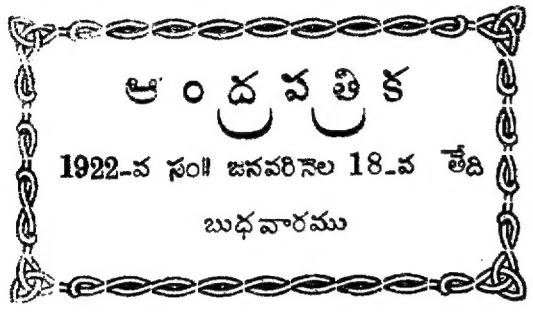
అంగ్లో - హిందీ పత్రిక.

బొంబాయి, జనవరి 17:—సర్. శంకరనాయుడు వ్రాసిన యుత్తరమునుగూర్చి విమర్శించుచు టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. గాంధీగారు కాంతి ప్రతిపాటుకొనించినవారు. విధ్వంసమున వెంపొందించుచుండెడివారు. ప్రభుత్వమువారు తమకున్న శక్తి సంతయు వినియోగించి యావైష్ణవము నణచవలెను. లేదా వారు తమ యధికారమును వదులకొనవలెను

ఆంధ్ర పత్రిక-౧౩ వ ఉగాది సంచిక

నడమూడవ ఉగాది సంచికను త్వరలో ప్రకటింప యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఉదారచిత్తులగు ఆంధ్రమహాజనులు చిత్రపటములను వ్యాసములనుబంపి ఎప్పటివలె మాయాద్యమమునకు తోడ్పడ వేసుచున్నాము. అసహాయాద్యమమున గృహిణీయులు శిక్షలకు బాల్పడిన యాంధ్రమహాజనుల చిత్రపటములకు ఈ వర్తకపు సంచికయందు ప్రత్యేకముగ నవకాశ మియ్యబడును. చిత్రపటములను వ్యాసములు సంతత్యరలో నందించిన సంతత్యరలో సంవత్సరాది సంచికయును వెలువడును. ఆంధ్రమహాజనులు వెంటనే వ్యాసములను చిత్రపటములను జంప బ్రార్థితులు.

ఆంధ్రపత్రిక, సంవత్సరాది సంచిక,
6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు

బొంబాయి సమావేశము :

సర్ శంకర నాయరుగారి నడవడి

బొంబాయి సమావేశమునందు స్వీకరణ నియమింపబడిన సర్ శంకర నాయరుగారు తమ శారవస్థానము విడిచి లేచిపోవుట, వారి ఆత్మగౌరవమున కే మాత్రము తగియుండలేదు. దేశ ప్రముఖులు గల సమావేశమును వారు అగౌరవపరచిరి. నాయరుగారి ధర్మమేమి? స్వీకరణగాని, ప్రెసిడెంటుగాని, గాంధీమహాత్ముడు సూచించినటుల, ఏ పక్షమును అవలంబింపగూడదు. ఉభయ పక్షముల వారిని సమదృష్టితో చూడవలయును. కార్యక్రమము నడచుచున్ననపుడు, సందియములు గలుగునేని తమనిర్ణయమును తెలుపుచు, సభచక్రగ నడచునటుల పాటుపడవలయును. అంతియగాని, ఒక పక్షమువారు తమకు రుచింపని యభిప్రాయమును తెలిపినంత మాత్రమున, అగ్రహము కనుబడి అలిగి లేచి పోవుట, అధ్యక్షునికి తగిన పని గానరదు. శంకర నాయరుగారి నడవడి, ఏ రీతి నను సమర్థింప వీలులేదు. సమావేశమున సభ్యులలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు మితవాదులు. సహాయనిరాకరణావలంబులలో కెల్ల హాజరయిన వారు గాంధీ మహాత్ములొక్కరే. మిగిలిన వారెవరును సభకు వచ్చియుండలేదు. గాంధీమహాత్ముడయినను సభ్యులకు తమ యభిప్రాయమును తెల్పి, సలహా నిచ్చియుండెను. కాని, తీర్మానములలో పాల్గొని యుండలేదు. ఇట్టిస్థితిలో మిగిలిన మితవాదు లెవరి కిది కలుగని రోహవేశము, కేవలము అధ్యక్షుడవి యందుండి స్వకయాభిప్రాయమునకు ప్రాముఖ్యమొసంగునని సర్ శంకర నాయరుగారికి కలుగుటయు, వారు సభా గౌరవమునకును, తన ధర్మమునకును, బేచిత్యమునకును భంగపరచుట, ప్రవర్తించుటయు విచారదాయకము.

సర్ శంకర నాయరుగారు తన చర్యను సమర్థించుకొనుటకు, టైము ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు వ్రాసిన లేఖ మంత్ర యధ్యాత్మముగ నున్నది. అధికార వాతావరణమున బెరిగినవారు, ప్రజల వాంఛలను శారవింపనేర రను సూక్తి నిజమని తేలుచున్నది. బొంబాయి సమావేశమువారు గావించిన తీర్మానములు, సహాయనిరాకరణావ

లంబులను తృప్తిపరుపనేరవు. మితవాదులు జేసిన యీ తీర్మానములను గూడ సర్ శంకర నాయరుగారు నిరసింపిరి. క్రిమినల్ లా సవరణచట్టము క్రిందను, రాజద్రోహసభాశాసనము క్రిందను నిర్బంధింపబడినవారిని సభ్యాఖ్యుడీలను విడుదల జేయవలయు ననియు, మిగిలినవారి విషయమును విచారించుటకు ఒక కమిటీ నేర్పరుపవలయు ననియు, బొంబాయి సమావేశమువారు తీర్మానించిరి. రాజకీయ నిర్బంధితుల నెల్లరను విడుదలవలయు నని, కాంగ్రెసుపక్షమువారు కోరెదరు. ఎవరిని విడుదల జేయుటయే యవసరము గాదని, శంకర నాయరుగారు లేఖలో చెల్పుచున్నారు. రాజకీయ నిర్బంధితుల నయినను విడుదల జేయనిది, సమాధానము గుఱునని తలచెడి శంకర నాయరుగారి దృక్పథ మాశ్చర్యకరముగ నున్నది. క్రిమినల్ లా సవరణ చట్టము, రాజద్రోహసభాశాసనములక్రింద ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన యుత్తరువులను రద్దుజేయవలయు నని, సమావేశమువారు తీర్మానింపగ శంకర నాయరుగారి కీ శాసనముల యావశ్యకత గనుపింప కున్నది. ఇట్టి సంకుచితాభిప్రాయములు గల శంకర నాయరుగారి యుద్దేశమును పాటించక, సారవభంగముగాని తీర్మానములను కావించినదలకు బొంబాయి సమావేశ సభ్యులను అభి నందించెదము.

శంకర నాయరుగారు జాతీయోద్యమము నడగద్రొక్క విషయమై, నిరంకుశాధికారులకన్న నెక్కుడు తీవ్రముగ వ్రాయుచున్నారు. ఛెలమ్మపర్లు ప్రభుత్వము వారు జాతీయోద్యమమునడచుచున్నట్లు ప్రవర్తించిరిని తలంప వీలులేదు. ఛెలమ్మపర్లు ప్రభుత్వమువారు పంజాబు వ్యవహారము విషయమై ఎటుల ప్రవర్తించిరో, శంకర నాయరుగారికి తెలియని విషయముగాదు. ఆపుడు వారు జూపిన దృక్పథమువలననే, దేశమున కిప్పటికిని, పంజాబు వ్యవహారము ఎల్లప్పుడును తలపునకు వచ్చుచున్నది. ఈపద్ధతిని సహించకనే, శంకర నాయరుగారు ఇండియా ప్రభుత్వ సభ్యత్వమునకు వెనుక రాజీనామా పెట్టియుండిరి. ఇంత త్వరలో సీసంగతి నెటుల మరచిపోయిరో తోచకున్నది. పంజాబు దుర్మళకు కారకులయిన సర్ మైకేలు ఓడ్యయరు, జనరలు జయరుగార్ల పెన్షనును తీసివైచుటగూడ అసంభవమని, సర్ శంకర నాయరుగారిపుడు చెలుపుట, విపరీతము. ఇదియయినను జరుగనిచో పంజాబు వ్యవహార పరిష్కారమున కర్థమేలేదు. ఛెలమ్మపర్లు ప్రభుత్వమువారి కతిన స్వభావమువలన తమ యుద్వేగమును వీడిన శంకర నాయరుగారు, వారికి బలహీనత నారోపించుచున్నారు. ఛెలమ్మపర్లు ప్రభుత్వమువారి మార్గమునే రీడింగు ప్రభుత్వమువారును అవలంబించిరట. గాంధీయద్యమ స్వభావమును, దాని ఫలితములును ఇప్పుడు నెల్లడియగుటచే, ప్రభుత్వమువారు బలహీనముగ ప్రవర్తించుట సమర్థయోగ్యముగాదట.

ఛెలమ్మపర్లు ప్రభుత్వమువారు, శంకర నాయరుగారు తెలిపినటుల, బలహీనముగ ప్రవర్తించినంతవఱకు గాంధీమహాత్ముని యద్యమము సత్వరముగ వ్యాపింపలేదు. రీడింగు ప్రభుత్వము వారు ఒక్కమృడి దాడివెడలి, ఉద్యమము సంతరింపజేయ నిశ్చయించిపిమ్మటనే, ఉద్యమము మూలమూలమును బ్రాకి నూతనోత్సాహమును పురికొల్పుచున్నది. రీడింగు ప్రభుత్వమువారవలంబించిన కాకినము శంకర నాయరుగారికి సరిపోవనందుచే, వీరుగూడ ఛెలమ్మపర్లు ప్రభుత్వమువారివలె బలహీనత జూపుచున్నటుల అపవాదము మోపుచున్నారు. ఇప్పుడవలంబింపబడెడి పద్ధతి నిర్బంధపద్ధతి యనుట రీడింగు ప్రభుత్వ కిష్టములేదు. మాంటాగుగారు గూడ అటులనే తెలిపిరి. నిన్నటిదినుము ప్లేటు కొన్ని సభలో లాలా సుఖవీరుసింగుగారికి, జవాబుచెప్పుచు, ప్రభుత్వ సభ్యుడీతరుననే బలికెను. క్రిమినల్ లా సవరణ చట్టముక్రిందను, రాజద్రోహ సభాశాసనముక్రిందను చర్యదీసికొనుట నిర్బంధవిధాన మనుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపరని వీరు బలికెరి. ఈపద్ధతి నవలంబింపక పూర్వము ప్రభుత్వ కార్యదర్శిలో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సంప్రదించిరాయను విషయముగూర్చి గాని, ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులలోనే సభ్యు లీపద్ధతి నామోదించిరనియు ఎవరు ప్రకటించుకొనుచున్నదిని నడిగిన ప్రశ్నకుగాని, తాము జవాబియమని ఈసభ్యుడే పలికెను. ఇట్టి ప్రత్యుత్తర మియ్యబడునని మేము వెనుకనే యాహించియుంటిమి. ఆవిషయ మటుండ, ప్రభుత్వపద్ధతి నిర్బంధపద్ధతి గాకున్నచో, దీని నేమని పిలువవలయునో తెలియకున్నది.

సర్ శంకర నాయరుగారు ప్రస్తుత నిర్బంధములతో సంతృప్తిపడక, ఎక్కుడు నిర్బంధములను విధింపవలయునని ప్రభుత్వమువారిని పురికొల్పుచో వానిని సంతసపూర్వకముగ స్వీకరించుటకు దేశీయులు సంసిద్ధులయినటుల వారు గ్రహింపువలయును. గాంధీమహాత్ముడు చెలిపినటుల, స్వరాజ్యమును స్థాపితమగుటకు దేశ వింకను ఎక్కుడు బాధల ననుభవించుట యవసరము. దేశము అగ్నిపరీక్షకు లోనగుకొలదియు, ఎక్కుడు పరిశుద్ధత గాంచును. స్వచ్ఛందకాంతితో వెలుగును. తీవ్ర నిర్బంధములను విధించిన కొలదియు, స్వరాజ్యోద్యమమునకు బలమధికముగ గలుగునని అనుభవము తెలుపుచున్నది. అందుచే శంకర నాయరుగారు సూచించెడి పద్ధతి సహాయనిరాకరణావలంబులకే ప్రోత్సాహకరము గాని ప్రభుత్వమునకు గాదు. ప్రభుత్వమువారు రవలంబించుచున్న నిర్బంధవిధానము గూర్చి మితవాదపత్రిక యగు ఇండియను సోషలిస్ట్ రిఫార్మరుపత్రిక వ్రాసిన యీ క్రింది వాక్యములు నాయరుగారి వాదమును త్రోసిబుచ్చును. “ప్రభుత్వమువారి టీవల నవలంబించుచున్న పద్ధతి పుష్కలమగు అరెస్టులు, కారాగృహ శిక్షలతో గూడుకొనియున్నది. దేశీయ క్రైస్తవసమావేశము వారివిషయమై గావించిన తీర్మానము బట్టి, ప్రభుత్వపద్ధతిని దేశ మంతయు ఏకగ్రీవముగ నిరసించుచున్న దనుటకు వేరు దృష్టాంత మక్కరలేదు. సహాయనిరాకరణోద్యమమునకు పూర్వప్రతికూల్యము వహించిన క్రైస్తవసమావేశమును, బొంబాయి బ్రాహ్మణేతరసభయు గావించిన తీర్మానముల బట్టి, ఆసినిస్టెంటుగారి అనుచరులగు స్వల్పసంఖ్యాకు లెవరో దప్ప నిర్బంధవిధానమును బలపరచెడివారెవరును దేశమున లేరని ప్రభుత్వమువారు నమ్మువలెను.”

దేశ మంతయు నిరసించెడి పద్ధతిని, నాయరుగారు బలపరుచుటవలన, వారు అధికారవర్తపు అంగీని విసర్జింపలేక బోయిరిని తలపపచ్చును. ప్రభుత్వమువారు పశ్చాత్తప్తపహృదయమును కనుపరుపవలయునని బలుకుట, వారి నవమానపరుచుటయని భావించెడి శంకర నాయరుగారి తో వాదించి లాభములేదు. దేశమునకు గలిగిన ఘోరావమానము వారి మనమును బాధించుటలేదు. ఏ షరతులు లేకుండ గాంధీమహాత్ముడు స్వయముగ రాండుటేబిలు సమావేశమునకు వెడలుట కంగీకరించెను. అంతియగాని, దేశము పక్షమున వారుంటులహాజరుగాజాలరు. ఇందులకు కొన్ని ప్రధాన నియమములు గలవు. ప్రభుత్వమువారు ముందుగ, తమ పద్ధతిని వదిలి, నిర్బంధితులను విడుదలజేయ

వలయును. ఇటుల గోరుట, న్యాయమున, బొంబాయి సమావేశ తీర్మానములబట్టియే కనుపించును. ప్రభుత్వమువారు పశ్చాత్తాపము జూపుట యసంభవమని నాయరుగారు బలకుటచే, దేశ పరిస్థితులు వారికి బాత్తుగ బోధపడలేదని తలంపవలెను. ఏ షరతులు లేకుండా, దేశము రాండు టేబిలు సమావేశమున కంగీకరింపవలెనని నాయరుగారి యుద్దేశము. రాండు టేబిలు సమావేశ నిర్ణయము నెల్లరురు అంగీకరింపవలెనట. వాలంటీరు సుభుముల నడచివైచుటకు ప్రభుత్వమువారు క్రిమినలులా సవరణచట్టము క్రింద చర్య దీసికొనుట, నాయరుగారికి యుక్తముగనే దోచుచున్నది. ఇట్టి యభిప్రాయములు గల శంకరక నాయరుగారు, సభను విడిచిపోవుట, వింతగాదు. శంకరక నాయరుగారిచర్య దేశీయులను నిరుత్సాహ పరుపక. దేశీయులు, మాతృసేవా పరాయణులనే ఎక్కువగా గౌరవించెదరు. ప్రజాభిప్రాయమును తృణీకరించి, అధికార ధూర్వహులగు వారెంతయున్నత పదవుల నాక్రమించినను, వారి హితమును దేశీయులు పాటించరు. ప్రజాశయములను సఫలపరుచుటకు, మదనమోహన మాలవ్యాగారి ప్రయత్న ఫలితముగ ప్రభుత్వము వారికి మరియొక యనకాశము చేకూరినది. ఇట్టి యనుకూలానకాశము వారికి మరల చిక్కుట దుర్లభమగును.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సుభు నిర్బంధము

ఆంధ్రదేశము దన్నిభాగములుగాను పన్నుల ప్రశ్న విషయమై జనసామాన్య ముత్సాహము గనుపరుచుచున్నటుల వార్తలు వివరించు చున్నవి. ఇట్టి యుత్సాహము దండనకు పాత్రము గాక మానన. తలంచినరీతి నే గుంటూరు మండల నాయకు లీసంధర్భమున ముంపుగ శిక్షకు పాత్రులయిరి. గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారును, మద్ది రాధా కృష్ణయ్యగారును 108-వ శ్లోకము క్రింద అరెస్టు అయిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు వీరుప్రతి పై చెరియొక సలహా పురపు కఠిన కారాగృహశిక్షను విధించిరి. వీరిరువురకును గలిగిన కారవమునకు వీరిని దేశ మోతయు అభి నందింపగలదు. పన్నుల సీయవలదని బోధించుచు, గుంటూరు జిల్లాయందు సుదిగిరిని కలిగించినందులకు వీరు అధికారుల యాగ్రహమునకు పాత్రులయిరి. ఇంతియగాక, 144 శ్లోకము క్రింద సభలను జరుపవలదని ప్రచురించిన యుత్తరువునకు న్యతిరేకముగ పోన్నూరులో జరిగిన సభలో వీరు ప్రజలకర్తవ్యమును బోధించియుండిరి. సీతారామశాస్త్రిగారును రాధా కృష్ణయ్యగారును స్వరాజ్య శ్రమమున కేగుటచే, గుంటూరు మండలమునందును, ఆంధ్రదేశమునందును సూతనోత్సాహము ప్రబలుననుటకు సుదియములేదు. సీతారామశాస్త్రిగారు, ఆంధ్రదేశమున ప్రసిద్ధిపొందిరి. దేశమాత పిలుపును గౌరవించి విశేషాదాయము సేసగడి న్యాయవాద నృత్తిని విస్తరించి, సహాయనిరాకరణోద్యమ విజయమునకు వీరత్వంత శ్రద్ధాపూర్వక కృషి సలుపుచుండిరి. రాష్ట్రీయ సుభు కార్యదర్శులను, గుంటూరు మండలమునందే గాక ఆంధ్రదేశమునందంతటను కాంగ్రెసు కార్యక్రమము చురుకుగా జరుగుటకు ఏర్పాటు గావించి కొండ వెంకటప్పయ్యపంతుల గారికి కుడిభుజమై మెలుగుచుండిరి. మద్ది రాధా కృష్ణయ్యగారు, గాంధీమహాత్మునిపై సంపూర్ణ భక్తివిశ్వాసముగలిగి, గుంటూరు మండలమున తదేక దీక్షతో పాటుబడిరి. వీరు గుంటూరు మండల కాం

గ్రెసు సుభు కార్యదర్శులు. మండల సుభు కార్యదర్శులు, ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సుభు కార్యదర్శులు, ఈతరున నిర్బంధింపబడినను, జనుల యుత్సాహము పెరుగునుగాని తరగిపోవదు. ఆంధ్రదేశమునందు ప్రజాసామాన్యమున విశేష ప్రబోధము గలిగినది. ప్రజలే స్వరాజ్యోద్యమ నిర్వహణ బాధ్యతను వహించుచున్నారు. అట్టితరీ, నాయకుల నిర్బంధము వారి పట్టుదల నేమాత్రము తొలగింపజాలదు. 144 శ్లోకమును నిరాకరించి, ప్రజలు సభలను గావించుచున్నటుల, వార్తలు వివిధభాగములనుండి యరు తెంచుచున్నవి. విజయనగర వర్తమాన విడివరకు తెలిసెను. నిన్నటిదినము రాణా హేంద్రవరమునందు జరిగిన తాలూకా సమావేశమునకు పదివేలమంది సమావేశమయిరి. వీరిలో అయిదు వేలమంది రయికులుగలరు. పన్నుల ప్రశ్ననుగూర్చి విచారించుట కీసభగూడెను. రాజమండ్రి సబుడి. జనలు మేజిస్ట్రేటుగారు వెంకటేశదేవ సభ జరుగగూడదని 144 శ్లోకము క్రింద నిషేధాజ్ఞను ప్రచురించిరి. ఈ యుత్తరువును పాటించక ప్రజలు సభయందు గుమిగూడిరి. పలువురు ఉపన్యసించిరి. దేశము నెరుగొనిన ప్రశ్నలను పరిష్కరించుటకు, ప్రజలు యోచించుచుండ, వారికి వ్యాపార మొనర్చి సభలను నిలిపివైచుటచే వారిదీక్ష తొలగిపోవదు. జన్మన్వృత్తిత్రయములను కొనసాగనిచ్చునపుడే దేశమునందు ఆశాంతి దగ్గిపోవును. అశాంతికి గల మూలకారణములను నివారించక, పైపై చిహ్నముల నసగ్రహించుట వ్యర్థప్రయత్నము. ఈ సంగతిని అధికారు లెంత త్వరలో గ్రహించిన, అంత లాభకరము. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సుభు నిర్బంధము, దేశమును గమ్యసానమున కతిశీఘ్రముగ జేర్చుటకు తోడ్పడుగాక!

కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ

కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారు నిన్నటిదినము బొంబాయిలో సమావేశమయిరి. వారు గావించిన తీర్మానములు మిగుల సామ్యముగను, సమాధాన పూర్వకముగను కనుపింపగలవు. వివిధపక్ష నాయకుల సమావేశము నేర్పాటుజేసినందులకు మాల వ్యాపకపుటల కీ కమిటీవారు నందనముల నర్పించిరి. ఈ సమావేశము వారి కోర్కె ననుసరించి జనవరి 31 న తేదివరకు సుభు శాసనాతి క్రమణమును నిలిపియుంచుటకు, ఈ సుభుమువారు తీర్మానించిరి. వర్కింగు కమిటీవారి తీర్మానమును, దేశీయులు గుర్తించి, మాసాంతమువరకు సుభు శాసనాతి క్రమణము నాపవలసియుండును. రాండు టేబిలు సమావేశము జయప్రదముగ జరుగుటకై అనుకూలవాతావరణము గలిగించుటకు కాంగ్రెసు ప్రచారమునకు సుబంధించిన నిర్బంధపు టుత్తరువులను ప్రభుత్వమువారు రద్దుజేసి వీరిక్రింద నిర్బంధితులయిన వారిని విడిచివెట్టుట యవసరమని, కమిటీవారు అభిప్రాయపడిరి. ఆలీపాదరులతో సహా ధర్మాఖియదీల నెల్లరును వదలివేయవలయుననియు, మిగిలిన వారి విషయమును బొంబాయి సమావేశ తీర్మానము ప్రకారము విచారించవలయుననియు, ప్రభుత్వము లిటుల ప్రవర్తించి, రాండు టేబిలు సమావేశము జరుగునెడల, ఈ లోపల మారతాళము, పిక్కెటింగు, శాసనోల్లంఘనము ఆగిపోవలయుననియు, వర్కింగు కమిటీవారు తీర్మానించిరి. పంజాబు, కిలాఫాత్ స్వరాజ్యసమస్యల గూర్చి దేశాభీష్టమును మరల న్యక్షీకరించుచు, కాంగ్రెసు కిలాఫాత్ ప్రతినిధు లీసమస్యలను పూర్తిగ పరిష్కరింపవలెనని తప్పక కోరెదరని, బొంబాయి

సమావేశము నియమించిన కార్యసంఘమువారికి, కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారు తెలియబడిరి. ఇంత సామ్యముగ కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు ప్రవర్తించుచున్నపుడు, ప్రభుత్వమువారు రీయవకాశము నుపయోగించి ప్రజలను సుత్పత్తిపరుపని యెడల, పర్యవసానబాధ్యత యంతయు వారిపై నుండును. సర్ శంకరక నాయరుగారు సంగతి సందర్భముల నాలోచింపక వ్రాసిన లేఖ నాధారపరచికొని టైముస్ ఇండియా పత్రిక ఇటుల గగ్గోలు పెట్టుచున్నది. "గాంధీ శాంతికి ముఖ్యశత్రువు. విప్లవమునకు మూలకారకుడు. ప్రభుత్వమువారు విప్లవము నడగవ్రొక్కటకు తమ కున్న శక్తుల నన్నిటిని ఉపయోగింపవలయును. లేనియెడల, పరిపాలనమును మానుకొనవలయును." ప్రజలపై నిటుల కత్తుల నూరెడివారే, శాంతికి పరమశత్రువులని ప్రభుత్వమువారు గ్రహించి, అశాంతిని పోద్రోలుటకు సులభసాధన మగు ప్రజామహోభీష్ట సాఫల్యమునకు గడంగివలయును. ప్రజాశయ నిరోధమున కేతరుణమున బూ నెడివారు, హిందూ దేశమునకును, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకును గూడ ద్రోహు లని భావింపవలయును.

సామ్రాజ్య శాసననభ

17 వ తేదీన వరల సమావేశము జరిగినది. కనుకటి రోజులలోకంటె సభ్యులు కొంత హెచ్చుగా వచ్చిరి. డాక్టరు గోరుగారి వివాహము చట్టమును గూర్చి అచూచుకొను ప్రతి కూలుకును ఓట్లకొరకు ముందుగా సభ్యులు శోధించుండిరి.

సాడింగు అర్డరుల వ్రాసెను సునియోజనము అధ్యక్షుడు రాగోసే నిన్నటి నియోజన ఫలితమును ప్రకటించెను. సర్ విలియం విస్సెంటు డాక్టరు సప్రెమో, జే. పి. సింగు, పి. పి. జిన్వాల్లా, ముద్రాన్యాయం, పి. ఎ. వి. శ్రీ, ఆరులు కాంగ్రెసు నియోజనపరిషత్.

వివాహముల చట్టము ఈ చట్టమును విచారించుటకు డాక్టరు సప్రెమో, సర్ విస్సెంటు, వెన్సెంటు, రోటింగు, జోషీ, చాదర్ వహబుద్దీన్ డాక్టరు గోరుగార్ల నుపసంఘముగా నియమింపదగునని డాక్టరు గోరుగా రుపపాదించిరి. ఆసంఘమున సభ్యులుగా నుండుటకు మరి 13 మంది సభ్యులుగూడ ఎంకిరించెరి డాక్టరు గోరు తెలిపి వారి పేరులను చదివిరి. ఈ చట్టమును నిరుడే డాక్టరు గోరుగా రుపపాదించిరి. దానినపుడు ప్రజాభిప్రాయము కొంత ప్రకటించిరి. వివాహములు ఏకజాతి ఏకమతము సమాన సంఘ గౌరవముగలవారికేమాత్రమే జరుగవలెనని నిర్బంధముండగూడదు. ఎవరి యిష్టమసారము వారు ఎవరినైనను వివాహము చేసుకొనవచ్చును. అది ఆక్రమము కాదు. అందులన నొకరు కుమారుల నొకజాతివారు నితరులకుల జాతులవారిని వివాహము చేసుకొనుట కవకాశము కలుగును. అట్లుచేసుకొనవలెనని ఈ చట్టము నిర్బంధించదు. చేసుకొన గోరినవారి కవకాశము నిచ్చును. సత్యధర్మమునకును మతమునకును ఈ చట్టము వలన బాధక మేము యును లేదు. మానవజాతి మతవివక్ష బనరసమని నమ్ముచుట్టి వారి కిది సహాయకరమగునని డాక్టరు గోరుగారు నుడివిరి.

రింగుచారిగారు వీరు చట్టమును ఖండిమ మొదటిరక్త. పరిశ్రమను ఆ విచ్ఛేద్యమునకు బంధము నిడి ఖండిమమన్నది యశేచ్ఛా సంఘము స్వతంత్రమని ప్రతిపదనూడదు. డాక్టరు గోరుగారు సూచించిన వివాహము వివాహమనబడ జెల్లను. అది శాస్త్రీయముగ జరుపబడుచు గాదు. ఈరీతిగా నొక హిందువు వివాహము చేసుకొనిన దానినిస్వతంత్ర వివాహమని పొందువు లేదు నంగీకరింపరు. ఆదంపతులను సుభుమున చేర్చుకొనరు. వారికిపొందూ ధర్మకాస్త్రప్రకారము వారసత్వపుహక్కులదని అంగీకరింపరు. ఈ చట్ట మామోదంపబడిననుమిట్లుబుంబులులలోని వాస్తవ్యపు హక్కులలోను చాల చిక్కులు కలుగునని రింగుచారిగారు నుడివిరి.

సర్ విలియం విస్సెంటుగారు దోతమువారు తాట ప్త్యమును పూజెదరు. కార్య నిర్వాహక సంఘ సభ్యులు చర్చనా పాల్గొనరు. ఓట్ల నియ్యరు. తక్కిన యుద్ధ్యగ సభ్యులు కీరోధములేదు. వారు చర్చింప

వచ్చును. ఓట్ల నిర్ణయమును ఈ కట్టమునకు ప్రతిపాదించు చాలమంది యుండుటచే దొరకనము వారిపక్షత నలంబించి వలసి వచ్చినది. ఈ రంగావారిగారు రాజకీయములందు దురార భావుడు. సాంఘికము లందు పూర్వచారక రాజులును (హర్షము), కొన్ని ప్రాంతముల నుండి వచ్చిన ప్రాతిపదిక భావము నకు వీరిపక్షమును సరియగు దృష్టాంతము. గాని వెనుక రామా పట్టులుగారు యిట్టి చట్టముల ను పాడించి నపుడు దేశమున వెలువడినంత ప్రాతిపదిక మిపుడు దేశమున నున్నను. (హర్షము) ఉపసంఘమునకు దీనినిపంపిన వారసత్వము మున్నగు సంశయములందు చాల చిక్కులు కలుగును. దేశీయ క్రైస్తవవివాహ చట్టమును గూడ సవరింపఁజేసినప్పుడు నివిస్సెంటు గారు నడిపిరి.

జోషిగారు

జోషిగారు చట్టమును బలపరచిరి. వివాహమునకు ప్రేమాన రాగములు ముఖ్యముగా నున్నవి యని పలికిరి. ఈ చట్టము వెలికించుట కేవలము మూఢభావము. ప్రజ్ఞాత్మకము చట్టముల అని జోషిగారు పలికిరి.

ప్రొఫెసరు మహానిగారు

వీరు ప్రతిపాదించు ప్రస్తుతము దీనిని వదలుకొని అనుకూల పరిస్థితుల కేర్పడినపుడు తిరిగి యుపసాదింపదగునని వీరు నడిపిరి.

జిన్నాలగారు

వీరనుమానులు. ఇప్పుడు దీనిని సాధించుటవలన ప్రమాదములు కలుగదు ఎప్పుడు కావలసిననపుడే యిదిని పరమము. కొద్ది కొద్ది వివాహములు కాస్త్రీయములని రంగావారిగారు రంగీకరింపక పోవుట సవాతన ధర్మమును మితివీరకయుంటున్నది. స్వపరిపాలనమును జడనీసహింసాజేకముక సంఘమున వెంటతెచ్చునమంది ప్రజలున్నను ఆ సంఘమున కట్టి స్వాతంత్ర్యము నీయకుండుట వ్యాయముగనా అని జిన్నాలగారు పలికిరి.

మానసాగారు

ఇది భారతము వ్యక్తిత్వము. సహచర్యములు మహామృదీయ మతములనుగాని వివాహము చేసుకొనరాదని.

పార్టీలగారు

వీరు తనవ్యవస్థానుసారము కంగీకరింపని తెలిపిరి.

మన్మథ కృష్ణమహర్షిగారు

వీరనుమానులు. వీరు దీని సామోదించెను. దాక్టరు గారు సవాతనమతమును ఖండించుటలో పారకాటుచేసిరి. హిందూమత ముమాల్యము. అది కాలానుగుణ్యముగా సరియగుచు పోవుచుండుటవలననే యిన్ని శతాబ్దములనుండియు నిలువ తీగినది. విద్య అతిశయించినకొలతని స్వార్థక్రైస్తవంధమాయుగాన విద్యకాలం నిన్నిటిని మూసివేయు డని ప్రతిపాదించు ప్రభుత్వమును కోరుట సరియైనది. లేదా కాలానుగుణ్యము గాత మదృక్పథమును మార్చుకొనుచుండవలెను. లేనిచో చాలమంది తమభార్యల మతమునే అనుసరించుట తటస్థము. అది హిందూమతమునకు చాల హానియు. ఇప్పుడు సంఘ బహిష్కారములను కట్టికట్టి సంఘములలోకి చేర్చుకొనవచ్చితి అచరణమునకు రావలెనని వీరు నడిపిరి.

భాగ్య ముఖర్జీగారు

వీరద్వంద్వముగా ప్రతిపాదించు మాటలాడిరి. ప్రస్తుత కాశీమహాస్థితులలో దీని సామోదించిన సవాతనధర్మానలంబులగు సభాసభ్యులకు ప్రభుత్వమునకును కాశీమహాస్థితులకును గురితు దీనిని సాధనముగా గొందురు. వివాహము చేసికొనకుండు కాశీమహాస్థితులు. వారసత్వపు హక్కునకే ఆశీమహాస్థితులు వారు నడిపిరి.

ఈ దగ్గర జరుగుచుండగా విస్సెంటుగారు మాటలాడిన వెంటనే ప్రభుత్వసభ్యులందఱు వెడలిపోయిరి.

చౌదరి గారు

డి. సి. బర్నా అసాముగారు ప్రతిపాదించుచు చౌదరి గారు ననుకూలముగను మాటలాడిరి/వారసత్వవిషయము 1850లోనే వెస్ట్మిలో కీసత్వవలన పరిష్కరింపఁబడింది. ఈ చట్టమునకు కానితో సంబంధమేమియును లేదని చౌదరిగారు నడిపిరి.

స్టేటుకాన్సిలు ఆమోదము

కాన్సల్టేషన్మును స్టేటుకాన్సిలుసామోదించినవార్తగా కాన్సల్టేషన్మును అంతట సభ్యులు ఫలహారమునకు లేచిరి. సభ్యులములైన పిమ్మట మరల చర్చ ప్రారంభమైంది.

సభము

కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘము

బొంబాయిలో నమావేశ మగుట

శాసనోల్లంఘన విధానము దేశమంతటను వ్యాపించుట

ఆంధ్ర దేశమునందలి కాంగ్రెసు విధానము

కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు మాలవ్యా సమావేశపు తీర్మానముల నాలోచించుచు, ప్రభుత్వమువారు తమ యక్రమ ప్రకటనల నుపసంహరించుకొని వానివలన నిర్బంధములు దున్నవారిని విడుదల చేయవలసియుండు ననియు, ప్రజలును జనవరి 31-వ తేదీ వఱకు శాసనోల్లంఘనమును, హరతాళమును, విక్రయనిరోధమును ఆపియుంచవలె ననియు తీర్మానించుచు. ఇరుపక్షముల వారును ఈ షరతుల నంగీకరించిననే రాండుపేటలు సమావేశము సాధ్య మగునని కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి యభిప్రాయము.

గుంటూరు నాయకులు శ్రీ గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారును, శ్రీ మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారును 144-వ శెక్షనును ధిక్కరించినదలకు బీక సంతకము కఠినశిక్ష పొంది శ్రీ కృష్ణజన్మసానమునకు నడతురు.

రాజమండ్రి నాయకులు 144-వ శెక్షనును ధిక్కరించి బహిరంగసభల జరుపుచును. శాంతిపై నికులు శిక్షల నిరాకరణమును బోధించుటకు గడంగుదురు.

బొంబాయి కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘము

బొంబాయి యందు సమావేశ మగుట.

బొంబాయి జనవరి 17:—అల్లలభారత కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘము 17 వ తేదీ బొంబాయిలోని గాంధీమహాత్మునిబజారునకు సమావేశ మయ్యెను. సభ్యులు తొమ్మిదిమంది హాజరైరి. గాంధీ మహాత్ము దధ్యక్షత వహించెను సమావేశము మధ్యాహ్నము 2 మొదలు 8 గంటలవఱకు జరిగెను. వారు కావించిన తీర్మానములందు ఈక్రింది ముఖ్యములైనవి.

ముఖ్య తీర్మానములు.

ప్రస్తుత విషయస్థితి లోలగించు విషయమై యాలోచించుటకై వివిధరాజకీయ పక్షముల రావించి యొకసభ జరిపి నందులకు సందేశములవ్యాపారకీ వారితోడికాంగ్రెసుకార్యనిర్వాహకమునకు ఈసభవారు కృతజ్ఞత తెల్పుచున్నారు. రాండుపేటను ప మావేశమున కేర్పాటులు భుగులోపున జనవరి 31వ తేదీవరకు ఆచర్యుదాబాదు కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన శాసనోల్లంఘనము ను మాలవ్యా సమావేశముయొక్క తీర్మానముల కనుగుణముగ ప్రారంభించునాడని ఈసభవారు చెంచుచున్నారు.

రాండుపేటలు సమావేశమువలన ప్రయోజనము గలుగుటకై యనుకూలమగు వాతావరణ మేర్పడుటకై కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘము వారి క్రింది ఘాతనలకు గావించుచున్నారు.

(అ) కాంతిసేన బహిరంగసభలు, విక్రయ నిరోధము, కాంగ్రెసు కిలాఫతు సంఘముల యితరకార్యక్రమము నెడల యశలంబింప బడిన యాత్రలుపులను ఉపసంహరించుకొని యాయాత్రలుపుల క్రింద చెరసాలలకు కల్గినట్టియు, విచారలోనున్నట్టియు, వారి నెల్లర విడుదల చేయవలయును.

(ఆ) ఫాల్గూణ్యంధికులు, అరీసోదరులు వారీయనుచరులతో సహా, విడుదల చేయవలయును.

(ఇ) అహింసాప్రతాపస్థానములను, నిరపరాధమగు కాంగ్రెసుకార్యములను చెరసాలకు కల్గినట్టియు, విచారణలో నున్నట్టియు వారిని మాలవ్యా సమావేశములోని 31-వ తీర్మానముప్రకారము విడుదల చేయవలయును.

(ఈ) రాండుపేటలు సమావేశము నేర్పాటుజేయునవసరముక ప్రభుత్వమువారు వైకార్యముల నాచరణలో పెట్టునపుడు, రాండుపేటలు సమావేశము జరుగులోపున, హరతాళము, విక్రయనిరోధము, శాసనోల్లంఘనము ఆచరణమునందక ఎక్కడెక్కడ ఆగవల గును.

కాంగ్రెసు కోర్కెలను గూర్చి భిన్నాభిప్రాయములు లేకుండు లాగున కాంగ్రెసు సభావేదికలందు కిలాఫతు, పంజాబు, స్వరాజ్యసమస్యల విషయమై సూచింపబడిన విధానమునెల్ల మాలవ్యాసమావేశపు ఉపసంఘమువారు గమనించుట యుక్తమని కాంగ్రెసుకార్యనిర్వాహక సంఘమువారు తెలియజేయుచు

న్నారు. కనుక కాంగ్రెసు, కిలాఫతు ప్రతినిధులు తమకోర్కెలను పూర్తి పరిష్కరింపవలెనని కోరుటకు తగియుండును.

అక్రమసమితి

బొంబాయి, జనవరి 17:—వేల్పుమహారాజు బొంబాయికి వలెంచిన దినుసు-వంతుల 17 వ తేదీనా దొక యక్రమ సమితి యందు సభ్యులుగ నుండినదలకై బొంబాయి హిందూమార్తకులలో ప్రజ్ఞాత్మకములవారిలో నొకరగు పోలింగజే వసంజీగారు విచారణ చేయబడి 6 మాసముల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. అతడు నిరాకరణకాలంబుడగుటచే దేశస్థుల నెట్టుకొనుటకు నిరాకరించి 2-వ స్టేటుమెంటును మాత్రము బాఖులు చేసికొనెను.

విక్రయ నిరోధము

పూనా సత్కారము.

పూనా, జనవరి 17:—శేషు వివిధవిధులందు కార్యనిర్వాహక సాకాదుకాణములవద్ద విక్రయ నిరోధముచేసిరి. నిన్నటివాల్లో నేడునుగరికి జిల్లావా విధింపబడినది. కాని వాడు జిల్లావా నిచ్చుటకు నిరాకరించి నందున ఒప్పువారంటులు చేయబడినది. 189 వి. పి. సి. క్రింద శ్రీముత దత్తాత్రేయ అమృతకల్పార్పి గారికి 25 మాసముల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. ఇదిగిల్లో నొక ప్రాతకేరముక్రింద అతడు మూడుమాసముల కఠినశిక్ష పొందుచున్నాడు. కుల్కార్పి గారిని శాస్త్రలోనికి వచ్చియుండినవారు పుష్పమాలాలంకృతులకేసిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రములు

అలహాబాదు, జనవరి 17:—అదివారమునాడు పోలీసువారికి కాంతిసేనులకును ముస్లియులకును జరిగెను. కిలాఫతుకార్యాలయము సమీపమున నుండి స్వహములనుండి యెవరో పోలీసువారివై రాష్ట్రులవ్యతి. పోలీసువారు సన్నీలతో కొందరిని వెళ్ళగొట్టిరి.

నిన్న అలహాబాదులో తీవ్రముగ నుపవ్యసించినదలకు గురైనారు, మొహియద్దీన్ గారును పట్టుకొనబడిరి.

అమెతవాసపులగు భగవాన్దాసు అహమ్మదు హాజె గారులు తూమాపణ కోరినందున, ఒకసంవత్సర శిక్షపొందియుండిన వారైనను సుల్తానాపూరు డెప్యూటీ కమిషనరుచే వదలి పెట్టబడిరి.

సంజాయి

పుత్తికలపై దాడి.

పంజాబు ప్రభుత్వపురస్కరము.

లాహోరు, జనవరి 17:—“జియనత్” “అకాలీ” వార్తాపత్రిక కదివఱలో చెల్లించియుండిన రూ 2000 ల (చెలి యొక 2000) ధరావతును లాహోరుజిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు కాశీసినారు. కబ్జారను దేశభావపత్రిక ప్రకటించుచు ముద్రణాయంత్రాధికారిని రూ 2000 ల రూపుముల ధరావతు కట్టవలసినదని కోరిరి. ఈయుత్తరవులన్నియు ముద్రణాయంత్ర కాసము క్రిందనే చేయబడినవి.

మద్రాసు విద్యాసాగర పాఠశ్ఠ, 10-1-22, తెలికిటెరి.

తరువాత తుపాకిమందే

(మో. సి. గాంధీ)

ఇప్పుడు వాడుకలోనికి వచ్చుచున్న నిష్పందవిధానము నాగూర్చి "కె" అని సంకేతముచేసినవారు వ్రాసినదంతయు చదువరులు గ్రహించి పరిశీలించుకొనగాక. "కె" వ్రాసిన విషయములలో కొన్నియితోకాక అందవచ్చును గాని ఇదిగో కనహోయి వాడు అందవలసిన సమాచారమును నిజమనియు, అవి తప్పుని చెప్పిన వారే యబద్ధము లాడినందున నాకు వచ్చు యెరబాబులనలన ననేక పర్యాయములు గ్రహించియున్నాను. కాన "కె" వ్రాసిన విషయములను నమ్మక విలు లేదు.

పోలీసులు మన దేశములేగాని, వారి యధికారులనుండి గుణపాఠము నెచ్చుకొని కొనస విధమున నడచుచున్నాము. జనసంఘము పోకిరితనమునకు గడంగిన అది వారికి జ్ఞానముండదు. కాని పోలీసులు పోకిరితనము ప్రారంభించిన వెనుక వారికి తుమాపణలేదు. జనసంఘముయొక్క యాశక్తియు నాపకమును కాని పోలీసు యాశక్తియవలన నసహాయులైన ప్రజలకు నాశకము కలుగును. దీని తన చిరకాలమునుండి యనుభవించితిమి. నేడు ప్రభుత్వమునా చేస్తున్నచేయుచున్న యాశక్తియును భగవంతుని సహాయముచేత భారతపుత్రులు దీనిను టకు తయారయినారు.

బెదిరింపులతో భయపెట్టి వారిపై న్యాయము క్రమము ప్రయోగింపబడుచున్నదని నాకు తొలగించి నిష్కపటమైన మార్గములవచ్చునట్లు చేయవలెను. డయరు, ఓడ్యూయరు విధానముల న్యాయము యొనగ నిష్కపటమగును. కాని యిప్పుడు భారతదేశమున జరుగుచున్నదంతయు నిర్బంధరాని కపటనాటకము.

జుట్టుల పేరుపెట్టుకొని కాశీలో పోలీసు లిండల్లో బ్రనేశించి కేరీలుమీది న గల ను తీసికొనిపోయిన మాట నిజమగుపక్షమున, బులందనావారులో కాంతికాపాడు. నెపముతో జరుగని కొట్టుట కిండ్లలో ప్రవేశించినమాట నిజమగు పక్షమున జుట్టుల నవలచేయుటకు ఖైదీల యుడుపులను విడిపించినమాట నిజమగుపక్షమున, అహింసకు లోపమురాకుండు చేయనినంత తీక్షణమైన కాశీలోని యువకులను సహాయముచేసినది. అమాంతులయిన జనులకు ప్రజలవైపునాకి ప్రేరేపకము నారకుండగాలము. స్వరక్షణమాత్రము చేయుచు ప్రభుత్వవారల ఖైదీలో దోచుకొని పోవుచుండ నుపేక్షచేసి ప్రజలను విడికింపజాలము. తుపాకిమందును మనపై నుపయోగించునట్లు మనమే చేయవలెను. త్వర చేయవలెను. కలంటియై దెబ్బలుతీసటకు సంసిద్ధులయియున్న జనుల నన్యాయముగ కొట్టుచుండగా నాయకులను నేదాంతములతో ప్రార్థిస్తున్నచు నారకుండగాలము.

మహమ్మదీయులకును ఇద్దరు దరించినందుకుగాని క్రయించు చున్నందుకుగాని యూరపియన్ యవకుడు కాల్పించు పుటచాచుచు నారకుండగాలము. మనలనే కాల్చునట్లు చేసి కని తీర్చుకొనవలెను.

మనము దౌర్జన్యమునకు గడంగుటగాని, నీచదాస్యమున మునుగుటగాని చేయునట్లు ప్రభుత్వమువారు తొందరచేయుచున్నారు. దీనికి తుపాకులు కాల్చునట్లుచేయు కాశీలోని యువకులతో జవాబుచెప్పవలెను.

వారికి ప్రజలతో యుద్ధము కావలెను. వారికలలో పడకూడదు. ప్రజామండలము కావలెనని వారు బహిరంగముగ కోరుచున్నారనుట కీక్రిందియుదాహరణము అతీభవ జల్లాలోని రైజులకు జల్లాకలెక్టర్ కిక్రింది యుత్తము సంపాదన:—

కాంగ్రెసు భిక్షాభిక్షకులంటిరు లక్ష్మణసంఘము లని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినది విశేషానికి తెలుసును. వారిని చెదర్చుటకు పాకుములు వచ్చియున్నవి. వారు అతిభయంకరములగు పనిచేయుచున్నారు. సామెలవద్ద కాపలాలునేసి భయపెట్టి పెద్ద సమస్యలకు కట్టు కలిగింపవచ్చును.

నాకద్ద పోలీసులను తక్కువగానున్నది. దౌర్జన్యములు బయలుదేరినవి యాగ్యములకు వైద్యసహాయము కోరుటకు నాకీయములేదు. రైజులను పెద్దసమస్యలను చేయగల సహాయము చేయగల కొరకు కీయ త్రవము వ్రాయుచున్నాను. అల్లరి బలముగ పక్షమున పోలీసువారికి సహాయము చేయవలెను. సహాయముచేయుటకు నిరాకృతమునడచు విధము సంబంధించిన వారిలో 50 మంది బలాద్యులచేయలను ప్రత్యేక పోలీసు దళముల చేరుటకు సంపాదన.

వృత్తాంతలేఖలు

మంగళగిరి

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

ముక్కాటి

జనవరి 11:—మంగళగిరి కంప్రదేశములోని శ్రీరాజములలో నొకటి. శ్రీవైకుంఠ యేకాదశి పుణ్య దినమున నానా ప్రాంతములనుండి యాత్రికులవచ్చి ప్యామిని నేనిమకొనెదరు. ఈసంవత్సరమున యిదివరకువలెగాక, మూడు నొకలక్షమంది యాత్రికులు వచ్చియుండిరి. వేలకొలది కొబ్బరికాయలను, కొబ్బరిచిప్పలను, దేవుని వాహన సమాపమునకు వివిధ ఆకర్షణ వైల్లడించిరి. అటుల, కొబ్బరికాయలను పడగగా, కొందరి కర్రలను అల్పగాయములు లెగిలెరి. దేవునివాహనము మందర మహాత్మ్య గాంధీ ద పతుల పటమునాడ నలంకరింపబడెను. గాంధీ ఒక వైపు: స్వరాజ్యపతాకము నలంకరింపబడి యూరేగించబడెను.

సప్తాహము

ఈపుణ్యదినములలో బాలాంబ గారి గృహమున సప్తాహము జరుపబడుచుండెను. అనేకవందల కొలది బ్రాహ్మణాశ్రమము, వేదవేదాంగ వేత్తలును, నలుగురు గొప్పస్వాములవచ్చును, లక్ష్యీపదంబైన శ్రీ సమావాయము మొదలుగాగల పుణ్యనాథులచే సప్తాహ మహోత్సవము జరుగుచున్నది. జరుగుచున్నది ముక్కాటికిరచ్చిని జనసమావాయము ప్రదముగ జరుగుచున్నది ముక్కాటికిరచ్చిని జనసమావాయము లోను, సప్తాహములోని విశేషమంది జనము ఇద్దరు వస్త్రముల నేధరించి పవిత్రులయిరి. అనేక సప్తాహములు చేయించిటువంటి నాక ప్రాంతములో గూడ సప్తాహమునే టుంటిన్ని నొక పరమభాగవతోత్తముడగు నొక వృద్ధ బ్రాహ్మణుడు సుస్మృతిభాగవతము పారాయణచేయుచు కంప్ర టీకాసమేతముగా, చదివి విని పించుచుండగా, నాబోటి మాడవచ్చినవారందరి హృదయంబులు, బ్రహ్మనందమున నోలలాడిరి. మరియొక నచట నె మిక్కిలి నిడువైన శ్రేణులు దీర్చి వేలకొలది భోజనములుచేయుచుండిరి. ఒకమూల పద్మములు పాడుచుండిరి. నొకడైన శ్రీజనము పాటలుపాడుచుండిరి. నింకొక వైపున, యవకులు, బాలరును, గొవిందలును; మహాత్మా గాంధీకై, యను జయజయ నాదములు చేయుచుండిరి. ఇయంతయు చూడ, అత్యంత సంతోషమున స్వరాజ్యపత్ర చిహ్నముల యనునటుల చాపరులకు కన్నులెరు. ఎచ్చటచూచినా, యనుక వేసిన రాలకుండురీతి జనమయమై కన్నుల పడెను. విరాజిల్లెను.

ఒక కెక్కుడు సమపది మొదలు

విజయవాడనుండి యాత్రామై వచ్చి సాయంత్రము 2 1/2 గంటలకు నునాయసముగా, హఠాత్తుగా, వైకుంఠయేకాదశిని పుణ్యదినమున, పరమపద మొందెను.

తుని

(ఒకవిలేఖరి నుండి)

జనవరి 11:— 10-1-22 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు తుని సంతపేట గాంధీచౌక్లో నొక బహిరంగసభ జరుపబడెను. కాకనాడ పురపాలకపురము, శ్రీయంత్ర మొసలిగంటి తిరుమల రావుగారు, చెలికాని రామారావుగారు, పితాపురం నాస్త్రపురము కోటనర్తి వెంకన్నగారు, ప్రస్తుత దేశపరిధితులను గురించియు, గాంధీ మహాత్ముని పవిత్రోద్యమ ప్రభావ

ప్రస్తుతము మనస్థులను వెతకి పేరులు చిరునామాలు మార్గము పంపిన చాలాను. అనగా మైసూరు విలేజింగును, మీ జవాబున కెదురు చూచుచున్నాను.

(ద. సి. సిద్ధి)

రైజులవారి యాప్తాహసారము వర్తింపనట్లు చేసి యానలను, డి కెప్పకొనవలెను. మనప్రజలు నిజో గార్హస్థ్యము మామూలు వారైనను వారితో పోరాటము రాకుండు కాశీలోని యువకులను మహాత్ముని మన గడంగవలెను. గట్టిదైత్యమును, అహింసయును మన మనలంబించిన యడల ఒక సెలలోపలనే జయమందగలము. భగవంతుడు భారతదేశమునకు తెలివిన దైత్యమును అనుగ్రహించు గాక.

యరణము నెరుక్కొనుటకు మనముచేసిన ప్రమాణము వలలలోని కెక్కుడో వచ్చునని యనుకొంటిని. భగవంతుడు మనలను బాగుగ ప్రేక్షించునెంచి యున్నట్లుగపడుచున్నది. యుద్ధ మాయనపేరున ప్రారంభించితిమి. దీనిని శాంతముజేయుటకు తగినబల మిచ్చును గాక. (యంగు ఇండియా)

మును గురించియు జన సామాన్యమునకు సుబోధకముగా నుపన్యసించి ష్చిరి. తిరుమలరావుగారు, అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసు కభవారి శ్రీరాజమల గురించి చెప్పి, కాంతిసే: యొక్క ఆవశ్యకతనుగూర్చి, ప్రబోధముచేసి, పన్నులను చెల్లించుటను గురించి అంధరాష్ట్రీయ సంఘమువారి శ్రీరాజమును చెప్పి తుని వర్తక సంఘమువారిని ప్రబోధముజేసిరి. తుని దివిజను అల్లిపూడి గ్రామ కాపురములను, కరిణీకపడకి రాజీనామా నిచ్చి సుమారు పదిమానములనుండి ప్రచారముచేయుచున్న శ్రీ. యంత్ర రాళ్లపల్లి గాళ్లగారు తమ గంభీరస్వరముతో నుపన్యసింపి ఆత్మగౌరవముగొనకు కరణములు వస్త్రాలు తనతమవద్దవులకు వెంటనే రాజీనామాలు నీయవలసినదనియు, సన్నులనుగురించి తుని జమీందారీదివిజను అగుటచే ఒక్క వర్తక సంఘమునాకే ఇందువిషయమై పనిచేయవలసి యున్నదనియు చెప్పి గా. ధీ. నానుస్కంధముతో కభముగి నెను. —చురుదటిగోజు ఉడచుము 9 గంటల ఒండిలో శ్రీతిరుమల రావు వస్త్రాలు తిరుగకాకనా. పోవుటకు రైలుస్టేషనువద్దకు వచ్చియుండగా పదిమంది కనిపి విచ్చుతో పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుగారు స్టేషనుకు వచ్చి తిరుమలరావుగారికి వారంటునుందిచ్చిరి. తిరుమలరావుగారు పరమానందముతో 107 కెక్కు ను వారంటును తీసికొని పోలీసుస్టేషనుకు వెళ్లిరి. 12-వ తేదీ ఉదయము 9 గంటలలో కాకనాడ తీసుకొనిపోయి విచారణ చేయించెదగట, అంతవరకు యిచ్చట కభతెయిలులో నుంచె. —శ్రీయంత్ర రాళ్లపల్లి కాళ్లగారికి 144 కెక్కు క్రింద నోటీసు కాగితమును పోలీసు యిన్స్పెక్టరు యీ కేడి మధ్యాహ్నము 1 గంటకు యచ్చెను.

వై యుత్తరువు ప్రకారము కాళ్లగారు కొద్దయెదుట హాజరుగుటకు 3 గంటలకు వెళ్ళినారు. 4 గంటలైనను కొద్దవారు పిలువలేదు. తుని ప్రజలు మిక్కిలి ఉత్సాహముతోను, కాంతితోడను, వేచియున్నారు. తునిపుమునకు మంచిముహూర్తము వచ్చినది.

ముమ్మిడి వరము

(ఒకవిలేఖరి నుండి)

అమలాపురము లోలూకా ముమ్మిడిరంగ్రామములో సుమారు సెలలోజులకొండట, పెట్టిబోడిని పీఠించుకొనుచున్న వారికి బ్రహ్మ, త్మత్రయ, శూద్రులకు జరిగినసంగ్రామము జూచుటకు అనేకమ. దిజనము వచ్చియున్నారు. ఇరువారులవారలు అయిదహజరలయ సుమారు 5000 మంది వచ్చియున్నారు. ఈయంకమై పోరాటము నాపుటకు సుమారు పది లేక పదిరెండుమంది తుకభటులు ముమ్మడిరంగ్రామమున వెళ్ళుచు గారు, అమలాపురపు సర్కిలయినపెట్టి గారు కా. తిసే లో తేరిన ఆకెళ్ళ కృష్ణమూర్తిగారు క్రొవ్విడి రామారావుగారు, కొండేలూడి పట్టాభిరామమూర్తిగారు విచ్చేసిన్నారు. ఎట్టకేల కా పోరాటము అయిదారుమందికి గాయములతో చల్లారినది. మరల పెద్దయినపెట్టిగారు 6-1-22 వ తేదీని యాపూరువేం చేసి దొమ్మికిగలకారణము లరసియరువాగులవారిలో చరియొక 18 మందిని దోషులని నేరారోపణము జేసి నా ననియు మీరు 9-1-22-వ తేదీనాటికి జవంధిని హాజరుకావలసినదనియు, జట్టు చేయుటకు ప్రతివానియెద్దరు 500 లు జామీను యయ్యవలసినదని కోరగా వారలు జామీను యిచ్చినారు. అకాంతిని కాంతిగామాన్య యత్నించిన కృష్ణమూర్తి గారిని వైవోషులలో నొకనిగా జేర్చి.

చిత్తూరుజిల్లాలో పోలీసు జలుములు

8 తేదీ రాత్రి తిరుపతి పోలీసు కభఇన్స్పెక్టరుగారు సహాయ నిరాకరణవాదులు కొంగలు చిత్తూరుజిల్లాను, ఈసెల 10 తేదీ మొదలు 19 వ తేదీవరకు వదిలిపోనాడదనియు, అట్లు వదిలిపోయిన యెడల, ఆత్రువు చేయవలసినయు, పోలీసు సూపరింటెండెం టు త్రగువుచేసెననియు, నా గంకరిని మాతో చెప్పవలెనని సూపరింటెండెంటుగారు చెప్పినదియు నాతో చెప్పెను. సూపరింటెండెంటుగారి కేమియధికారము కలదో నాకు తెలియలేదు. మాలోకొందఱు ఆతేరులలోపల జిల్లావిడిచి పోవలెనని తీర్మానించి యున్నాము.

11-1-1922 తేదీన నేనన్న, శ్రీమాక మా గోపాలాచార్యులను నెల్లూరుకు వెళ్లి ఖద్దర్ తీసికొనివచ్చితిమి. నేటిదిం, చెన్నపట్నమునకు పోవుట్లు, శ్రీమాక చెల్లూరు దొర సామయ్యగారు, చిత్తూరునుండి నాకు జాబువ్రాసిరి. తిరుత్తేని నుండి శ్రీమాక పూనిమాంగాడు వెంకటాచలం నాయుడు గారు తిరుత్తేనిలోనుండి చెన్నపట్నం పోతారని తెలియుచున్నది.

క. రాజగోపాలాచారి

తిరుపతి 15-1-22 కార్యదర్శి

గాంధీ మహాత్ముని ఆభిప్రాయములు

(యంగు యిండియా)

స్వాతంత్ర్యము నిదివరకేపొందెను.

“యంగుయిండియా” పత్రికాపాఠకులు డబ్లియు. డబ్లియు. పియర్స్ గానినామమున కపరిచయము గాకుండును. ఆయన చాలకాలము కాంతినికేరణములో డాక్టరు టాగూరు గారి పనిని జేయుచుండిరి. భారతదేశపుతమున నొక పుస్తకమును వ్రాసికొంటున్న ఆయనకు ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధింపబడినది. అయితే యామధ్యనే ఆయన అచటనుండి మరల కాంతినికేరణమునకు తిరిగివచ్చి పనిచేసెను. అచటనుండి ఆంధ్రాను గారి ద్వారా కాంగ్రెసు పార్టీయలో ఈక్రిందిసందేశము నందిరి. స్వవిషయమును దెలిసిన పిదప ఆయన యిట్లు వ్రాసెను:—

“మీరు వారును అనుకొనినటులగాక కాంగ్రెసులోను, ప్రజలందఱకును ఉపయోగపడుచున్నయందును గొంత జేర్చుదము నేను దీనిని పంపు లేల యనగా ప్రస్తుతము దిగ్గజముయము లో భాతీయుడైనను ఆంగ్లేయుడైనను మహాత్ములకు సమూహకృత్యములకు నైతికతలము నీయవలయును అది యేమనగా:—

“మీరు చేయు స్వాతంత్ర్యసంగ్రామములో నేను సంపూర్ణముగ, హృదయపూర్వకముగ నేకీభవించెదను. మీకాభ్యుదయ సఫలమైనది. ఏలయునగా భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము నభ్యుదయ పొందినది. భారతభావము ఏమాత్రమును దాస్యమున లేదు. భారతదేశమునకు ఆత్మసాక్షాత్కారము గల్గినది. మోహము వీడినది. పాదములకు బంధము వీడినదని తెలిసికొనినది. నాకీవిషయమున నేమాత్రమును సందియములేదు. కొడుకొకడును జేరికావో నుండి వరకు భారతదేశమును జూడగలిగి.

“సంపూర్ణ స్వరాజ్యము వచ్చినను బాగుగ ననుభవములొచ్చెడి యభ్యుదయి జెందు సాంఘిక సేవామార్గమును ఇంక పరివర్తనములకుండు విధానములో నర వారిను పుష్కలము మొదలు పెట్టినటులనున్న, మహారాష్ట్రసభలో జయకరుగారు చెప్పినటులను ప్రారంభించవలయును.

“విధానము వ్యావసాయకనిర్వాహణమునై, విధానము స్వాతంత్ర్యము నిర్మింపబడునని నాకు గట్టిపట్టుకము గలది. భారతదేశమునకు సంయుక్త స్వాతంత్ర్యదేశ నిర్వాహమునై ఇట్టి పునాది యొకటి యావశ్యకము. ఇందులకై అనుభవసిద్ధగుర్వ రాజ్యకార్యక్రమము వెంటనే యానవించుట అత్యవసరము.”

భారతదేశము ఇదివరకే విముక్తిగాంచెనని పియర్స్ గారు చెప్పుచున్నదేమనగా నేకీభవించెదను. లాలాజీ, పండిత నెహ్రూ, చిత్రరంజనదాస్, మాలానా అబ్దుల్ కలాం మజిదగారలెప్పుడు నిర్బంధముల పాలయిరి. అప్పుడే భారతదేశము స్వాతంత్ర్యమును పొందెను. నిర్బంధవిధానము విజృంభించి, ప్రజలు సంఘనిర్వాణములు చేయుటయు, బహిరంగసభల జరుపుటయు వెంటనే ఒత్తిడి వచ్చినను దెబ్బ తిన్నను వెనుకకు నీగిరినది వ్యక్తమైవుండే భారతము స్వేచ్ఛను పొందెను స్వాతంత్ర్యమునై యెప్పుడు త్యాగమును జేయగలిగితిమో అది అప్పుడే మనదాయెను పరిపాలకులలో మనభేదాభిప్రాయములను పరిపుష్టముగ, కాలాచితముగ జరుగును. స్వాతంత్ర్యప్రయత్నమునెవరో యావచ్చునని కూర్చున్నామన మనము స్వాతంత్ర్యముననిపించుకొనాలము ఆరోగ్యవ్రతమును జూపి, తా నారోగ్యవంతుడనని నిజపుజేయవలసినవాడు ఆరోగ్యవంతుడు గానేరడు. కాంగ్రెసువెంటాడుకు వచ్చిన ప్రతిపురుషుడును స్త్రీయును స్వాతంత్ర్యతేజమును గాంచెను.

పియర్స్ గారు భారతదేశములో స్వాతంత్ర్యమును విద్యుచ్ఛక్తిని జూడగలిగినను ఉద్యమములోని నిర్మాణపక్షమును గానకుండెను. స్వాతంత్ర్యభావము అంతలను వ్యాపించింది. ఉద్యమమునకు దృఢమైన పట్టు నిచ్చెడి నిర్మాణపక్షమును ప్రపంచమీలలేదు. నేలకొలిది యిండ్లలో నిశ్శబ్దముగ నిశ్శయముగ జరుగుచున్న పనిని చూడవలయును అనిర్వాణకార్యమును స్వదేశీ ప్రచారములను, రాట్నములను గమనించవచ్చును. నూలుగడుకుట యెంతవరకు నిర్మింపబడినదో అంతవరకు భారతదేశములో కాశ్యోతనిర్వాణము గల్గిన దనవచ్చును. భారతదేశములోని సమిష్టికుటుంబపద్ధతివలన వ్యావసాయకనిర్వాణము అనుభవ యోగ్యము గానేరదు. భారతదేశములో దాక్షిణ్య పోగొట్టుటకు యావధితి పనికిరాదు. ఒక్కొక్కకుటుం

బమునకు కొలహిభూమియుండ దానిని విభాగములు చేయ వలసిన సాయాభ్యుదయికి పీఠుండదు. అయితే రాట్నమును పూర్వపు స్థితికి దెచ్చివెయ్యవల లోపమును తీర్చి కుటుంబములు బాగుపడుటకు దోడ్పడును. కర్మములు లేవని లేదు. ఏమియును విపత్తులు సంభవించవు. పరిశ్రమలు ఆభ్యుదయిజెందును. విజయమునకు గావలసిన జాతీయసహకారమును వెంపొందించును. కర్దశ ప్రచారము గ్రామములలో మంచి మార్పును గల్గించి లక్షలకొలదిజనలకు ఆకాశకముగ నున్నది. డాక్టరు నర్ ప్రభులచంద్ర రాయగారు స్వగ్రామమును కాటిపారాకు వెళ్లి చరకమాహాత్మ్యమునుజెప్పి, తీరిక యిచ్చుపుకు రాట్నమును ద్రెప్పలెననియు, అందులకై దేశమునకు మోక్ష మబ్బసనియు, ఆరుమాసములలో ఆగ్రామములోని వారందఱును తాము వడికి నేసిన గుడ్డలను కట్టుకొనిరని అమిత సంతోషముగ నుండు ననియు అచటి ప్రజలకు తెచ్చెను.

* * * * *

కాంగ్రెసు ప్రచారకులారా! జాగ్రత్త.

కాదీ ప్రచారము చేయునపుడు, కాంగ్రెసు కమిటీలను కిలాఫతు కమిటీలను వ్యవస్థివిషయమున నేమాత్రము వెనుకదగ్గ గూడనని నేను మరలచరల జెప్పుచున్నాను. కాంగ్రెసు కమిటీల వాక్యమునై దృష్టినుంచుటయన స్వదేశీ ప్రచారమును ద్విగుణితీయమునై జేయవలయును. స్వదేశీ ప్రచారము లేని కానాతికమణము పునర్జన్మయాశలేని చావునకుటిగను. కొత్తపంట చేయుటకు వీలులేకుండ పొలమును చెడఁబెట్టకుంటిదనను. కాననాతికమణము జేయుటనగా, కర్దశ ప్రచారము వెనుకదగ్గ జేయుటయే. నిర్బంధిగులుగాని స్త్రీలును, వృద్ధులును, పిల్లలును వ్యవధియున్నపుడెల్ల నిమిషమైన పొకుండవలయును లేయాయజేసి కర్దశ ప్రచారమును జేయవలయును. సంపూర్ణ స్వదేశీ యభ్యుదయిలో స్వరాజ్యము దానియంతట నదియే వచ్చునని నాకెప్పుడును ఒకటే యాశయు. ఒకవర్షము ఆస్కాభ్యుదయిలో ఆగ్నే దేశమునకు స్వదేశీగూడాను.

* * * * *

మైమున్పత్రిక ప్రమాణము

ఈపత్రిక డిసెంబరు 10 వ తేదీ వాణిజ్యము బంధములో నూలుగర్తము తగ్గిపోవుటనుగూర్చి వ్రాయుచు వాణిజ్య విషయములనుగూర్చి యిట్లు వ్రాసెను:—

“నూలుగర్తము అక్కడక్కడకు పడిపోవుచున్నది గాని బాగుపడుటలేదు. ఈ విషయము యెంత అసంతృప్తిగ నుండవలయునో అంత యసంతృప్తిగ నున్నది. లాంకిమైరు వర్తకుల దైర్య విక్యాసములును, ఓర్కీయు బాగుగ పరిక్షింపబడినది. బ్లాకబర్న్ యంత్రములలో మూడవ వంతు నని జేయకుండచుండి, మగ్గములు ప్రతివారమును పనిమాని అంతటను నూలుడిము యంత్రములు కొలదికాలమే పనిజేయుచుండుటవలన పరిస్థితులు చాల భయమహాకములుగ నున్నవి. ఇది వరకు కాంగ్రెసులు పూర్తిమైనవి యగుచున్నవి వీనివలన మిల్లుల కేయియును లాభముండదు. ఇకను నష్టము రాగలదు.

“కకత్తా బట్టలవర్తకులు దిగునతి సరుకును దీసికొన గూడనని నేసికొనిన యెడంబడిక తీరిపోవుకాము దగ్గరకు వచ్చుచున్నది. బహిష్కారము క్రిబరవరకు సాగునని వదలి యున్నది. అయితే యీ యెడంబడిక సంవత్సరాంతముతోనే పోవలసియున్నది. అయినను కొంతకాల మింకను యుండవచ్చును. కొత్త యెడంబడిక జరుగుట యవసరము. తొనుకటివలెనే మరల జరుపుటకు సంతకములు జేయుట కిష్టపడక పోవచ్చును. ఇంతవరకు దెలిసినంతవరకు కలకత్తాలో మరల బహిష్కార నూచనలు గావించవు. సరియైన మార్గమున లేని యీ గాంధీ యుద్యమములోని ఈ విషయములన యిండియాతో మరల వర్తకము యెక్కువ ఖరీదు లైనను, తక్కువ మార్కమైనను యితర ప్రతిబంధకము లేనియున్నను, సాగును. ఇండియా కొద్దిసరుకుల దెప్పించుకొనుట మొదలు పెట్టినవో యితర దేశములవారుగూడ అదేపనిని చేపడరు.”

ఈ విలేఖకుడు వ్రాయు శుభనూచకములు సఫలములగుట యసంభవము. స్వదేశీకాతాల్గి కముగాదు. అది స్వరాజ్యముతో తోడుగ నుండును. చేతితో

వడికిన నూలుతో నేసినగుడ్డలను భారతదేశీయులు ధరించుట మతవిషయము. విదేశవస్త్రాహింసామూలము. యితరుల నష్టమెట్టుటకు గాక ఆత్మపారిశుధ్యమునకును మోక్షమునకు నేయున్నది. దానిని స్వరాజ్యమునిచ్చి మార్పుకొనుటకు వీలులేదు. స్వరాజ్యము స్వదేశీవై నాధారపడియున్నది. ఈస్వదేశీములముననే యింగ్లాండునకు ఒత్తిడిగలిగింది. కాదీయద్యమమును ఇంగ్లాండు లక్ష్యము జేయకున్నవో అది యింకను సాగిపోవుచునే యుండును. లాంకుమైరు బట్టలవర్తకము యిండియానై నాధారపడి యుండుటచే స్వదేశీకార్యక్రమమును మార్చవలయును! లాంకుమైరుకొగ్గకుగాని మరియెందలకైనగాని భారత దేశము యింకను సోమరి నముగ నుండి, దిబలా గానేరదు. అంతయు బాగుగ నుండి, యింగ్లాండును యిండియాను స్నేహితులును, భాగస్వాములుగ నుండువో యింగ్లాండు యిండియా కమ్మ వలసిన వస్తువు లెన్నియో గలవు. యిండియాగూడ దానిని స్వీకరించి లాభమునుబొందవచ్చును. ఇంగ్లాండుకునుయిండియాకును స్నేహము భృమ్మ గాకుండుగాక. అది నేనెప్పుడునుకోరను. భారతదేశము గుడ్డకై స్నేహితుడుగాని విరోధిగాని యితరులను గోరదు. స్వాతంత్ర్యమును బొంది భాగ్యవంతులై యున్న భారతదేశము యింగ్లాండునకును, ప్రపంచమునకును మంచి వర్తక ప్రదేశము గాగలదు. అంతియగాని ఆంగ్లేయులు మున్నగువారి క్రొంక నీలుచున్న భారతమైవో నేమియు లాభముండదు.

స్టేటు కౌన్సిలు

ప్రథమసమావేశము

నిర్బంధవిధానమును సమర్థించుట

స్టేటుకౌన్సిలు ప్రథమసమావేశము ఈనెల 17 వ తేదీ యుదయమున ఢిల్లీనగరమున మెట్కూపుభవనమునకు చేరి కొత్తగా కట్టబడి చక్కని ఏర్పాటులతో కూడిన సభాభవనమున సర్ అలెక్సాండరు నెడ్డియగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. సభ్యులు హెచ్చుగా రాలేను. కార్యక్రమము నామమాత్రముం ఎన్. పి. ఓడోనెలు, బార్నా, మెహత్యా, టెటంచెడు, జనరలు ఎవ్వెడ్సు, మేజరు మహమ్మదు అక్బరుఖానుగార్లు ప్రమాణములు చేసిరి.

బ్రిటనుదేశపు పార్లమెంటుసభ్యుడు మాంచెస్టరు ప్రతినిధి సర్ క్రెస్టఫరు నీడుచునుగాకు ప్రేక్షకుడుగా వచ్చెను.

హాదోగారి మరణము

హాదోగారు నిరుకు ఢిల్లీనగరమునందే యుండినను అస్వస్థతవలన కాననభవ రాజాలకపోయిరి. హాదోగారు పాశ్చాత్యుడైనను ఆనాములోని మహమ్మదీయేతర ప్రజలవలన నియోజింపబడినది. ఈసభవారు తమసానుభూతిని హాదోగారి కుటుంబమునకు దెలుపుట కనుమతి. తురని నమ్మెదనని అధ్యక్షుడు హాదోగారిమరణమును గూర్చి వారికి ప్రశంసించుచు ముచ్చటించెను.

అధ్యక్షు సభివందించుట

అధ్యక్షున కీటీచల నొసంగబడిన గౌరవమునకు సర్ జూలియ కరు ఆలీఖానుగారు సభ్యులపక్షమున సర్ మడ్డియనుగారి నభినందించిరి. మిరీగౌరవమున కర్తులు. భారతీయులు మీకు కృతజ్ఞులు. మీరు సంస్కరణములనుగూర్చి చాల పనిచేసితి కని ఖానుగారు నుడివిరి. (వాస్తవము) అధ్యక్షుడు సభ్యులకు తన కృతజ్ఞతను తెలిపెను. సార్వభౌముడు యీ సభాధ్యక్షుడనగు నన్ను గౌరవించుటవలన నూతనసంస్కరణముల పట్ల వారికి గల అధికమగు నభిమానము విదితమగుచున్నది (సార్వము) రాజా వారనాసింగు మియాను సర్ మహమ్మదు మక్గాన్హిగూడ వారి కొసంగబడిన గౌరవముల కర్తులని అధ్యక్షుడు నుడివెను. కానన సభామందిరమును కడుశుభముగా పూర్తిచేయించినందునూ|| శర్మ, కీలింగుగార్లును కీర్తిగుగాని సిబ్బందిని, కంట్లాక్టరును ఆభినందించెను. సభామందిరము తేమగా నుండినను వెనుకటిభవనముకంటె చాల నమపాయములను కలిగియున్నది.

ప్రశ్నోత్తరములు

ప్రశ్నోత్తరములు 20 నిమిషములలో ముగిసెను. మహారాజా శశికాంత ఆచార్య చౌదరిగారి ప్రశ్నలు మొదటనుండెను. వారురాలేను. సభ్యులిట్లు రాజాలనపుడు ముందుగా ప్రభుత్వ సభ్యులకు తెలిపిన అనవసరత్రమ తగ్గును. ఇకముందుట్లుచేయదగును. లేనివో చాలయిబ్బంది కలుగునని అధ్యక్షుడు నుడివెను.

ఇండియాదేశమున

1. ప్ర:— ప్రభుత్వోద్యోగ కర్మమున పాశ్చాత్యుల సంఖ్య హెచ్చుగానుండవలెనను వెనుకటి పద్ధతి నే ప్రభుత్వము నా రింకను అనుసరింపగలదా?

సర్ అలెగ్జాండరు మృతగారు

ఉ. - హెచ్చుమంది పాశ్చాత్యులను ప్రభుత్వోద్యోగములకు సమకూర్చునది యిటీవల నే యిండియా మంత్రి కబ్జా పింకెను గాని కాలక్రమమున భారతీయుల సంఖ్యను హెచ్చించుట ప్రభుత్వపద్ధతి పునఃసంస్థాపనమునకు ప్రస్తుతమున్న తారతమ్యము కొన్ని ఏండ్ల కొకసారి మార్పుచేయవలెను.

2 ప్ర. - కాసుబాబా మందిర నిర్మాణము - లాలానుకంఠిర సింగు గారు.

ఉ. సిమ్లాలో ప్రస్తుతమున్న సామ్రాజ్య కావనసభా మందిరము తాత్కాలికము. దాని ప్రక్కను ప్రేటుకొన్నిలు మందిరమును నిర్మింపవలెనని నిర్ణయపడవలసివచ్చినది. సిమ్లాలో కావనసభకు స్థిరముగా భవనమును నిర్మించుట కికముందు నిశ్చయింపబడునని దాని ప్రక్కను ప్రేటుకొన్నిలుకు భవనమును నిర్మించు విషయము గూడ చాలా విచిత్రముగా ముగియవలసివచ్చినది.

3. ప్ర. - నిష్పంధవిధానము లాలా సుకవీరసింగు గారు.

ఉ. - ఆమెండు మెంటు సభాకావనములకింద వేరూ కిక్కులు నిష్పంధవిధానముని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపరు. దౌర్జన్యము, కాంతిని భంగపఱచుట, బెదిరింపులు మున్నగునవి జరుగకుండుటకు మూలమే కిక్కులు వేయబడుచున్నవి. కాంతిక్రమ సంరక్షణభారము ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకులచే యెయ్యవలసి ఈ విషయమున యిండియా దౌత్యమువారు ఇండియా మంత్రితో నాటించించిరా? రాజ్యపరిధి కార్యనిర్వాహక సంస్థలలో నిష్పంధమున కందరు నంగీకరించిరా? ఎవరింగీకరించి ఎవరు ప్రతి కూలు నను ప్రశ్నలకు క్లెరము లీయవలెను. అర్జునలు గారు, సమ్యాపకమును స్వీకరింప యువరాజుగా రంగీకరించుట.

ప్రేటు కొన్నిలు వారివలన సమ్యాపకమును స్వీకరింప యువరాజుగా రంగీకరించి రని వారి ప్రధానకార్యదర్శి లేఖ వ్రాసినది మా మళ్ళీ గారు తెలిపిరి.

సమ్యాపకము వామోదంబగుట.

సమ్యాపకమును సామ్రాజ్య కావనసభ వారు వామోదించిరి. ఈ కేసు వారు గూడ వామోదంబగును. బ్రిటిషు దేశీయులు యిండియా దేశమునకు చేసిన సమోపకారమును దేశీయులందరు వామోదించిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వ మిదేశమున చేసిన పూర్వము వ్యాపకము పరిపాలనమే లేదు. కిక్కులైన రాజ్యములు వెతుక్కుగానే రప్పించి యుండెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు కొన్ని దేశములనే స్వకమపరిపాలనము చేర్చుకొని అభివృద్ధిని ఆయిక్వోమును కలిగించిరి. కాంతి కకమును కలిగించిరి స్థిరముగా నభివృద్ధిని చూపిరి. దీర్ఘనిద్రము నింగిన భారతీయులను మేలుకొలిపిరి. వాగవికల గల దేశముల వారికిగల భావములు దేశీయులందు తెలపబడినవి. దేశీయులు తమ భావియాన్నిభ్యమును గుర్తింపవలసి. ప్రపంచమందలి గొప్పదేశములతో సమానమును యిండియాకు కలుగజేసిరి బ్రిట్టి రియాను హాజిగారే మొదట తన పుత్రుని యిండియాకు పంపిరి. ఎదవ్వురు హార్దికార్థము లీదేశమునకు రాగా ప్రజల తృప్తిక రాజధానితో స్వాగత మొసగిరి. యువరాజుగారు స్వర్ణలో ధిల్లీ నగరమునకు వచ్చెను. వారికి ఘనముగా స్వాగత మొసంగుట ఈ ముఖ్యకర్తవ్యము. రాజధానిమాపి అతిథ్యము కొనసంకుట ప్రాంతీయదేశములకు పౌరసంస్కారము పొందవలెను. భరతీయులను తిలకాధమునకును తన ఆశయములు నెరవేరుటకును యువరాజుగారికి రాజధాని విన్నవించుట ముఖ్యకర్తవ్యము (హామె) అని పురాధర్మములలో నొకరిగు సర్ జుల్లికరు అతీభానుగారు మాటలాడిరి. తక్కినసభ్యు లెవరును మాటలాడలేదు. తీర్మాన మామోదంబుచేసెను.

హామె విశ్వవిద్యాలయ సనరణచట్టము.

దీనిని మామళ్ళీ గారు మోదించిరి. అవిశ్వవిద్యాలయ పరిపాలక సంస్థ ప్రభుత్వము పొందువులు కానివారు కాక న్నారు. ఆ సంస్థ దేశమును బాడ విద్యార్థును నిలుపుకొన వలెను. ఈ సవరణ చట్టము విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రభుత్వమువారిని కోరిని మళ్ళీ గారు తేలిక.

మ. స. స. గురువు

23, 25, 30, 31, తేదీలను ప్రసక్త్యమువారి పని యగును. 23 వ తేదీని విశ్వస్థితి, యంత్రకాలవట్టము లాలా చిలపాళును అని మా. మళ్ళీ గారు నడిపిరి.

మండిత సత్కారము: - వేల్పు యువరాజుగారి రాక సందర్భమున విశ్వవిద్యాలయమునా హాసగదలచిన సత్కారమును వై కొనుటకు ఆంధ్రవాత్సీకియగు పండిత వావిల కొలను ముప్పారావుగారు నిరాకరించి దీని హిందూపుత్రక ప్రకటించినది.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము: - జనవరి 14వ తేదీతో ఆంధ్రులగు వారుములో శేయింకికి 30.6 వంది చనిపోయిరి. గతవారములో 40 కి నుండిచనిపోయిరి 51 నుండి స్పృశకము పోయగా 20 గురు చనిపోయిరి. కలరాతో యిద్దరుచచ్చిరి ఒక్కరికి యిప్పడే కలిగినది. ఒక్కరు విషజ్వరము వలనను 21 మంది యిరజ్వరముల వల్లనను చనిపోయిరి. గతసంవత్సర మిదేవారములో 45 కి నుండి చనిపోయిరి.

శ్రీసీతా మాజనీయ నాలుగి మాదామి నలుగురు

జయనగర లో
అయోధ్యా మై గాంధీ మీద వేసిన
నా కాలా దిగువనుదహరింపబడిన నాటకముల
ప్రదర్శించెను.
20-1-22 కనకతార
21-1-22 ద్రావడివస్త్రావహారము
22-1-22 వస్త్రావహారము
24-1-22 సావిత్రి
రాత్రి 9-30 నిమిషములకు ప్రారంభము
టిక్కెట్లు వివరము: - మా 8, 2, 1-8-0, 0-12-0, 0-6-0.
శ్రీమతి మా 2-0-0, 1-0-0, 0-8-0.
M. N. Rao Yadavalli Suryanarayana
Zamindar, Rao.
Hon President, Manager.

నూనెయంత్రములను కొనుటకు
ఇది మీకు తగిన సమాచారము.
ది వేటెంటు వర్జికల్ క్రూడ్ అయిల్ ఎంజనులు
(సిప్రము వాచ్మన్ - హూబర్)
6, 10, 12, 16, 20, 25, 30, 40, 50 గ. అణుములబలము లవి.
ధరలు 10 ఇ. హెచ్. పి. 1-కి ధర రు 1575
" 16 " " 2175
" 25 " " 3255
(సి. వి. ఎఫ్. మద్రాసు యందులో చేయువచ్చును.)
యితర యంత్రములకు వ్రాసిన ధరలు తెలుపబడును.
మాకడ్ల స్టాకు లేదు ఆర్డరు యిచ్చిన తేప్పించి యివ్వబడును. మా నిబంధనలు, వివరములు తెలుపునట్టి పుస్తకమునకు వ్రాయుడు.
Wiele & Klein,
Mount Road
Madras

మహాతగాంధీ
349
ఛాయాగ్రతుము వేసిన తెలుగు పేకరు.
100 కాగితములు చేర్చి అట్టయెండుచేసి
కట్ట 1-కి అ 10; కట్ట 1-కి రు 6
కార్డు 100-కి అ 14; 1000 రు 7-8-0
కవరు 1-0-కి అ 1; 1000 ,, 7-8 0
కాలండరు 1-కి అ 6; 12-కి ,, 3 8-0
మీ అచ్చుకనులకు మాకు వ్రాయుడు.
Pictorial & Co., Printers, 41, Broadway, MADRAS

గొప్పతగుధరల ఆమకము
నేటిదినము కొనదలచినది రేపటివరకు ఆపకుడు.
ఏలననగా? నమయ మెరిగి పనిచేసిన నిత్యకృత్యములలో
తప్పక అదృష్టము గలుగును. ఎచ్చట?
కాశీ, కంచి, బెంగుళూరు, కొర్నాడు, మరియితర జాగాలలోనుండి కట్టు, నూలు
జువీరకములు అంగడి ఈ దిగువ దొక్కటియే యని తెలుసుకొనవలెను.
ది బొంబాయి స్వదేశి స్టోర్సు కాశీ, బెంగుళూరు, సేలం జువీరమందిరము,
40, 41, 42 రత్నబజారురోడ్డు, బార్డి బాన, మద్రాసు.

832
Mysore Government Security.
Life and Marriage Assurance Co. Ltd, Mysore.
Insures Lives without Premium. Grants Loans without Interest & Security
Liberal Commission and Allowance to Capable Agents.
R. Sivaramamurthy Naidu Esq, Cocanada, Godavari Dt.
M. Gundu Char Esq, Hindupur, Anantapur Dt.
For further particulars and District and Chief Agency Terms apply to :
Messrs P. K. Rau & Sons, Chief Agents for Madras Presidency, Travancore & Cochin
57, Thambu Chetty Street. MADRAS.
Life and Marriage Assurance Buildings, MYSORE

“దేవామృతరసము” సర్వోత్తమము
దేశీయ దివ్యవధము.
భగవంతుని పరిపూర్ణ ఆపారకరుణామృతము. లోకప్రసిద్ధిచెందిన తీవ్రమృతము. ఏకామం దైనను ఏనయన్ను
నం దైనను, వాటివీ తేజస్వదిభేదములు పొడింపక ఎట్టి త్రూరవ్యాధులైనను పథ్యకాపానము లానశ్యము లేకనే
లోపలికిని బెలుపలికిని ఉపయోగించుట కనుకూలమైన సాటిలేని సంలేప మాలికారసము. ఈ దేవామృతరసము నొక
మారు ఉపయోగించిన వారు దీని యధార్థస్థితిని కాచి ఆశ్చర్యపతక తప్పదు. ఇట్టి రోగము నివర్తించునా యని
ప్రశ్న చేయ నక్కర లేదు. ఏ మనస్సునిచేత మా దేవామృతరస ముండునో, అదిదే సకలరోగములను నిర్మూలించు
సమర్థుడైన పెద్ద డాక్టరు ఉపయోగించెడి విధానమును మందు పెంట్ల పంపబడును. వైచేరును చూచి తీయుడు. దీని
అద్భుతకీర్తిని సహింసలేక ఆంధ్రమందు, రసము అనెడి పేరుతో మామరసము లుత్పత్తి యగుచున్నది కాగ్రత.
మొత్తముగా తెప్పించెడి వ్యాపాలకు
మందికమీనను ఈయబడును.
1/2 బొమ్మ బుడ్డి 1-కి రు 2-0-0
1/4 బొమ్మ బుడ్డి 1-కి ,, 1-0-0
సాంకెల్ బుడ్డి 1-కి ,, 0-6-0
ప్యాకింగ పోస్తేజ ప్రత్యేకము.
(1) పి. ముద్దుకృష్ణ శెట్టి అండు సున్ను, కమిషను, ఏసంటు, నెం 49 వరదాము త్తప్పక వీధి. మద్రాసు
(2) ముఖ్యములకు లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిలు గారు, చేబ్రోలు. (గుంటూరుజిల్లా)
కలయవారలు ఈ క్రిందివిజ్ఞానములకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.
(1) ముఖ్యములకు నరసింహస్వామిగారు, (పాత్రైటరు,
దేవామృతరసము అఫీసు, కరూరు, S. I. Ry.
లేక
(2) అక్కిల్ అండు కో., బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
(3) పి. ముద్దుకృష్ణ శెట్టి అండు సున్ను, కమిషను, ఏసంటు, నెం 49 వరదాము త్తప్పక వీధి. మద్రాసు
(4) ముఖ్యములకు లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిలు గారు, చేబ్రోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

మదరాసు ప్రాంత తరసభ

(9)

అయిదవ నమావేశము

జిప్సీసుపక్షపు బ్రాహ్మణేతరుల అయిదవ సాంవత్సరిక సమావేశము ఆదివారమునాడు మదరాసులోని దక్షిణ హిందూసానాథాయామసంఘ మైదానమునందు జరిగెను. ఇంతకాలమునుండి బ్రాహ్మణేతరశాస్త్రమునందు చేరక కిటగ్గుముగ నుండిన రామనాథపురం రాజాగారు (ఎం. ఎల్. పి) సభ క్రాసాధిపత్యము వహించిరి. సభ ఆదివారము ఉదయము 11 గంటలకు ప్రారంభమగునని మొదట ప్రకటించబడియుండినను సకాలమునకు ప్రేక్షకులు తగినంతమంది రాకయుండుటచే మధ్యాహ్నము 12-30 గంటలకు ప్రారంభమయ్యెను. పండి యందే రావటలన్నియు పూర్తిగాకమునుపే సర్ పిట్టిత్యాగరాయశెట్టిగారును వారి మిత్రులును కొందరును సుమారు 11-30 గంటలకు హాజరైరి. అధ్యక్షుడు 12 గంటలకు పందిరివద్ద కరుచెంచెను. ప్రేక్షకులు తగినంతమంది చేరువకును ఒక అరగంటకాలము వచ్చినవారు ఏకాదశముగ కాలక్షేపము చేయుచుండిరి. సభావేదికపై ముగ్గురుమంత్రులును, కొల్లంకూడురాజా, సేరిగిహల్లింగు, దొడ్డపనికి నారు, అండిపట్టి జమీందారులును. ఎం. కృష్ణను నాయకుగారును, ఆర్. వెంకటాచ్యం నాయకుగారును, టి. బాలాజీరావు నాయకుగారును, ఓ. తణికాచలం శెట్టిగారును మరికొందఱును నుండిరి. ప్రేక్షకులు సభయందు సుమారు రెండు వందలమందికి కొంచెము తక్కువగ నే యుండిరి.

స్వాగతోపన్యాసము

అహ్మదాబాదు తరపున డాక్టరు నరేంద్రమొదలియారు గారిచ్చిన స్వాగతోపన్యాసములో కొన్ని భాగములు:—
కేంద్రప్రభుత్వమునకు మనరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము ప్రతిపక్షము నీయవలసిన మొత్తము విషయమే మిక్కిలి ముఖ్యమైన సమస్య. రాష్ట్రీయప్రభుత్వము లన్నిటిలోను మద్రాసు ఆతిరాజభక్తికి లగినదియు, ధనము బహు భాగతతో వాడుకొనుచున్నదియు అయినను, ఎక్కువభారము మనప్రభుత్వము పైననే పెట్టబడినది. స్వరాజ్యము వెంటనే కావలెననియు బాధ్యతను భరించుటకు సంసిద్ధులముగ నున్నామని గొంతుకలు ద్రద్దలకడటరచిన రాష్ట్రీయలకు తేలిక చేసినారు. ఇందువలన వారు పన్నులభారము తగ్గించుకొని ప్రభుత్వమువారితో పోరాడుట, సహాయమువిరా ండుటకు వెక్కిరించుటకు వీలిచ్చినది. మనరాష్ట్రీయములో ప్రస్తుత, భవిష్యత్తరములవారు గతతరములవారిపాపములఫలమునందలచుకొనియున్నారు. పన్నులు వృద్ధిచేసి ప్రజలకిరకు భుక్తుచేయక దాచిదాచి నిలవ చేయుట మద్రాసుప్రభుత్వమునకు చేటు తెచ్చినది. కేంద్రప్రభుత్వమువారిక మాదిరి యభివృద్ధిపన్నును మనవై వేసెయున్నారు. ఈవిషయమున నిటవబడిన యసమృద్ధి పత్రికలమూలమున సభల మూలమున స్పష్టపరచియున్నాము. రాజకీయములతో సంబంధమున్న సంఘములన్నియు స్పష్టముగ తమయసమృద్ధికి కేకగ్రీవముగ కనబరచెనుగానిలాభము లేకపోయెను. ఆపకారమున కనూనముచేర్చినారు. 3 సంవత్సరములవరకు బంగాళా ప్రభుత్వమువారేమి యుచున్నాయో కర్రలేదని తీర్మానించినారు సామ్రాజ్యకానకభలోని బ్రాహ్మణు లీ విషయమై నోరుమెదల్చలేదు. మాంటిగ్యూగారు తొందరగా ఘనము 428 లక్షల మనమీయవలసియుంటుందని అంచనా వేసెను. తరువాత నది 211 లక్షలకు తగ్గించబడినది. న్యాయమునకు ప్రసిద్ధి కెక్కిన మొట్టమొదట ప్రభువు షాద్రాసువై మామూలు గత కన్ను వేసి దీనిని 348 లక్షలకు వృద్ధిచేసిరి. అనగా మనయాదాయములో 4-5 వంతు కేంద్రప్రభుత్వమున కీయవలెను. మనయాదాయము తగ్గిపోవు నూచనలుగూడ కాన్పించుచున్నవి. దేశమున నింతమంది యుండగా మనము మాత్రమే 100 కి 36 వంతు లేల యీయవలెను! ఇతరుల సౌఖ్యార్థము మన ప్రజలేల కొలపోవలెను.

ఆరోగ్యసమస్యలు మనకిబ్బంది కలిగించుచున్నవి. స్త్రీలు శిశువుల షేనువిషయములలో పనిచేయవలసియున్నది. వ్యవసాయ పారిశ్రామిక విషయములలో జనానుదేశములలో వతె గొప్ప సాధనములు ప్రారంభింపవలెను. జర్మనీలోవతె ప్రారంభించు పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వసహాయము కావలెను. నిర్బంధోచితవిద్య జనసామాన్యముగ కీయవలెను. వెనుకపడియున్న బాతులవారికి మైసూరులోవతె విద్యార్థి వేతనము తీయవలెను. వీనియన్నిటికినియొక్క వివాదకరమైన జనాబున్నది. అదియేదన సామ్యులేదనియే. మద్య పానదోషమును తొలగింప వలెన్న ఆదాయము పదిపోవు ననుభయము, పన్నులలో కాశ్యేత నిర్ధారణ చేయవలెనని ఆదాయ

మునకు నష్టముకలుగు ననుభయము. బంగాళా బొంబాయి ప్రభుత్వములు స్వేచ్ఛననుభవించుచుండ మనమిట్టియిబ్బంది పడుచుండ వలసినదేనా! ఆ ప్రభుత్వములే దేశమున కంతకు మాగ్గదర్శులందు మంచిమాగ్గదర్శనము. అట్టివారిచే నడుపబడకుండ చెన్న పురి భాగత పడుగాక. కేంద్రప్రభుత్వమునకు సామ్యు విధానము అర్థిక విషయముల సరి చూచుటగాదు. పరిపాలనా తంత్రముని నాయుద్దేశము.

మనమంత్రులు చేయుచున్న కార్యమునకు మనము కృతజ్ఞతచూపవలెను. వా గన్ని కృషులలో నభివృద్ధి చూపుచున్నారని మన విరోధులుగూడ నొప్పుకొనకతీరదు. మున్సిపాలిటీలు జిల్లాబోర్డులు పారిశ్రామిక విషయములు ఎల్లెడల నభివృద్ధి పరచుచున్నారు. మంత్రులు ప్రభుత్వనాకరులను తలచి మోసపోవడదని హెచ్చరించుచున్నారు. కార్యనిర్వాహకసభ్యు లీ రీతిని మోసపోయి తమకేంద్ర యధికారులచేతల మంచిచెను గులుమాత్రము గమనించుచున్నారు. మంత్రులట్లుచేయక ప్రజల కష్ట నిష్కరము లారసి వానిని తగ్గించుటకు క్రొత్తపద్ధతుల చేర్పాటు చేయవలెను. వారు సంఘ ప్రాతినిధ్యమును బాగుగ గుర్తించుకొనవలెను ఉద్యోగము లిచ్చు విషయములో నీవిషయము బాగుగ గుర్తించుకొనవలెను. ఉద్యోగములిచ్చు విషయములో నీవిషయము బాగుగ గుర్తించి బ్రాహ్మణులకు పక్షపాతము చూపకుడను. చిరకాలమునుంచి నాకరి చేయుచున్న వారిక న్యాయము జరుగునని తలచగూడదు. వివిధసంఘములకు న్యాయమే చేయుచున్నామని యెంచవలెను. ఈవిషయమున సమాధానము లేమియు పనికిరాదు. మన పక్షపు నాయకుల ననుకరింపవలెను. మంత్రులకు ప్రజాప్రతినిధులకును ఏకీభావము కుదురనియడల మంత్రులు చిరకాల ముండ జాలరు. కార్యమును స్తంభింప జేయవచ్చును. కాననభితులు, కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగాని మంత్రులుగాని చెప్పినట్లు నడుచుకొనుటకు సభకు రాలేదు. వారిలము వారికి తెలుసును. సమయము వచ్చినపు డుపయోగించురు.

మనసంఘము నభివృద్ధి చేయుటకు వివాహముల విషయములోను, ధర్మాదాయముల విషయములో హిందూ ధర్మ కాస్త్రములో మార్పులు చేయవలెను. విద్య నభివృద్ధి చేయవలెను. వైద్యసహాయ మెల్లలకు చేరునట్లు చేయవలెను. వ్యాజ్యముల భుక్తుని తగ్గించవలెను మద్యపానమును తగ్గింపవలెను. ఆదివాదకుల విషయము బాగుగ నాలోచింపవలెను.

అధ్యక్షుకోపన్యాస సంగ్రహము

నేడు మనసంఘమునకు విచ్చేసిన యువరాజుగారు ఒక సార్వభౌమునికోమరుని రూపముగగాక సార్వభౌముని ప్రేమాతిశయములను మన యెడ ఆయనకు గల మహద్భావమును తెలియజేయుటకై సందేశమును గొనివచ్చియున్నారు. ఆయన మన ప్రభుభక్తిపరాయణతను మన విశ్వాసమును మరల స్పష్టతమునకు బోవునపుడు సార్వభౌమున కెరుక జేయును. భారతదేశము స్వకాలములయందును ఆనాడగ సార్వభౌములను గౌరవించి ఆదరించు ఆచారమును నిలియున్నది. మనకు పృథ్వీపతియన్న డిష్టమనే పరిత్రోదేశము. అట్టితరి ఎవరో కొంతమంది స్వల్ప సంఖ్యాకులు యువరాజు బహిష్కారమును గావించవలయు ననుట మనము సహించవలెను. అట్టి యుద్దేశము మనకుండుట భారతసామ్రాజ్యము గాజాలదు. అట్లు తలంచుట బానిక మానసికవృత్తి యని జెప్ప నగు. ప్రభుత్వమువారు మనకు ఇంతకంటె ఎక్కుడు స్వాతంత్ర్యము నీయవచ్చును సంస్కృతము లను మనకు తృప్తికరముగ నీయజాలవచ్చును ప్రభుత్వమువారి నిష్పంధనిధానమును విజృంభించి చేరురాని పనుల జేసినను మనము యువరాజుబహిష్కారమును తలంచుటగూడ మహా పాతకము. స్వరాజ్యసాధనమునకై అసహాయవాదులు జెప్పెడి సమాధానములు నచ్చవు. యువరాజుగమనమునకును బహిష్కారమునకు గల రాజకీయసంబంధము లేదో తెలియదు. ఈరెంటికి ఏల ముడిపెట్టవలెను? దౌర్జన్యరాహిత్య మగు అసహాయాద్యు మనుటకంటె దౌర్జన్యరహితమగు సహాయాద్యుమన్న నిక్కముగ నుండగలదు. ఈ యుద్ద్యమమునకు నాయకుడైన గాంధీగారు దీనివలన గల్గు యువద్రవములను గుర్తించక ఆభుతమన్నియో ప్రాణములు బోయిన పిదప విచారించి పశ్చాత్తాప బడె నన్నంతమాత్రాన ప్రయోజనమెది?

పంజాబు, మెలిగాన్, మలబారు, బొంబాయి అల్లరులు మీకు దృష్టాంతములే! ఆయన మొదట అగ్నిహోత్రమును బెట్టి ప్రజ్వరిల్ల జేసి అవల అంటుకొన్న పిదప ఏకో ఒక ఉపవాస మొనర్చి కంటు లెడిపెట్టును. ఈ పని అందరును చేయగలరు. ఇంత మనప్రాణాన్వయమునకు బాధ్యు లెవరో అసహాయాద్యులును బోలి విజయముగాని వేండుగాదు. చాల అపాయకరమైనది. నమ్ముడు నా మాటను. మీకు దీనివలన బాగుగ బాబ్బుకట్టినది. ఇకనైనను మేల్కొనరని మీకర్థము మూడిన దని తలంచుడు. కాని మనము, మనమంత్రులు త్యాగంయజెట్టిగారును ఈ యుద్ద్యమమును తలపెత్తకుండ తృప్తిచేయుచున్నారము. ఆ భాగంకై ఎవరో ఒక శ్రీనివాసయ్యగారు, ఒక పార్థసారథయ్యగారు బిరుదుమును విస్తించిన ప్రయోజనమెది? పార్థసారథి అయ్యగారు పింఛనుమూత్రము వదలలేదు! న్యాయవాది వృత్తిని మానలేదు. శ్రీనివాసయ్యగారు న్యాయవాదవృత్తిని మానలేదు. బిరుదుమును విస్తించినంతమాత్రాన ప్రజలకుగాని వారికిగాని ఏమిపట్టము? ప్రజలకు ఏమిభావము? ప్రజలకు కొంత విశ్వాసముతప్ప మరొకటిగాదు. మంత్రపదవి ఎన్నటికైననున్న నేమానుని ఆశతో శ్రీనివాసయ్యగారు దువ్వెక్కుచుండిరి. కాని సాపము ఆకాభంగము గల్గుటకై సభ్యత్వమును మానకొనిరి. పార్థసారథి అయ్యగారు మోక్షార్థ జడ్జిపదవి నాశించిరి. కాని విఫలమనోరథులైరి. అందుచే పింఛను బుచ్చుకొనిరి. ఈ రాజధానియందున్న బ్రాహ్మణేతరులు చాల బుద్ధిమంతులు. నిదానము గలవారు. అందుచే అసహాయాద్యుమున విస్తారముగ జేరలేదు. ఇదంతయు సంతోషకరము. వీరి పుణ్యమాయని అసహాయాద్యుమును పరివ్యాప్తి గాంచక అరికట్టబడినది. కొంతకాలమునే నీ బ్రాహ్మణేతరయుద్ద్యమము పాల్గొనకుండుటకు నేను బ్రాహ్మణులకు లోనై గాదు. సానుభూతి లేకపోవుటచేగాదు. అప్పుడు ఎడమచాచినను ప్రత్యేక తెలంగాణముకై పాటుబడుట గాణము. అది బాతీయోద్యమ మనిపించుకొన జాలకుండెను ఇప్పుడీ యుద్ద్యమము పూర్తిగ బాతీయోద్యమ మైనది. కొంతకాలమువరకు నేను బ్రాహ్మణేతరయుద్ద్యమ పోవణమునకు ప్రభుత్వమునై ఆధారపడినయును వా రట్లు జేయ రనియు యభిప్రాయపడితిని. నిజము గానింను. గావండునిండు. నేను అప్పుడు అట్లు అనుకొంటిని. బ్రాహ్మణేతరశాస్త్రమును ముగ్ధిరముగ స్థాపింపబడినపుడు మనకు ఎన్నికకు! ప్రత్యేకముగ స్థానములు అనననరమని వా యభిప్రాయము. మన యుద్ద్యమమున దిగ్విజయులమైతిమేని బ్రాహ్మణులకు ఏప్రతిస్థాపనలందును ప్రచేశించుటకు వీలులేకుండ అన్ని స్థానములను మనమే ఆక్రమించుట కష్టము గాదని ఇంతవరకును తలంచియుంటిని. నేడింతమంది బ్రాహ్మణేతరసభ్యులు సభయందుండుటకు గౌరణము మనకు ప్రత్యేకస్థానములు ఇవ్వబడుటగాదు. మనసంఘము మేల్కొంచి పురోవృద్ధికి పాటుబడుటయే గౌరణము. భావోవు ఎన్నికలు మనబలమును జూపగలవు. మొన్న మొన్నటివరకును మనము ఆశ్చర్యనూడి అన్నిటిని పురోహితవర్ణమువారికి అప్పగించుటచే నునము వెనుకబడినారము. ఇపు డట్లుగాదు. మన బాధ్యతను గుర్తించినాము. బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతర సభ్యులతో సహకారభావముతో ప్రవర్తించిరని ప్రస్తుతమందున్న కానకభ ఇంతకంటె తృప్తి రయగ కాద్యభారమును నిర్వహించెడిది. అట్లు నారుచేయరని వారికి లాభములేదు. మనకు సభ్యము లేదుకాని మనము బ్రాహ్మణులను జూచి ఒకసంగతి చేర్చుకొనవలయును. వికనుత్యము, సంఘీభావమును నేమ్యనవలయును. బ్రాహ్మణేతరుడు ఒకప్పుడైన బ్రాహ్మణుని ఎన్నుకొని బ్రాహ్మణేతరుని నిరాకరించుడు. కాని బ్రాహ్మణుడుమూర్ఖము సదా బ్రాహ్మణునే ఎన్నుకొనును. ఒక విషయమునందు లేలు గుడెత్తుబ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణయధ్యక్షునిను గౌరవమును గాని ప్రేమగాని లేకున్న ఆ యువకు కీ! శే! నాయకుగారు ప్రత్యేకగ నున్నపుడు వారు తమకుటులను బ్రాహ్మణయధ్యక్షుకి ఇచ్చిరి. నిన్న గూడ సందేశ సత్కారమునకు ఆ దరును బ్రాహ్మణులు నిలిపి బ్రాహ్మణులకే యువరాజుగారిచే గౌరవించబడుట కేర్పాటులు జేసిరి.

రాష్ట్రీయ ఆర్థికసమస్య

చెన్న పురి రాష్ట్రీయఆర్థికసమస్య దుర్భముగ నున్నది. మొట్టమొదట దుగన్యాయపుత్తిర్యాయులే మదరాసురాష్ట్రీయ నెత్తిమీద ఈసాలన 348 లక్షలరూప్యములు మోపబడినవి. బొంబాయి కలకత్తారాష్ట్రీయములు 68, 63 లక్షలతోడనే బ్రతికిపోయెను. బ్రాహ్మణేతరతరఫులగు వేంకటపతిరాజు కృష్ణ స్వామిరెడ్డిగార్లు తప్ప తక్కిన బ్రాహ్మణసభ్యు లీవిషయమై బోక్త్యము కలుగజేసుకొనరైరి. బోక్త్యము ఎందుకొన్న అందువలన వచ్చులాభము బ్రాహ్మణేతరులకు పోవును భయముతోడను, బ్రాహ్మణేతరమంత్రులగును నెలకొల్పిన కెల్లిం

గ్రామప్రభువుకు మాటదక్కనను తలపుచేతనో మిన్నకుంటి. కాని ముందు రాబోవున్న కలయందు ఇప్పుడు వీరి నెన్నుకొన్న ప్రజలు తమతప్పును గుర్తించగలరు. ఇకముందైన వీరిని ఎన్నుకొనకుండ నుండగలరు. శేషగిరియ్యగారే నీ ప్రభుత్వము నొచ్చిన ఈ బ్రాహ్మణసభ్యులు తమధర్మమును నిర్వహించలేదని ఘంటాపథముగ జెప్పగలవాడను. ప్రభుత్వమువారు ఆధిక శేషములను దీయు యుద్ధాగ్రులకు నూటికి నూరుచొ నను నూటికి 50 వంతునను జీతములను పెంచించి రెండేండ్లవెనుక నుండిగాడ హెచ్చుతీసు నిచ్చుచున్నారు. దీనిచే 2 కోట్ల రూపములు వ్యయమైనది. పెద్దయుద్ధాగ్రులకు జీతమును హెచ్చుతీసినను వారికి ఇతరభృతులకుగాను ప్రజలసొమ్మును 31 లక్షరూపమును వ్యయపరచుట కడుఁగూరదు. సాల్పు అసిస్టంటుకు మిషనరీలు, పోలీసు డి. వి. జి. ఫార్మస్ కాక్ సర్వేటర్లు ఆననము. వీరి నెత్తివేయవలెను. దీనికితోడు వైస్ రెజిస్ట్రార్ 31 లక్షల భృతిని ఆపువేయవలెను. అసహాయ్యులైనా రకుల ప్రయత్నముచే త్రాగుడు తగ్గినది. 1921-22 సంవత్సరములో మొదటి ఆదాయములకు ప్రభుత్వమువారికి 80 లక్షల రూపములు వస్తుమచ్చినది. ఈవస్తుములను పూర్తిజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నములను తలపెట్టినను క్రొత్తపన్నుల మాట తలపెట్టెదరు. తలపెట్టిరేసి అసహాయవాదులు ప్రజలకు దుష్ప్రభావేనీ తమ యుద్ధమునకు ప్రోద్బలమును సంపాదించెదరు. క్రొత్తలొకలుబోర్డులు క్రొత్తయనిపింపలు ఆర్థికవకారము కొన్నిసమయము విశించుటచే ఇదిరకపుడే అలభ్యది ప్రారంభమైనది. తమసౌకర్యార్థమై ఈ పన్నులు విధించబడిన విద్యావంతులే ఇవ్వమని ఆందోళనముచేయుట ఆశ్చర్యము. అట్టిసమయమున గోరుచుట్టుమీద కోకంటిపో టన్నటుల క్రొత్తపన్నుల వేయ నెందుట సమంజసము గాదు. ఇండియాగవర్న మెంటు వారు ఉప్పుమీద ఆదనపుపన్నును విధించెదగిననూచించబడిన ఈ మొత్తము మదరాస్ రాష్ట్రము నీయవలసిన 304 లక్షలనుండి తగ్గించబడునట! గుడ్డిలో మెల్లయన్నటుల ఇదియు కొంత లాభమేగాని ఇదిగూడ ప్రజలకు కష్టమే! ఒకమూల వ్యయమును తగ్గించవలయు నని ప్రభుత్వమువారు గోరుచుండ క్రొత్తగ వారు క్రొత్తసిబ్బందను, ఉద్యోగములను నియమించుచు డుట ఆశ్చర్యముగ నున్నది.

ప్రస్తుతస్థితులచే మలబారులో ఈయద్యోగములుండుగాక! కాశ్యోపముగ మరికొన్ని యుద్ధాగ్రమును గల్పించుటవ్యాయము. దోమినియను గవర్న మెంటు ప్రతిపత్తి మనకు లభించునటుల మన కీ సంస్కరణములు తోడ్పడవలెను. మనకు నిజముగ ఆలశ్యములేక గావలసినది కేంద్ర ప్రభుత్వమున ప్రజానిర్వహిత సభ్యులకు యధికారముండవలయును. వారిమాట చెల్లు అసహాయుండవలయును. కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమున ముగ్గురు భారతీయ సభ్యులుగలరు. వీరు కేంద్రకానసభల నుండి ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులుగారు ద్వంద్వ ప్రభుత్వము పనికిరాదు. దాని నెత్తివేయవలెను. కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగూడ మంత్రులుగ నుండవలెను. మంత్రుల నెన్నుకొన్నట్లు స్వాయత్త శాఖకుగూడ ఆయా రాష్ట్రాధికారి మంత్రిని ఎన్నుకొనవలెను. కలయూహో వి సి. ఎస్. వారికొక స్థానమునో రెంటినో ప్రత్యేకించవగున. కాన దీనిని త్వరలోనే ప్రవేశపెట్టవలెను.

అసహాయవాదులును, తిత్సాత్రికులును ప్రభుత్వమువారు అసహాయవాదులను నిష్పంధించుచున్నారు. వీరిని సాధారణవ్యాయకాశ్రమము ననుసరించి విచారించవలయుననియు ప్రత్యేక పుచ్చములచే విచారణచేయగూడదనియువాడు చ్చుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారుట్లు చేయబూనుకొనినపుడు అట్టితరీ అసహాయవాదులు అపత్రికలు ఆయ్యా నిష్పాధవిభాసము విజృంభించుచున్నదనుచున్నారు. ప్రజలు హిరంగముగ బుద్ధిపూర్వకముగ కాశ్రమములను సక్రమ పద్ధతుల నతిక్రమించునపుడు ఏ ప్రభుత్వము వారైన సహించి యూరకుండుట సాధ్యము. మొన్న అహ్మదాబాదు భిలాభతు మహాసభయందు మలబారులో బందీలైన మహిళలను అభివందించుచు సానుభూతిని జూపిరి. ఇంతకంటె సిగ్గుచాటిన పని శేషగిరియ్యగారిది. గాంధీ గారు అసహాయ్యుల యుద్ధమును కేపు మిషన్లని రాజు తరువున జేయుచున్నాడనని ఒక అప్పీసియేటేడ్ ప్రెసు ప్రతినిధిలో జెప్పియున్నాడు. ఇంతకంటె అహంభాసము చేయకునా! ఈయన వివాద, రాజు అడిగితే ఈవ్యయంకృతాధికారము గోరువచ్చునని వచనము జెప్పిరి. గాంధీగారు ప్రతిఘటించుట ఆశ్చర్యము చేయవలెను. పంజాబు అల్లరులంక డిక్షను త్రొవారు చూపుచుండి బహుభాగము ప్రభుత్వముగారితే మోల ట పిండుచుచున్నాడు. వైస్, రిజిస్ట్రార్లు క్షీంపలేకన్న అది ఇండియా గవర్న మెంటువారి లోపముగాదు. ఇంతకంటె వై

యధికారుల పని. వైస్ పింఛనునావిన పంజాబు కిలాఫతు దురంతములు కృష్టిగాంచునా! ఈరితిగ మనము దూరుచుంటిమేని అంతు యుండజాలదు. ఆగాఖాను అవరాలిగారి ప్రవేశముచే టిర్నికి స్పీర్షా ధేనుజేశము నిచ్చుటకు ప్రయత్నము జరుగుచుండ ఆలీసోదరుల అల్లరిచే పాడైందని తెలియుచున్నది.

కిలాఫతు మహాసభాధ్యక్షులగు మోహనీగారి ప్రసంగము అతిదూరమైనది. ఇండియా సంపూర్ణ స్వరాజ్యమును బొందవలయునట! బ్రిటిషు ఇంపీరియలిజం నశింపవలయునట! స్వరాజ్యమున్న సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యములు! దీనిని మదరాసు స్వరాజ్యపత్రిక ఇండియాను జెబునుండి స్నేహభావముతో విడదీయటని ఆర్థము జేయుచున్నది. ఇండియాను ఇస్లామియా ఫెడరేషనుతో గల్గువలయునట! మస్లిము రాజ్యములో ఒక అంతర్భాగముగ నుండవలయునట! ఇట్లయినచో మల హిందువులు అలావాడు బేరంగ జేబుచే పడిపాటులు బడవలసినవచ్చును. మలబారు చరిత్ర మరల సాధ్యమగున. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు రీమహాపకారమును బొందిన శేషగిరియ్యగారుగూడ నిష్పంధ విధానమును ఖండించుచున్నారు. రాజకీయనిధి జేశమున కాంతి నెలకొల్పటకు ప్రయత్నించుచుండ అందులకు గాంధీగారు ఇష్టములేక రెండు టేబిలు కాక్ ఫరెస్టును నిరాకరించిరి. ఈ సభ జరిగిన తన గర్వ స్వతంత్రాధికారము పోవునను భయముతో గాంధీగారు రంగీకరించలేరి. మలబారులో మాపిశాలను విద్య నేర్పి నాగరకులను జేసినగాని ఎప్పటికైన ఈ రాష్ట్రమునకు ముప్పు తప్పదని నాయభిప్రాయము. మలబారు రయిలు మగణముల వృత్తాంతమునకు ప్రభుత్వమువారు రుత్తరవాదులుగారు. కాని బాధ్యత నెరుంగక ఇట్లుజేసిన యధికారులను ప్రభుత్వమువారు క్షీంపినగాని ప్రత్యక్ష భంగము వచ్చును.

మీ ముందుంచుట తీర్మానములను బాగ్రతగయోచింపుడు. వీనివలన శిష్యుజ్ఞానము జేరగలము.

తీర్మానములు

(1) ఈ సభ బ్రిటిషురాజ్యమున కత్యంత రాజభక్తి ప్రకటించుచున్నది. రాజాగారును వారికుటుంబమును చిరకాలము వర్ణిగాకయని కోరుచున్నది.

(2) యువరాజుగారు వచ్చి చునలోనున్నారని కనుసంతించుచున్నాము. వారు తిరిగి వెళ్లక మువిషయము మా పట్టుపు విషయము జ్ఞాపక ముంచుకొందురని నమ్ముచున్నాము.

(3) ఈ సభ దివాను బహదూరు సుబ్బరాయులరెడ్డి యారు, చంద్రశేఖరముదలియారు, గోవిందరాజునాయుడుగార్ల మగణములకు వివాదము తెలుపుచున్నారు.

(4) మాపిశాల రయిలులో మరణించిన విషయము భయంకరమైనది. అందుకు బాధ్యులైన వారిని క్షీంపవలెను.

(5) ప్రజలు ప్రభుత్వము నమ్ముకట్టు చేయుటకుగాను కానసభ పారామోదించిన తీర్మానము ననుసరించి బ్రిటి నాకరులను తీసికొనుటలో నన్నివర్ణములవారిని తీసికొనుమండవలెనుగాని ఒక్క వర్ణము వారినే తీసికొనగూడదు.

(6) నాకరులను చేతనయినంతవరకు భారతీయులను పెట్టి జీతముల తగ్గించి, అనవసరమయిన నాకరిలను తొలగించి ప్రభుత్వ ఖర్చు తగ్గించవలెను.

(7) కాశ్యోపము నిర్ధారణ మనరాష్ట్రమున కవసరమని ఈసభ వారి యభిప్రాయము.

(8) భారత జేశమున కాధిక స్వాతంత్ర్యము త్వరలో దయచేయవలెను.

(9) (ఎ) ఈసభవారి యభిప్రాయములో సంస్కరణములు బాగుగ సాగినవి గాని అన్ని విషయములను మంత్రుల యాధీనము చేయుటకు సమయ మేలేచింది. (బి) ఇండియా ప్రభుత్వములోగూడ చాలవిషయములను మంత్రుల యాధీనముచేయవలెను. రాబోవు యెన్నికలకు పూర్వమే యట్లుచేయవలెను.

(10) కన్యా అప్రీకాలో నితర భాగముల దను, ఫిజీ యందును భారతీయులకు సామ్రాజ్య పౌర సమాన హక్కులచ్చు విషయమున ప్రభుత్వమునా రెక్కుడు ప్రయత్నములు చేయవలెను. దక్షిణాఫ్రికానుండి భారతీయులను ఇండియాకు పంపివేయుట కీ సభవారికి సమ్యక్తీతుడు

(11) బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో నిధివేశరాజ్యములతోపాటే స్వాగ్రాజ్యమును భారతజేశమునకు వీలయినంత త్వరలో నియమించు. దీనిబడభుటకు అక్రమ పద్ధతు లేమియును పరమోపయోగముచేసి యాసభవారి యభిప్రాయము.

(12) పెట్టుబడి దారులకు మాలివారికి గల సంబంధము చూపవలెనుగాక వివిషయమున కానసములు త్వరలో పట్టింపవలెను.

(13) స్వదేశీ నవలంబించవలెననియు, విదేశీవస్తువుల స్థానములో భారతీయ పరిశ్రమలవలన తయారయిన వస్తువులను పయోగింపవలెనని యీ సభవారి యభిప్రాయము.

(14) సాంఘిక విషయములలో మాట్టులుగావించి బ్రాహ్మణాధికారమును తగ్గింపవలెను.

(15) మలబారు యల్లరులతో ప్రాణమునకు అన్తికిని చాల నష్టము కలిగినది. అనధికారు లధికముండు సంఘముకట్టి నియమించి, ఈయల్లరులకు కారణమారసి, యిట్టివిక జరుగకుండుటకు మార్గములు నూచించునట్లు చేయవలెను.

(16) బీహారు రాష్ట్రగవర్నరుగ బ్రాహ్మణేతరుని నియమింపవలెను.

(17) సామ్రాజ్య కానసభలోను, స్టేటుకౌన్సిలులోను సంఘ ప్రాతినిధ్యముగ నియమింపవలెను.

(18) మద్రాసు రాష్ట్రము కేంద్ర ప్రభుత్వమున కీయవలసిన సామ్యువిషయ మిగతవారి కనుమృతము. ఈవిషయ మయి కానసభవారి తీర్మానము నామోదించుచున్నాము. ఈసామ్యును/తగ్గించవలెనని/ఇండియామంత్రిని, ఇండియా ప్రభుత్వమునకొరుచున్నాము.

చారాశమును, కానసోల్లంఘనమును దూషించుచు, రైలు వేరిఫికేషను ప్రభుత్వమువారు తీసికొనవలెననియు, పరకువాకములో అపరాధముగ పోలీసుల నియమించుట తప్పనియు, తీర్మానము లామోదంపబడెను

చోడవరం

మాగ్రామమున, యువరాజుగారు చెన్న పట్నము వచ్చిన ౧3-౧-౨౨ తేదీని పూర్తియైన నారతాళము జరుపబడెను. వండుగలో జయనప్పటికి వర్తకము దుకాణములను కట్టి చూపిన త్యాగ మెంతయు క్లాగునీయును.

సాయంత్రము సుమారు ౪ గంటలకు శ్రీ ముత తాతా వెంకటేశ్వరస్వామిగారి యాధిపత్యముక్రింద కలహిరంగసభ గావించబడెను. సుమారు 300 ప్రజలు, హితులు, మొదలైన వారు) సమావేశమై శ్రీ ముత మంగిపూడి కామేశ్వరరావు గారు ప్రస్తుతావస్థనుగూర్చి సులభతైలిలో ముచ్చటించిరి. సుమారు 7 గంటలకు జేజే ధర్మసులతో సభ ముగిసెను.

పాలకొండ

“గాంధీ దాసు కాళ్లపూరి కృష్ణమూర్తిగారి పయన చేయబడిన 188 కేక్లను కేసు టర్రి జనవరి 18 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. ప్రాసిక్యూషనుతరపు 1 వ పాక్షి హజరు కానందున వాయిదా వేయబడినది. ఈసారికూడా శ్రీ కృష్ణమూర్తిగారు పూచీకర్తు వ్రాయలేదు. కృష్ణమూర్తిగారు యీ కేసును 22 వ జనవరికి వాయిదా వేయమని అనుగగా ఆ హెచ్చుతర్రీ వ్రాసియిస్తే వాయిదాహాట ఆలోచించెద మని మేజిస్ట్రేటుగా కనిగిగాని అప్రీ/వాసియ్యలేదు.

అమృతలూరు.

(ఒక విలేఖరినుండి)

పన్నులు.

జనవరి 15:—గుంటూరు జిల్లా అమృతలూరు గ్రామమున ౧౪-౧-౨౨ వ తేదీన ఉదయముకివాలయమున గ్రామ పౌరుల మహాసభ జరిగెను. తత్సమయమున మ-రా-శ్రీ వేముల పల్లి శ్రీరాములు, రవవర్పు పెదవెంకటసరస్వతి, నేదాంతం లక్ష్మీకాంతముగార్లు లుపన్యసించిరి. పన్నులు యియ్యకుండుటకు యేకగ్రీవముగా నంగీకరించిరి. ఇంతవరకు ఒక వైసయైనను యియ్యలేదు.

కాంతి నైవేద్యము.

సభలో కాంతిసేనావశ్యకతనుగూర్చి యుపన్యసింపగా వెంటనే 90 మంది చేరిరి. ఇందు 60 సంకీర్తనములు వారుగూడ నత్యుత్సాహముతో జేరుచున్నారు. వీరు తుల్యమైనను కృధా చేయక చుట్టుపట్ల గ్రామములు తిరుగుచు పన్నులు యియ్యవలదని బోధించుచున్నారు అత్యుత్సాహముతో నున్నారు.

రాజీనామాలు.

మ-రా-శ్రీ, భులిసాక మామమంతరావుగారు తమకు తెనాలి నెన్నులు ద్యూటీ తహసీలుదారు అక్సీసులో నున్న గురుస్తా పదవిని, మున్ను వెంకయ్యగారు తమ మెయూతాగు పదవిని, కాంగ్రెసు తీర్మానముసారము వరకునీరి. వారిని పువ్వు మాలాలంబ్యుల జేసి భజనంలో నూరేగించిరి. గుంటూరు ట్రైనింగునూగ్లులో చదువుచున్న లక్ష్మీరాజు అనురేశ్వర రావుగారు కూడ మునిసేరిరి.

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గాంధీమహాత్మ ప్రణీతము

గ్రంథములో ఒక్క పత్రికాయినను వదలక శ్రీ శ్రీనివాసుని కృపలతో తెలిపబడినది. అప్పు యీ అయినది. సబరత్రి సత్యాగ్రహ శ్రమములో ప్రత్యేకముగ తీయబడిన, కాపీనధారి యగు శ్రీ గాంధీమహాత్మని ఛాయాపటము ఇందు చేర్చబడినది. బైండింగులో నున్నది. ఇదిగలదు రిజిస్టరు చేయబడిన ఆర్డరు పంపినవారికి యీనెల 15 వ తేదీనుండి పుస్తకములు వి. పి. గ. పంపబడును. ఎవ్వరికైన అక్కడ లేనియెడల ఆ తేదీలోపుగ తెలుపవలెను. అభిప్రాయ ప్రచారముకొనుటను, డౌమనవారణ కార్యసహాయమును ఉద్దేశింపబడిన ద గుట చేత స్వల్పపుటలకు యివ్వబడుచున్నది గాన వి. పి. లు తీరస్కరించి దండుగ కలగ జేయవలెనని నీ కోరుచున్నాను. ఇప్పుడు అచ్చువేసిన 2000 ప్రతులకును చాలకముందే ఆర్డరు వచ్చి యున్నది. గనుక యింకను గ్రంథములు కావలసినవారు యీ దినవ చిరునామాకు వెంటనే వ్రాయుట యుక్తము.

గూడూరి రామచంద్రరావు
సేవకసంఘము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

నీకు స్వరాజ్యము కావలెనా?

కావలసినచో (8378)

"ఆల్టిమేట్ ప్రభుత్వ నిర్బంధము"

(The Karachi Trial)

అను, దివ్యమైన నాటకమును చదువుము
వెల. 0.10-0 మాత్రమే. (పోస్టేజీ ప్రత్యేకము)
స్వరాజ్యగ్రంథాలయము, తెనాలి.

జాతకరత్నము

జన్మనక్షత్రము, పుట్టినతేదీ వలన మున్నగునది ఈ రోజు సంవత్సర ఫలితములను క్యాక్టరు రీతింగుతో సహా యెన్ని సంవత్సరములైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే తెలుపవలెను. తాను వ్రాసినగలరు. ధనము, సంపాదము మున్నగు ద్వాదశభావములతో మీరీ జాతకములను మీరే వ్రాసినగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. తీనివెల రూ. 2 మాత్రమే.

గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము,
(8291) బొంబాయి, విశాఖపట్నంబిల్లా.

వనోపనిషత్సర్వస్వ

రక్షహితము రక్షణయొక్క ముఖ్యభావము పోస్టేజీ
నియమము వేరైనక గాంచినది. ధన 1-20-0
ఇండియా సిలీజింగును ఎచ్చరికైనను కపాలాభివృద్ధి
పరిరక్షణకు వలెను. (8276)

విలాసము వి. డి. సాహెబ్.
నెం 144 ఫనసవాడి, బాంబాయి.

అపూర్వ ఆంధ్రగ్రంథము.

శ్రీ బాల, బాలికల కథ్యంతోపయుక్తము.

బాలభారతము

పంచమవేదమునందు భారతము మహాకథ్యంత పావనములగు గ్రంథములలో నొకటి. అది నీతుల కాలవాలమును, ధర్మోపదేశముల కునికొట్టును, న్యాయమార్గ ప్రదర్శనమునకు దావలమునై వెలయుచున్నది. కావున దాని నవశ్యకముగ ప్రతి మానవుడను జదివయే తీరవలయును. బాల్యమునందే దానియం దభిరుచి గలిగినచో మనదేశమభివృద్ధి నొందగలదనుట కనుమాన మింతయు గల్గుదు. అందుచే మేము "బాల భారత" వను పేర భారతమునంతయు సంగ్రహించి మిక్కిలి సులభతైలితో (బ్రకటించి యున్నాము. నడున సంగ్రహణ హేతుభూతము లగు నీతివాక్య రత్నము లందనియందు విస్తారముగ గానవచ్చుచున్నవి. పుస్తకము తుదలో భారతములోని యొక్కొక్కపాత్ర గైకొని వాని గుణావగణములు చర్చింపబడి యున్నవి. 144 పేజీలు.

క్రయము 0 8-0. పోస్టాకర్చులు ప్రత్యేకము.
ఈక్రింది అడ్డెములలో నెవరికైన వ్రాయుడు.
యం. పి. శర్మ కంపెనీ, పోస్టాఫీసు 287, మద్రాసు.
లేదా యం. వి. రమణ కంపెనీ, నెల్లూరు.

కరవత్తిన కలములు

కష్టము కలుగ జేయని ఫౌంటెను కలములు
(వాసిన అనందము
వాటరు మేస, స్పాస్, బ్లావర్, బోర్లవేరు,
నెల్లూరు, కంపెనీ [1514]
చవుకధరలు—ఆర్డరు ఈయండి.
గిరిజదర్శన్, ధ్వేషవర్మ, టిప్పి కేసు, మద్రాసు.

మొఖ్య గవనింతు

యోగ్యతాపత్రములు
(2) మొదట నువ్వొగించునట్టివారందరిని బెనారస్ డిటేలు నుండు, దుర్గా మెడికల్ హాల్ వారి ఫాస్ఫోగ్రాఫ్ టెక్నిక్ కు ఒక నరము వంటిది. నా మొదట సంబంధమునట్టి వ్యాధులన్నియు పూర్తిగా నయమైనను.
రంగూను } బాబులాల్,
80-6-11 } హైదరాబాద్

జన్మగారి రింగువరం లోషక

వై రింగువరం లోషక ప్రయోగించిన సకల విధములైన తామర, గజ్జ, మొదలగు చర్మవ్యాధులు నీవర్తయియును.
వెల బుడ్డి 1 కి రూ. 0.10-0. వి. పి. ప్రత్యేకం.
పోల్ యేజిస్, కిసరపు యేజిస్
(8855) హైదరాబాద్, మద్రాసు.

అపూర్వ దేశీయమహానభ

కొలది ప్రతులు మాత్రమే.

ఇందు అపూర్వదానాద్ పురచారిత్వమును, దేశీయ సభాపండిత రన్యంబును, తాత్కాలికాధ్యక్షు లగు హాకిం అబ్దుల్ ఖాను గారి గంభీరోపన్యాసంబును, మహాత్ముని కచనా మృతంబును, చిత్రరంజనదాసు, వారి సతీమణియొక్క యాత్రే జంబు లగు సంజీవలబులు యింపగునట్లు ముద్రింపబడినది.
వెల ప్రతి 1-క్యూ0-4-00 } పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
50 ప్రతులు 11-0-00 }
100 ప్రతులు 20-0-00 }
వలయువారు:— ముంబై వెంకటరమణాచార్యు,
(8356) కృష్ణాపత్రికా కార్యస్థానము, బండరు.

దంత చూరము

వెల: కచ్చి 1-కి 0-2-0 కచ్చి రూ. 1-4-0
అమృతాంజనము డిపో, బాంబాయి - మద్రాసు.

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము

చరకసంహిత - రసాయన ప్రకరణము

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము వెలయు నిచ్చును. కాన, చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యములో మహామధుసూదన స్వరంజనము బోగొట్టును. క్యానకోసములలో శుండే రోగములను పోగొట్టి వాటికి బలము గలిగించును. మృద్రోగమును పోగొట్టి బలముగలిగించును. వాతరక్తము (అనగా మోకాళ్ల) నిమిదము, మోచేతుల రూదను పుట్టినవచ్చులు, పొక్కులు) బోగొట్టును. (కుంగర్)

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము మూత్రములూనుండే రోగములను పోగొట్టి, మూత్రమును శుద్ధిపరుచును. చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము శుక్రములూనుండే రోగమును పోగొట్టి ధాతువృద్ధి గలిగించును. చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము తీవ్రమైన రోగములను పుట్టించును. గాయముచేత కృశించినవారికి బలము గలిగించును. వృద్ధులయొక్క మునిషిత్వమును పోగొట్టి నవరాయనము నిచ్చును. బాలగణన శరీరము పుట్టి గలిగించును.

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము - కపాలాచరము. వైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధరలు.

10 కులముల వెల రూ. 1.

40 కులముల వెల రూ. 2.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి వి. పి. ఎం. వి. పి. యం. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్

19 హాన్స్ రోడ్డు మాంటూరోడ్డు మద్రాసు

(8166) క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

గాంధీమహాత్మ ని ప్రతి మ గ ల

ఆంధ్రమగు 1922 క్యాలండరు

క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా రూ. 0-6-0.

మొత్తముగా కొనుపారలకు ధర తగ్గించి ఇవ్వబడును.

తామర తైలము వడ్డపాడి మోహినీ తైలము

డబ్బి 1-కి రూ. 0-6-0 డబ్బి 1-కి 0-2-0 సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు వైద్యార్థము.

దగ్గు, తైలము, పడిశము, రొమ్మపడిశము, తలనెప్పి, వాయువునెప్పలు, పొట్టు, బెఱుగులు, చిల్లలు మొదలగునొప్పులకు దివ్యామృతము

చక్కని డబ్బితో సహా వెల రూ. 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రూ. 6-0-0 పోస్టుఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫ్రెరిరోడ్డు, బాంబాయి.

6, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

హరికథ

లోకమాన్యుని పవిత్ర జీవితము

ఇ హ ప ర సా ధ న ము

ఆంధ్రదేశమున నటించుటలను నీవరకే వ్యాప్తమైనది. గ్రంథకర్తలు: వె. వెంకట్రామయ్య, చా. వెం. నరసింహారావు పోస్టుఖర్చులుగాక, ప్రతి 1-కి రూ. 0.3-0. 12 ప్రతులు 5-0-0 వలయువారు చా. వెం. నరసింహారావు, కాడేపల్లి గూడెం, కృష్ణాజిల్లా

దేశాభిమానులు గండు!

మేలై నడుపు వంద రూ. 0-2-0

(8272) ది:డ్డు వంద 0-7-0

స్వదేశీకర్మపులతో తయారు కాబడిన కలపు

మాలు పీసె 0-5 0-0-0

వలయువారు పోస్టేజీ సహా ముంబై వెంకటరమణ పంపవలయును.

కా. వెం. రంగయ్య, గూడిగడ్డ, నెల్లూరుజిల్లా

విద్యుత్తుగ విద్యాపితృయధిపతి కాశ్యప బ్రహ్మదత్త.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకును.

తెలుగుభాషయందు గాన, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాన

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,

19, హాన్స్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మద్రాసు.

Printed and Published By K. Nageswara Rao at the Andhra Patrika Power Press, 7, Thambu Chetty St. MADRAS.